MOJA DIVNA VJERA

1

NAUČIMO PROPISE O IBADETIMA! - 1

MOJA DIVNA VJERA 1

Faruk SALMAN
Nazif YILMAZ
Dr. Recep ÖZDİREK

NAUČIMO PROPISE O IBADETIMA! – 1

Izdavač	: Ufuk Eğitim ve Danışmanlık Hizmetleri Gülfem Hatun Mh. Hudayi Mahmud Sk. No: 15, Kat: Uskudar / Istanbul Tel. 0216 553 04 16
Autori	: Faruk SALMAN Nazif YILMAZ Dr. Recep ÖZDİREK
Naslov originala	: Benim Güzel Dinim – 1
Prijevod	: Salih ZUKIĆ Muhammed HALILAGIĆ
Redaktura prevoda	: Abdulaziz RIZVIĆ
Lektura	: Ifet PERENDA i Enver VELETOVAC
Korektura	: Seida ZEKOVIĆ-HALILAGIĆ
Grafičko uređenje	: İlhan BAŞTAŞ
Ilustracije	: Mehmet SALDAMLI Şaban AYDIN Yasir Buğra ERYILMAZ
Redakcija	: Harun KIRKIL Mahmut Sami KANBAŞ Ömer YALÇIN
Savjetodavno vijeće	: Ali Can TATLI Faruk KANGER Lokman HELVACI
Adresa	: İkitelli Organize Sanayi Bölgesi Turgut Özal Caddesi No: 117/4 K.Çekmece - İstanbul Tel: 0.212. 671 07 00
ISBN	: 978-605-302-663-1
Štampa	: Erkam Matbaası
Language	: Bosnian

İstanbul 2019

PREDGOVOR

Neka je neizmjerna hvala Allahu Uzvišenom koji nas je počastio blagodatima naše divne vjere. Neka je salavat i selam na najboljeg uzora, učitelja čovječanstva, Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegovu porodicu, ashabe i na sve one koji slijede njegov put do Sudnjega dana.

Čestita djeco!

Dragulj u našoj vjeri je ljubav Allaha Uzvišenog. Allah Uzvišeni je u nama stvorio srca radi ljubavi i podstiče nas na ljubav prema dragom Poslaniku, prema vjeri s kojom je poslan i prema onome koji njega, alejhis-selam, voli i njegovim putem hodi. Ljubav se najprije pojavi u srcu, a zatim se širi na ostale organe i manifestuje na postupcima. Ljubav koja treba da bude prva i najveća jeste ljubav prema našem Gospodaru, Allahu Uzvišenom, koji nas upućuje i čini nas boljima. Ova ljubav nas podstiče da činimo ono što On voli, a da ostavimo ono što On ne voli i što nam zabranjuje. Ova ljubav se povećava činjenjem dobrih djelā i ibadetom Njemu Uzvišenom.

Draga djeco!

Rijeka imana koja je započela teći s dolaskom posljednjeg Poslanika, alejhis-selam, preko brojnih generacija, teče i danas, elhamdulillah. Svaka generacija naših dobrih prethodnika je nastojala prenijeti učenja naše llijepe vjere na generaciju koja je dolazila nakon njih. Na taj način je, evo, stiglo i do nas učenje naše lijepe vjere i traži otvorena vjernička srca da ga upiju i prenesu kao i do sada; s generacije na generaciju.

Mi znamo za vašu veliku ljubav koju osjećate prema vašem Uzvišenom Stvoritelju, prema Njegovom poslaniku, Muhammedu, alejhis-selam, i prema našoj lijepoj vjeri. Zato vas, radi Allaha, volimo! Jako želimo da naučite propise naše lijepe vjere na što potpuniji i ljepši način.

Vi ste naša budućnost. Sva znanja koja ste stekli i vrijednosti koje ste usvojili bit će prenesene zajedno s vama u vašu budućnost. Prenosimo vam karavanu imana čiji je početak naš voljeni Poslanik, alejhis-salatu ves-selam. Sada vama predajemo njegov bajrak, a naša zadaća je da vas na što bolji način pripremimo da budete dostojni ove odgovornosti. Nastojat ćemo da vam, kroz ovu knjigu, na najljepši način prenesemo učenja naše lijepe vjere i to su prvi plodovi velikog truda koji je uložen u ostvarenju uzvišenog cilja. Na tome zahvaljujemo Allahu Uzvišenom.

Pripremajući ovaj udžbenik koristili smo se udžbenicima poput ovog, koji su već napisani. Nastojali smo da ga uredimo u što ljepšem i novijem ruhu, kako bi mogao proširiti vašu spoznaju i vidike. Stoga smo prilikom uređivanja ove knjige vodili računa o sljedećem:

- Na početku svake oblasti stavili smo lijepu priču želeći da na taj način uljepšamo gradivo i omilimo ga vašoj pažnji;

- Stavili smo akcenat na ajete iz Allahove knjige i hadise našeg voljenog Poslanika, alejhis-selam, dva osnovna izvora naše lijepe vjere;
- Naredbe i zabrane koje donosi naša vjera nisu došle bez razloga, već svaka od njih u sebi nosi veliku korist i iza svake od njih stoji neka mudrost. Spoznajom koristi i mudrosti koje su sadržane u određenom propisu povećat će našu ljubav i želju za izučavanjem islamskih propisa. Zbog toga smo navodili korist i mudrost koje se kriju u islamskim propisima i ibadetima;
- Na više mjesta koristili smo metodu pitanja i odgovora, nastojeći na taj način olakšati razumijevanje tematskih cjelijna;
- Imajući u vidu koliko volite slike i crteže, pripremili smo jedan broj onih koje odgovaraju temama koje se obrađuju;
- Imajući u vidu vašu veliku ljubav prema dragom Poslaniku, alejhis-salatu ves-selam, izabrali smo nekoliko lijepih detalja iz njegovog životopisa, kao i životopisa njegovih ashaba i velikana Ummeta;
- Koristili smo se tabelama i praktičnim metodama u cilju jednostavnijeg pojašnjenja;
- Na kraju svakog poglavlja postavili nekoliko pitanja kako bi mogli provjeriti usvojeno znanje;
- Navodili smo neke dove koje su prenesene od Poslanika, alejhis-selam, kako bi mogli podignuti ruke ka Nebu i molili njima.

Nadamo se da nećete zaboraviti u vašim dovama sve one koji su dali doprinos u pripremi i izdavanju ovog udžbenika. A sada vas ostavljamo sa prvim dijelom iz serijala: „Moja divna vjera".

Molimo Uzvišenog Allaha da naša i vaša srca poživi u imanu, da obasja naše živote svjetlom islama i da nas učini od onih koji Mu na najljepši način ibadet čine.

Molimo Ga da meleki budu vaši pratioci a dobri ljudi vaši drugovi. Molimo Ga da nam bude pomagač na putu dobra i da nas Svojom milošću i dobrotom uvede u Džennet.

Amin!

Faruk Salman
Nazif Yılmaz
Dr. Recep Özdirek
Istanbul, 2007

SADRŽAJ

IBADET / 7

OBAVEZE I ODGOVORNOSTI OBVEZNIKA / 17

ČISTOĆA / 27

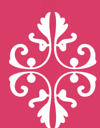
ABDEST, GUSUL I TEJEMUM / 41

NAMAZ / 67

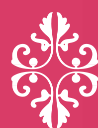

ZBOG ČEGA SMO STVORENI?

IBADET

- *definicija ibadeta*
- *cilj ibadeta*
- *koristi koje postižemo ibadetom*

POZIV NA DVOR

Spominje se kako je nekada davno živio sultan kojem je Uzvišeni Allah podario veliki imetak. Poželio je jednoga dana da pokaže ljudima svu raskoš svoga bogatstva i veličinu vlasti, te je u tu svrhu sagradio veliki dvorac kojeg je ukrasio skupocijenim i raznovrsnim ukrasima. Naredio je da se pripremi velika trpeza i da na njoj budu sva najljepša i najukusnija jela.

Zatim je poslao ljudima izaslanika da ih upozori i uputi kako će se kretati i kako će se ponašati kada budu u dvorcu. Nakon toga, pozvao je ljude da mu se pridruže.

Sultanov izaslanik uveo je ljude. Vodio ih je kroz unutrašnjost dvorca pokazujući im svu njegovu raskoš i ljepotu. Davao im je i poklone i najljepše vrste jela koja je sultan za njih pripremio. Potom je izaslanik počeo da im govori o sultanu i njegovim vrlinama.

Rekao je: „Poštovani gosti, sultan vas je pozvao na ovaj prelijepi dvor i počastio vas najljepšom hranom i poklonima želeći da izrazi svoju ljubav prema svima vama. Od vas očekuje da mu pružite svoju ljubav i iskažete poštovanje. Kada vam je podijelio različite lijepe poklone, iskazao je svoje poštovanje i milost prema vama. Nadam se da ćete mu zahvaliti na tome. Primjećujete sultanov trag na dvorskim ukrasima i svemu ostalom što je uredio? Nadam se da ćete shvatiti snagu i moć onoga koji vam je ovo priredio i veličinu njegove milosti i plemenitosti....“

....I tako je sultanov izaslanik na najljepši način ljudima predstavljo sultana i njegov raskošni dvorac.

Nakon što su saslušali izaslanika, ljudi su se podijelili u dvije skupine: Prva skupina su oni koji su razumjeli i prihvatili sve što im je izaslanik govorio. Oni su bili su zadovoljni boravkom u dvorcu i sretni zbog poziva. Boraveći u dvorcu, pridržavali su se pravila ponašanja, i iskazivali

zahvalnost na srdačnom dočeku i lijepim poklonima.

Sultan je bio očaran odgojem i ponašanjem ove skupine, pa im je obećao još više nagrada i da će ih ponovo pozvati u još veći i ljepši dvorac koji će sagraditi za njih.

Što se druge skupine tiče, oni su se zabavili hranom i pićem i nisu se obazirali na drugo. Prilikom jela nisu se pridržavali pravila llijepog ponašanja, nego su svojim bahatim postupcima uznemiravali druge. Umjesto da zahvale onome koji ih je počastio, oni su se prema njemu ružno ponijeli. To je rasrdilo sultana. Naredio je dvorskoj straži da ih pohvataju, okuju u lance i bace u tamnicu. Ostali su provodeći teške trenutke u dvorskoj tamnici.

PITANJA IZ PRIČE:

- Primjer sultana i njegove moći i plemenitosti prema dvorcu i gostima je poput primjera Vladara svih vladara, Gospodara svih svjetova, Allaha Silnog i Uzvišenog i Njegovog odnosa prema svemiru. Sa čime bi mogli usporediti dvorac?
- Sa čime bi mogli usporediti trpezu, poklone, ukrase i nakit iz dvorca?
- Na koga nas podsjeća sultanov izaslanik?
- Ko su ljudi koji su bili pozvani u dvorac?
- Ko su prva skupina gostiju?
- Ko su druga skupina gostiju?
- Na šta vas podsjeća još veći i još ljepši dvorac kojeg je sultan obećao prvoj skupini gostiju?
- Sa čime možemo usporediti zatvor u kojem je završila druga skupina?
- Zašto je druga skupina završila u tamnici?
- Zbog čega druga skupina nije pridavala značaj onome što izaslanik govori?

ŠTA JE IBADET?

✍ Ibadet je veza, izgrađena na ljubavi, koja povezuje čovjeka sa njegovim Gospodarom. Ova veza ima za cilj da usmjeri čovjeka ka činjenju dobrih djela koja Allah zahtijeva od njega i da ga udalji od loših djela koja je Allah zabranio.

Ibadetom se potvrđuje vjerovanje koje je u srcu. Namaz je ibadet, post je ibadet, učenje Kur'ana je ibadet, dova je ibadet, tesbih je ibadet... Kao što je udaljavanje od zabranjenih stvari, poput laži i krađe - ibadet, i činjenje dobrih djela, kao što su dobročinstvo prema roditeljima i prema rodbini, također predstavlja ibadet. Lijep odnos i pružanje pomoći drugim ljudima je ibadet, uklanjanje prepreka sa puta je ibadet, nazivati selam drugima i susretati ih vedra i nasmijana lica je, također, ibadet. S toga, možemo reći: **svako djelo kojim se želi postići Allahovo zadovoljstvo je ibadet.**

Naš dragi Pejgamber, alejhis-selam, kaže:

„Dova je srž ibadeta."

(Et-Tirmizi)

Uzvišeni Allah kaže:

„Reci:»Klanjanje moje, i obredi moji, i život moj, i smrt moja doista su posvećeni Allahu, Gospodaru svjetova«"

(El-En'am 162)

ZAŠTO ČINIMO IBADET UZVIŠENOM ALLAHU?

Uzvišeni Allah obasipa nas brojnim i različitim blagodatima: zrak kojeg udišemo, voda koju pijemo, hrana koju jedemo različitih boja i okusa od voća i povrća, mesa i mlijeka... I sve to je samo mali dio blagodati koje nam naš Gospodar daruje.

Kada nam neko od ljudi ukaže dobročinstvo i počasti nas, pa makar i nečim što nema veliku vrijednost, osjećamo prema njemu poštovanje i naklonost, pa kada bi on od nas zatražio nešto, drage volje bismo ispunili njegovu potrebu.

Ako tako postupamo prema ljudima, zar Allah nije preči da Mu zahvaljujemo i s ljubavlju izvršavamo sve ono što nam naređuje.

Čineći ibadet Uzvišenom Allahu, mi Mu na najljepši način iskazujemo zahvalnost zbog brojnih blagodati. Na taj način mi uvećavamo svoju ljubav prema Njemu i jačamo vezu s Njim. Zbog toga će nas On zavoljeti i darovati nam još veće i ljepše blagodati.

Uzvišeni Allah kaže:

„I kada je Gospodar vaš objavio: «Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo još više dati; budete li nezahvalni, kazna Moja doista će stroga biti!»“

(Ibrahim, 7)

Naš dragi Pejgamber, alejhis-selam, kaže:

„Gledajte u onoga koji je po položaju ispod vas, a nemojte gledati u onoga koji je iznad vas. To je korisnije za vas, kako ne biste potcijenili Allahove blagodati prema vama“

(Muslim)

CIPELE

Spominje se kako jedan dječak nije imao cipele poput druge dijece. Zbog toga je bio tužan i zabrinut. Jednoga dana, dok je bio zamišljen u svome problemu, ugledao je dječaka koji nije imao nogu. Ugledavši ga bez noge, rekao je:

„Hvala Allahu! Ja nemam cipele ali imam obje noge. Cipele mogu imati bilo kada, a noga kada je nema, ne može se vratiti.”

Ako čovjek zna vrijednost onog što posjeduje, na tome će i zahvaljivati Allahu

ZAHVALNOST ALLAHU

Nakon nekoliko dana provedenih u postelji zbog bolesti, Aiša se osjetila bolje. Međutim, majka joj nije dozvoljavala da napusti krevet sve dok u potpunosti ne ozdravi.

Aišin krevet se nalazio odmah pored prozora tako da je mogla gledati kako ljudi prolaze ulicom, mogla je čitati knjigu,a i provoditi vrijeme u bolesti razgovarajući s majkom.

Pored svega toga, osjećala je malaksalost i dosadu. Nije imala nikakvu želju za jelom, a posebno joj je teško bilo uzimati lijekove.

Toga dana Aiši je u obilazak došla njena učiteljica. Bilo je to lijepo iznenađenje koje je veoma obradovalo malu bolesnicu.

„Aiša, kako se osjećaš?“- upitala je učiteljica.

„Osjećam malaksalost, a mnogo mi je dosadilo uzimati lijekove i neprestano boraviti u postelji. Jako želim da ozdravim i napokon ustanem.“- odgovorila je Aiša

Milujući kosu bolesne učenice učiteljica, rekla je: „Draga moja….moraš biti strpljiva.“

Aiša se malo zamisli, a potom, kao da joj se nisu svidjele riječi njene učiteljice, reče: „Zbog čega je Allah stvorio bolest?“

Učiteljica se nasmija i reče: „Kako bi ti spoznala vrijednost zdravlja i kako bi naučila biti strpljiva i zahvalna Allahu Uzvišenom.“

„Kako to?…Ne razumijem!?“ – rekla je Aiša.

„ Draga moja, sve što nas zadesi u životu na ovome svijetu za nas je lekcija iz koje učimo i uzimamo pouku. Tako nas bolest uči da trebamo cijeniti i čuvati zdravlje, glad nas uči vrijednosti hrane, žeđ nas uči značaju vode. Kada čovjeku ne bi dolazile bolest, glad i žeđ, ne bi nikada spoznao vrijednost zdravlja, hrane i vode.“ – rekla je učiteljica.

„ Zaista ste u pravu, učiteljice. Sada vidim koliko je zdravlje velika blagodat.“ – kazala je Aiša.

„Lijepo si to kazala, draga moja. Mi nismo u stanju zahvaliti Allahu na blagodatima kojima nas obasipa sve dok ne spoznamo njihovu pravu vrijednost. Nadam se da ćeš sada više zahvaljivati Allahu Uzvišenom jer On daje zdravlje i sigurnost.“ – rekla je učiteljica.

„Svakako!“ – kazala je Aiša.

Aiša se na kratko zamisli pa ponovo upita: „Znači li to da bi bogati ljudi trebali zahvaljivati Allahu više od drugih?“

Učiteljica odgovori: „Hajde da zamislimo bogataša kojem je uskraćena blagodat vida pa je ostao slijep. Šta misliš, hoće li se dvoumiti ako bi mogao kupiti vid za sve bogatstvo koje posjeduje?“

„Neće se dvoumiti ni trenutka.“ - odgovorila je Aiša.

„To znači da su najbogatiji oni kojima je Allah podario blagodat vida, a prije toga i blagodat razuma i pameti.“ – kazala je učiteljica.

„ Znači, i ja sam mnogo bogata?“ – kazala je Aiša.

„Da, draga moja!“ - odgovorila je učiteljica. „Mnogo si bogata i moraš biti zahvalna Allahu Uzvišenom.“

„Od sada se neću žaliti na nedaće i neću zaboravljati da zahvaljujem Uzvišenom Allahu.“ – kazala je Aiša.

Učiteljica je poljubila u čelo, pomilovala po kosi i reče: „Hvala Allahu, koji je te sačuvao, draga moja. Molim Allaha da te poživi u zdravlju i blagostanju.“

Çiğdem Özmen

KORISTI IBADETA?

Ibadet nas približava Allahu

Razlog postojanja čovjeka jeste robovanje Allahu i približavanje Njemu Uzvišenom.

Ibadet Allahu Uzvišenom podrazumijeva našu pokornost Njemu i činjenje onoga što On voli i sa čime je zadovoljan.

Kada Mu izravno upućujemo dove, osjećamo Njegovu blizinu, nadamo se Njegovoj milosti, žudimo za Njegovim zadovoljstvom i sve to nas čini stretnima.

Ibadet uljepšava našu narav i ahlak

Ibadet nas ohrabruje u nastojanju da budemo osobe koje se na najljepši način ophode sa drugima i koje su korisne za zajednicu. Ibadet čisti naša srca od ružnih osjećanja i loših misli, zatim uljepšava našu unutrašnost i našu vanjštinu.

Poslanik, alejhis-salatu ves-selam, predstavlja najljepši uzor vjernicima u ibadetu. On nas je poučio da ibadete izvršavamo na najljepši i najpotpuniji način.

Ibadet jača naše vjerovanje

Ibadet je osnovno sredstvo kojim jačamo naš iman. Zbog toga, da bi naš iman bio čvrst i jak, moramo izvršavati ibadet na najbolji način i tako postići uspjeh na ovom i budućem svijetu. Uistinu, ko god osjeti slast ibadeta, nemoguće je da ga napusti.

Poslanik, alejhis-selam, mnogo je volio činiti ibadet, a podsticao je i vjernike da ga čine.

Uzvišeni Allah kaže:

»Džinove i ljude sam stvorio samo zato da Mi se klanjaju«

(Ez-Zarijat, 58)

Naš dragi Pejgamber, alejhis-selam, kaže:

„Došao je neki čovjek Allahovom Poslaniku, alejhis-salatu ves-selam, i rekao mu: Allahov Poslaniče, poduči me djelu koje će me, ako ga budem činio, približiti Džennetu, a udaljiti me od Vatre!“
Rekao mu je:
“Klanjaj se Allahu i nikoga Mu ravnim ne smatraj, obavljaj namaz, udjeljuj zekat i održavaj rodbinske veze.“

(Buhari)

Od Muaza, radijallahu anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, alejhis-salatu ves-selam, uzeo za njegovu ruku i rekao mu: „O Muaze, ja te zaista volim, pa ću ti oporučiti nekoliko riječi: nemoj završiti s namazom a da ne izgovoriš ove riječi: »Allahu moj, pomozi mi da Te spominjem i da Ti zahvaljujem i da Ti na najljepši način ibadet činim!«

اَللّٰهُمَّ اَعِنِّى عَلٰى ذِكْرِكَ وَ شُكْرِكَ وَ حُسْنِ عِبَادَتِكَ

(Ebu Davud)

PITANJA IZ PRIČE:

Provjeri svoje znanje

Stavi znak √ ispred tačne, a znak X ispred netačne rečenice!

1. Ibadet podrazumijeva čovjekovu ljubav prema njegovom Gospodaru i veličanje Njega. ☐ TAČNO ☐ NETAČNO
2. Razlog zbog kojeg smo stvoreni je samo rad. ☐ TAČNO ☐ NETAČNO
3. Ibadet ne podrazumijeva pomaganje drugih ljudi, niti nazivanje selama, a niti osmjeh pri susretu s drugima. ☐ TAČNO ☐ NETAČNO
4. Ibadet popravlja narav kod ljudi. ☐ TAČNO ☐ NETAČNO
5. Ibadet je sredstvo kojim možemo zahvaljivati Uzvišenom Allahu. ☐ TAČNO ☐ NETAČNO

Zaokruži tačan odgovor

1. Koje od spomenutog nije ibadet?

a) Obavljanje namaza

b) Abdest

c) Uklanjanje prepreke sa puta

d) Ogovaranje

2. Koje od spomenutog je pokazatelj ljubavi prema Allahu?

I. Dobro djelo

II. Grijeh

III. Ibadet

Zaokruži tačnu kombinaciju:

a) I-II

b) I-III

c) I-II-III

d) II-III

3. Kaže se u jednoj poslovici: „Jedan findžan kahve može ostati u sjećanju i četrdeset godina.“ Mudrost poslovice se krije u sljedećem:

a) Kada pijemo kahvu ne zaboravljamo četrdeset godina.

b) Zavolimo findžan

c) Ne zaboravljamo onoga koji nam čini dobro i koji nas poštuje.

d) Ukus kahve traje četrdeset godina.

4. Koju od spomenutih stvari ne ubrajamo u korist ibadeta?

a) Ibadet čisti tijelo i dušu čovjeka

b) Ibadet čini čovjeka korisnim za zajednicu i uljepšava njegovu narav

c) Ibadet je razlog Allahovog zadovoljstva i ljubavi prema nama.

d) Ibadet čovjeka čini slavnim i poznatim

5. Šta je cilj ibadeta - robovanja Allahu? Zaokruži tačne odgovore!

I. Ući u Džennet i spasiti se Džehennema

II. Postići Allahovo zadovoljstvo

III. Izvršiti Allahove naredbe

a) I-II

b) I-III

c) I-II-III

d) II-III

Popuni praznine u rečenicama!

Popuni praznine u datim rečenicama koristeći slijedeće riječi:

(naša djela / Allahovog / zahvalnost / pokornost / obredi moji / ibadet)

1. Od oblika .... je i udaljiti se od laži i krađe.
2. Riječ ibadet označava i naš iman kroz svakodnevna ....
3. Sve što se čini s ciljem postizanja .... zadovoljstva predstavlja ibadet. Ibadet je i .... Allahu na brojnim blagodatima.
4. Uistinu, namaz moj, i ...., i život moj, i smrt moja, pripadaju Allahu Gospodaru svetova.
5. .... je osnovni razlog zbog kojeg je stvoren čovjek.

OBAVEZE I ODGOVORNOSTI

ŠERIJATSKE OBAVEZE

- *šerijatske obaveze*
- *djela obveznika*
- *stubovi islama (islamski šartovi)*

PUT DO DŽENNETA

Od Muaza ibn Džebela, radijallahu anhu, prenosi se da je rekao:

„Upitao sam Allahovog Poslanika, alejhis-salatu ves-selam:

- Allahov Poslaniče, uputi me na djelo koje će me uvesti u Džennet, a udaljiti od Vatre!

- Upitao si o velikoj stvari, ali lahkoj za onoga kome ju Allah učini lahkom. Robuj Allahu i nikoga Mu ravnim ne smatraj, obavljaj namaz, udjeljuj zekat, posti ramazan i obavi hadž. – rekao je, a malo zatim nastavio, rekavši:

- Uputit ću te na vrata dobra: post je štit, a sadaka briše grijehe kao što voda gasi vatru….i namaz u posljednjem dijelu noći. Potom je proučio ajet: „Bokovi njihovi se postelja lišavaju i oni se Gospodaru svome iz straha i želje klanjaju…“

Zatim je rekao:

-Želiš li da te obavijestim o glavnom dijelu ove naše stvari, njenim stubovima, i njenom vrhuncu?“

- Želim, svakako, Allahov Poslaniče! – odgovorio sam.

Rekao je:

-Islam (pokornost) je glavni dio svega, namaz je stub, a džihad je vrhunac.

Potom reče:

-Želiš li da ti kažem ko upravlja svime ovim?

- Svakako, Allahov Poslaniče! - rekao sam, a on pokaza na jezik i reče:

- Pazi na ovo!

- Zar ćemo odgovarati i za ono što govorimo, Allahov Poslaniče? – upitao sam.

- Teško tebi, Muaze, zar će ljude baciti u Vatru išta više od onoga što su uradili njihovi jezici!? (Tirmizi)

ŠERIJATSKE OBAVEZE

Uzvišeni Allah podario nam je brojne blagodati. Jedna od najznačajnijih kojom je odlikovao čovjeka je razum.

Uz pomoć razuma u stanju smo razlikovati ispravno od pogrešnog i korisno od štetnog. Zbog toga možemo reći da je razum najznačajnija odlika i da je njime čovjek odlikovan nad ostalim stvorenjima.

Ako znamo da je Allah uzdigao čovjeka nad ostalim stvorenjima, tako što mu je dao razum i sposobnost da razlikuje ispravno od pogrešnog, shvatit ćemo da je zbog toga čovjek preuzeo odgovornost za djela koja čini. Allah nas nije ostavio da činimo što nam je volja, jer nas nije uzalud stvorio. On nam je naredio da radimo djela od kojih ćemo imati koristi na ovome i na budućem svijetu. Naredio nam je, također, da se udaljimo od svega sto je loše i štetno po nas. Obavezao nas je propisima koji će nam omogućiti sreću i smiraj na dunjaluku i na ahiretu. Stoga možemo reći da šerijatske obaveze predstavljaju propise koje je musliman dužan izvršavati, jer ih je Uzvišeni Allah propisao i stavio u dužnost.

Spolna zrelost kao granica punoljetstva

Granica punoljetstva razlikuje se od osobe do osobe, i od mjesta do mjesta, što zavisi od prirode same osobe, odnosno od tjelesnih i duhovnih promjena koje se dešavaju u čovjeku.

Uopćeno govoreći, granica punoljetstva kod muške djece kreće se između dvanaest i petnaest godina, a kod ženske djece između devet i petnaest godina.

Kada osoba dostigne spolnu zrelost, ona postaje odgovorna pred Allahom Uzvišenim kada su u pitanju Njegove naredbe, pa ako ih ignorira, biva grješna zbog toga.

Šta znači biti obveznik-mukellef?

✍ Obveznik ili mukellef je svaki punoljetan i razuman musliman ili muslimanka, zadužen izvršavanjem Allahovih naredbi i zabrana.

Osobe koje su izgubile razum ili nisu dostigle granicu punoljetstva ne smatraju se obveznicima po Šerijatu.

POSTUPCI OBVEZNIKA (EF'ĀLI MUKELLEFĪN)

Šta podrazumijevamo pod postupcima obveznika

✍ Postupci obveznika su propisi koji se odnose na muslimana koji se po Šerijatu smatra obveznikom. Zbog toga svako djelo koje čini musliman ima određeni šerijatski propis

TERMINI KOJIMA SE OPISUJU POSTUPCI OBVEZNIKA:

1. Farz ☺☺☺☺
2. Vadžib ☺☺☺
3. Sunnet ☺☺
4. Mustehab ☺
5. Mubah 😐
6. Mekruh ☹☹
7. Haram ☹☹☹☹
8. Mufsid 💣

Farz ☺☺☺☺

Farz predstavlja strogu dužnost za čije nas izvršavanje strogo obavezuje naša vjera, a to su namaz, post, zekat i slično. Kada musliman izvrši ovu dužnost, osigurava sebi veliku nagradu kod Allaha, a kada je bez opravdanog razloga ne ispuni, čini veliki grijeh. Ukoliko neko negira obavezu izvršavanja neke strogo propisane dužnosti (farz), takav izlazi iz okvira islama.

Postoje dvije vrste farza:

Farzi-ajn: podrazumijeva dužnost koja se odnosi na svakog muslimana pojedinačno. Primjer za to su namaz, post i drugo.

Farzi-kifaje: podrazumijeva dužnost koja se odnosi na zajednicu muslimana, što znači da ako njenom izvršavanju pristupi jedna skupina muslimana, sa ostalih spada obaveza njenog izvršavanja. Primjer za to je dženaza-namaz. Ona je dužnost zajednice muslimana koji su prisutni u jednom mjestu u času njenog izvršavanja. Kada ovu dužnost ispuni jedna skupina muslimana, spada obaveza sa ostalih.

Vadžib ☺☺☺

Vadžib predstavlja dužnost koju smo dužni izvršavati, ali ta dužnost se ne oslanjaju na jasne dokaze kao farz. Neki od tih ibadeta su: klanjati bajram-namaz, davati sadekatu-l-fitr u ramazanu, zaklati kurban na kurban-bajram i drugo.

Kao što je slučaj i sa farzom, onaj ko izvršava vadžib postiže nagradu kod Allaha, a onaj ko ga zapostavlja, čini grijeh. Onaj ko negira dužnost farza - izlazi iz okvira vjere, dok onaj ko negira dužnost vadžiba, ne izlazi iz okvira vjere.

Sunnet ☺☺

Sunnet je sve ono što je Vjerovjesnik, alejhis-salatu ves-selam, radio pored farza i vadžiba, i što nam je preporučio da radimo.

Sunneta ima dvije vrste:

Sunneti muekkede (pritvrđeni sunneti): to su sunneti koje je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, uvijek radio, kao što su: klanjanje sabahskog sunneta, sunneta podne-namaza i teravih-namaza i slično.

Sunneti gajri-muekkede (nepritvrđeni sunneti): to su sunneti koje je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, ponekad izostavljao, kao što su sunneti ikindije i jacije-namaza i drugo.

Onaj ko izvršava sunnete stiče nagradu kod Allaha i zaslužuje šefa'at Allahovog Poslanika, alejhis-selam, a onaj ko ih izostavlja, ne stiče nagradu kod Allaha, jer se ne pokorava Njegovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem.

Mustehab ☺

Mustehab su ona djela koja se u Vjeri smatraju lijepim, kao naprimjer: klanjati duha-namaz, postiti ponedjeljak i četvrtak, udjeljivati sadaku i udjeljivati poklone prijateljima. Drugi naziv za mustehab je "nafila" ili "mendub". Onaj ko čini mustehab, stiče nagradu kod Allaha, a onaj ko ga ne čini, nema grijeha zbog toga.

Mubah

Mubah su ona djela koja možemo raditi prema našoj volji, kao što su: hodanje, sjedenje, spavanje i slično. Ako ih činimo, nemamo za to nagradu, ali nemamo ni grijeha ako ih ne činimo.

Mekruh

Mekruh su ona djela koja se smatraju pokuđenim i na koja se u Vjeri ne gleda pozitivno.

Mekruha ima dvije vrste:

Mekruh tahrimen (mekruh blizak haramu): predstavlja djelo koje je zabranjeno, ali se njegova zabrana ne oslanja na jasne dokaze.

Onaj ko čini ovu vrstu mekruha takav čini grijeh. Naprimjer, u ovu vrstu mekruha ubraja se pušenje cigareta, izostavljanje bajram-namaza i odgađanje ikindije-namaza bez opravdanog razloga do pred zalazak sunca.

b) Mekruh tenzihen (mekruh blizak halalu): predstavlja djelo na koja se u našoj vjeri ne gleda pozitivno.

Onaj ko čini ovu vrstu mekruha ne čini grijeh, ali se njegov postupak smatra pokuđenim. Naprimjer, čistiti nos desnom rukom ubraja se u ovu vrstu mekruha.

Haram

Haram je djelo na čije ostavljanje obavezuje naša vjera. To je djelo koja se smatra grijehom, kao što su: ubistvo, krađa, konzumiranje alkohola, blud, kockanje, jedenje svinjskog mesa, nepokornost roditeljima, ogovaranje i drugo. Osoba koja počini neki haram, počinila je veliki prijestup prema Allahu. Onaj ko napusti i sačuva se harama, postiže Allahovo zadovoljstvo i Njegovu ljubav. Ako bi neko negirao postojanje harama i njegov propis, to bi ga izvelo iz okvira islama.

Mufsid

Mufsid je bilo koja radnja ili postupak koji kvari ibadet i čini ga ništavnim. Naprimjer, govor u namazu kvari namaz, pojesti ili popiti nešto hotimično u toku posta kvari post i drugo. Ukoliko neko počini neki mufsid, dužan je ponoviti pokvareni ibadet, a u nekim slučajevima, kao što je ramazanski post, mora se i iskupiti za počinjeni propust.

STUBOVI ISLAMA – ISLAMSKI ŠARTI

Uzvišeni Allah je muslimanima propisao mnogo dužnosti. Najvažnije od njih su one koje nazivamo islamski šarti ili stubovi islama. Ima ih pet, a to su:

1. **Šehadet:** svjedočenje da nema drugog boga osim Allaha i da je Muhammed Njegov poslanik,
2. **Namaz:** obavljanje pet dnevnih namaza
3. **Post:** post mjeseca ramazana,
4. **Zekat:** davati dio svoga imetka siromašnima,
5. **Hadž:** obaviti hodčašće hadža barem jednom u životu.

Naš dragi Pejgamber, alejhis-selam, kaže:

„Islam se temelji na pet stvari: svjedočenju da nema boga osim Allaha i da je Muhammed Njegov poslanik, obavljanju namaza, davanju zekata, hadžu i postu mjeseca ramazana.“

Buhari

Niko od mene nije sretniji

Niko od mene nije sretniji
Moje svjetlo je iman koji svjedoči:
Allah, Stvoritelj i Gospodar moj,
Muhammed Poslanik je Allahov
…niko od nene nije sretniji…

Srce moje ponizno je kad klanjam
U namazu ga srećom ispunjavam.
Zadovoljan je Gospodar kad zekat dajem
Zekatom imetak uvećavam
Vjeru u srcu ućvršćujem

Radosti moje meseca ramazana
Ne strahujem od dugih dana
Ramazan je mjesec voljeni
Mjesec dobara bezbrojnih
Radi Allaha ga ispostim

Nadam se i Gospodara molim
Da jednoga dana hadž obavim
Duša žudi, srce sanja
Hadž grijeha ne ostavlja
AllahaJedinog obožavam

Gökhan EVLİYAOĞLU

HADIS O ČOVJEKU IZ NEDŽDA

Kod Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, došao je jedan čovjek iz Nedžda. Kosa mu je bila raščupana, njegov glas se čuo, ali se nije razumjelo šta govori sve dok se nije približio. Kada priđe bliže, on pitaše za islam, pa mu Allahov Poslanik, alejhis-salatu ves-selam, odgovori:

„Pet namaza u toku dana i noći!“

„Da li sam dužan što osim njih?“ - upitao je.

„Ne, osim ako želiš dobrovoljno!“ - odgovorio je Resulullah, sallalahu alejhi ve sellem. Potom reče:

„I post mjeseca ramazana!“

„Da li sam obavezan još nešto osim toga?“- ponovo je pitao čovjek.

„Ne, osim ako želiš dobrovoljno.“ - odgovori mu Poslanik, alejhis-salatu ves-selam. Nakon toga spomenuo mu je zekat, a čovjek reče:

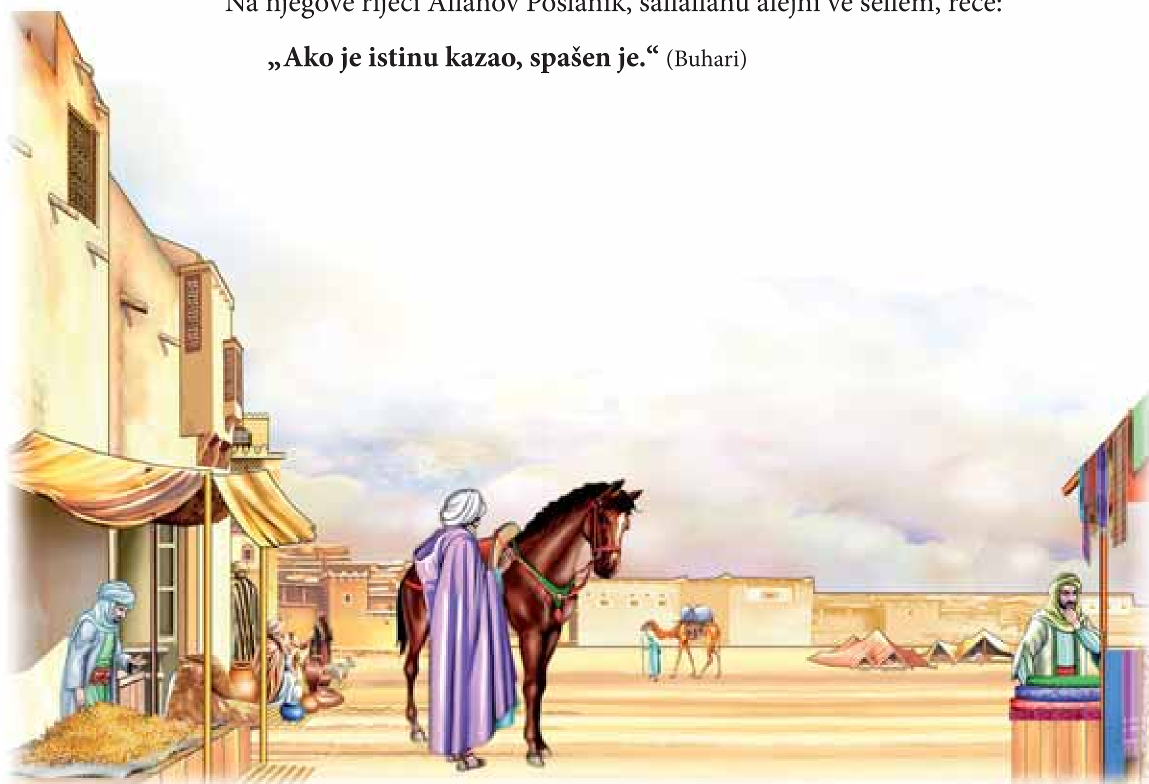
„Da li sam obavezan još nešto osim toga?“

„Ne, osim ako želiš dobrovoljno!“ –odgovorio mu je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. Nakon toga čovjek se okrenu i zaputi, govoreći:

„Tako mi Allaha, niti ću šta dodavati na ovo niti oduzimati!“

Na njegove riječi Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče:

„Ako je istinu kazao, spašen je.“ (Buhari)

PITANJA IZ PRIČE:

Provjeri svoje znanje

Stavi znak √ ispred tačne, a znak X ispred netačne rečenice!

1. Allah Uzvišeni nam je naredio da činimo djela od kojih ćemo imati korist na dunjaluku i na Ahiretu, a zabranio nam je loše stvari koje nam donose štetu na dunjaluku i na Ahiretu. ☐ TAČNO ☐ NETAČNO
2. Djeca koja nisu dostigla granicu punoljetstva po Šerijatu se smatraju obveznicima. ☐ TAČNO ☐ NETAČNO
3. Ko izvršava farz, stiče nagradu, a ako ga neopravdano izostavi, čini grijeh. ☐ TAČNO ☐ NETAČNO
4. Ko zaniječe farz koji je propisan u našoj vjeri, izišao je iz okvira vjere. ☐ TAČNO ☐ NETAČNO
5. Neposlušnost roditeljima ubraja se u harame. ☐ TAČNO ☐ NETAČNO

Zaokruži tačan odgovor

1. Koje od spomenutog spada u farzi-ajn?

a) Ezan b) Post

c) Proučiti ikamet d) Tesbih

2. Koje od spomenutog spada u farzi-kifaje?

a) Pet dnevnih namaza.

b) Hadž

c) Zekat

d) Dženaza-namaz.

3. Koje od navedenog spada u sunnete gajri muekkede

a) Sunet ikindije-namaza

b) Sunnet akšam-namaza

c) Vitr-namaz

d) Sunnet sabah-namaza

4. Koja od spomenutih stvari NE spada u haram?

a) Laž b) Krađa

c) Sport Kocka

5. Koje od navedenog NE spada u mekruh tahrimen?

a) Očistiti nos desnom rukom

b) Izostaviti bajram-namaz

c) Klanjati ikindiju-namaz u vrijeme zalaska sunca

d) Pušenje cigareta

Popuni praznine!

Popuni praznine u datim rečenicama koristeći slijedeće riječi: **farz, vadžib, mekruh, haram, mustehab, obveznik, mubah, farzi-kifaje, farzi-ajn, mustehab, sunneti-muekkede**

1. Svaka razumna i punoljetna osoba, koja je odgovorna za svoje postupke kod Allaha, naziva se ....
2. Djela na koja nas obavezuje naša vjera nazivaju se ....
3. Strogo naređene dužnosti svakom muslimanu nazivaju se ....
4. Djela koja, ako ih izvrši jedna skupina muslimana spada obaveza njihovog izvršavanja sa ostalih, nazivaju se ....
5. Djela koja smo obavezni činiti ali koja nisu precizno naređena kao farz, nazivaju se ....
6. Djela koja je Pejgamber, alejhis-selam, uvijek radio nazivaju se ....
7. Djela koja je lijepo činiti i koja se smatraju pohvalnim nazivaju se ....
8. Djela u kojima smo slobodni da li ćemo ih uraditi ili ne nazivaju se ....
9. Djela koja su strogo zabranjena nazivaju se ....
10. Djela koja se smatraju pokuđenim i koja je bolje ne raditi nazivaju se ....

ODLIKA ISLAMSKE KULTURE

ČISTOĆA-TAHARET

- *islam i čistoća*
- *vrste čistoće*
- *čistoća i njena povezanost sa ibadetom*
- *pažnja koju je Pejgamber, s.a.v.s., poklanjao čistoći*

ŽENA KOJA JE ČISTILA DŽAMIJU

Na periferiji svijetle Medine živjela je žena po imenu Ummu Mihdžen. Ova divna žena, čije su misli bile čiste kao i ona sama, jednom je pomislila:

- Kada je već Uzvišeni Allah moje srce očistio od nevjerstva onda ću ja Njegovu kuću da držim čistom. I odlučila je da čisti Poslanikovu džamiju. Svaki dan je čistila džamiju u kojoj je Poslanik, sallalahu alejhi ve sellem, klanjao namaz i razgovarao sa svojim ashabima.

Bila je siromašna ali su joj osjećanja bila bogata. Svaki put kada bi očistila džamiju,osjećala se presretnom, kao da je očistila i svoje srce.

Jednog dana Ummu Mihdžen se razboljela. Dok je ležala na bolesničkoj postelji, maštala je da klanja iza Vjerovjesnika, sallalahu alejhi ve sellem. Srce joj je bilo sa njim i njegovim ashabima koji su klanjali namaz u njegovoj džamiji. Željela je da ozdravi i da se vrati svojoj obavezi čišćenja džamije. Željela je da sluša glas voljenog Pejgambera, alejhis-salatu ves-selam, koji vjernicima uliva mir u srcima.

Kako ju nije vidio nekoliko dana, plemeniti Pejgamber, sallalahu alejhi ve sellem, upitao je ashabe za nju.

- Bolesna je, Allahov Poslaniče! - rekoše njene komšije.

Na ove riječi, Pejgamber, sallalahu alejhi ve sellem, ustade i uputi se prema kući Ummu Mihdžen. Oni koji su vidjeli da Pejgamber, sallalahu alejhi ve sellem, dolazi, rekoše joj:

- Blago tebi, Ummu Mihdžen! Evo ti u posjetu dolazi Pejgamber, sallalahu alejhi ve sellem!

Kad je to čula, Ummu Mihdžen se uzbudi. Nije znala šta da radi. Srce joj je jako lupalo a čelo probijao znoj. A onda je čula taj mio glas:

- Es-selamu alejkum!

- Ve alejkumus-selam, Allahov Poslaniče! - odgovorila je slabašnim glasom u kojem se osjećala zahvalnost.

Posjeta je trajala kratko ali je ovo vrijeme koje je Pejgamber, sallalahu alejhi ve sellem, proveo kod nje, za nju bilo jako vrijedno. Bila je sretna jer je Allahov Poslanik, zaštitnik slabih, taj čisti čovjek, došao njoj u posjetu. Plemeniti Pejgamber, sallalahu alejhi ve sellem, rekao je: „Allah je čist i voli one koji su čisti." (Tirmizi) A on je posebno volio one koji su vodili računa o čistoći tijela, duše i čistoći okoliša.

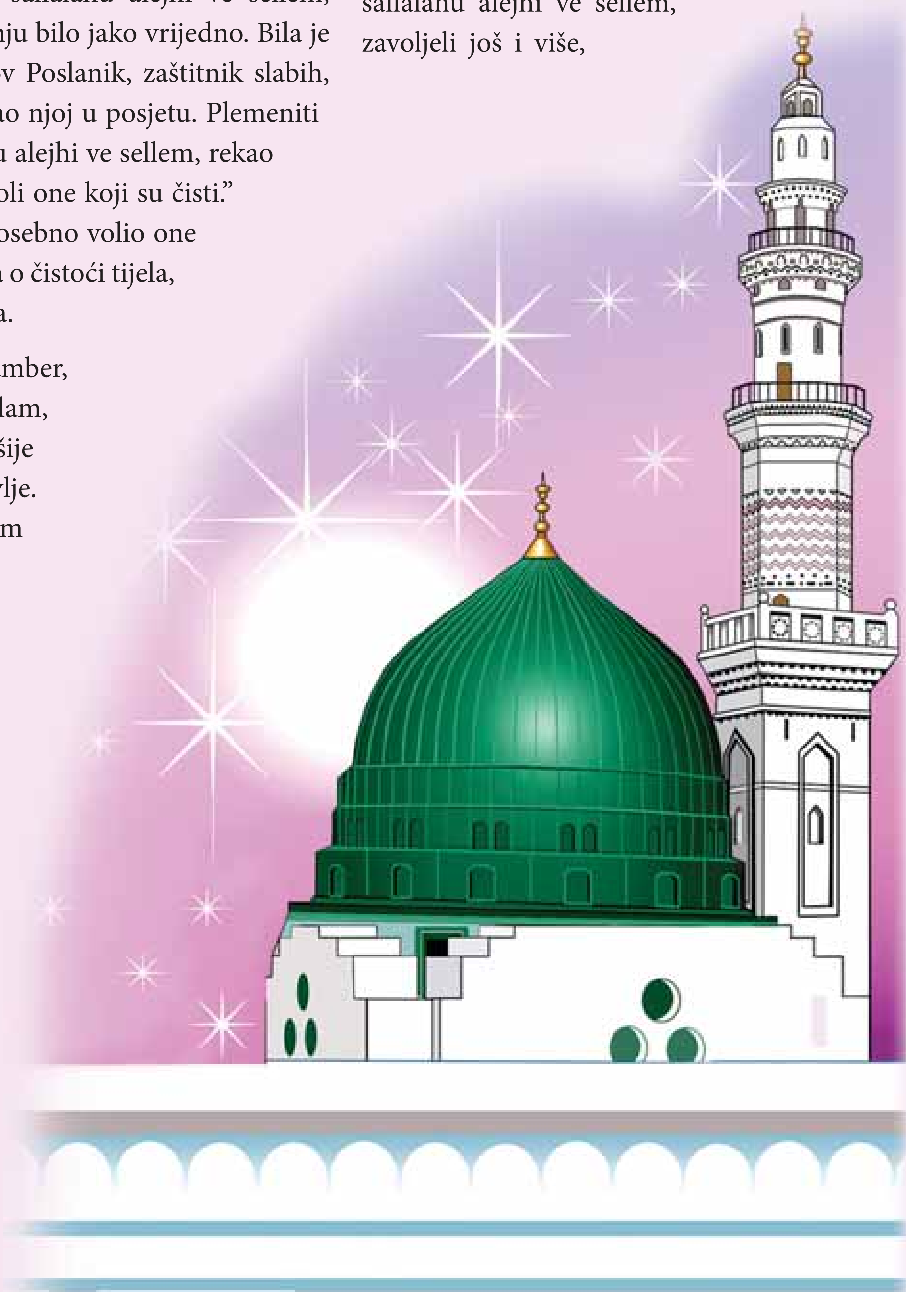
Naš dragi Pejgamber, alejhis-salatu ves-selam, uvijek je njene komšije pitao za njeno zdravlje. Jednog dana rekao im je:

- Ako umre Ummu Mihdžen, nemojte ju ukopati dok mene ne obavijestite!

Nekoliko dana poslije toga, pred sami akšam, ona je svoju čistu i plemenitu dušu predala svome Gospodaru i napustila ovaj svijet.

Komšiluk nije gubio vrijeme. Lijepo su je okupali i umotali u ćefine a onda se zaputili Pejgamberovoj, alejhis-selam, kući da ga obavijeste o njenoj smrti. Kada su stigli pred njegova vrata, vidjeli su da je on klanjao jaciju i zaspao.

Svi su bili tužni, jer će ova divna žena, koju su svi voljeli, a koju su zbog posjete plemenitog Pejgambera, sallalahu alejhi ve sellem, zavoljeli još i više,

ostati bez svoje nagrade; da je na bolji svijet ispratí Allahov Poslanik, sallalahu alejhi ve sellem. Komšije su odlučile da ne uznemiravaju Allahovog Poslanika, pa se vratiše.

- Takva je sudbina, nije lijepo da uznemiravamo Pejgambera, sallalahu alejhi ve sellem, kad je već zaspao.

- U snu mu može doći Objava pa ćemo se ogriješiti. Bolje je da ga ne unemiravamo! - rekoše.

Zbog toga nisu obavijestili Pejgambera, sallalahu alejhi ve sellem, o njenoj smrti već su je odnijeli na mezarje Dženntul-Beki'e, klanjali joj dženazu i ukopali je.

Dženazu su joj klanjali časni ashabi.

Kada je narednog jutra za nju upitao Allahov Poslanik, sallalahu alejhi ve sellem, ashabi mu odgovoriše:

- Ona je umrla. Mi smo došli da vas obavijestimo ali ste spavali. Smatrali smo da nije ispravno da vas uznemiravamo, pa smo joj klanjali dženazu i ukopali je.

- Pođite sa mnom! - reče im Pejgamber, sallalahu alejhi ve sellem, te se uputi do njenog mezara. Klanjao joj je dženazu i uputio dovu za nju, a potom se vratio kući.

Ahmet Lutfi Kazandži

ISLAM I ČISTOĆA

Islam smatra čistoću osnovnim uslovom za ispravnost ibadeta, stoga s pravom kažemo da je islam vjera čistoće. Čistoća tijela, odjeće i morala su obilježja muslimana. Pored toga, čistoća je osnovni uslov za zdravlje čovjeka i štit od mnogih bolesti. Zbog svega toga, islam posebnu pažnju pridaje čistoći.

Kur'anski ajet koji spominje čistoću odjeće bio je jedan od prvih ajeta Objave:

„I odjeću svoju očisti?“ (El-Mudessir, 4)

Allahov Poslanik, sallalahu alejhi ve sellem, rekao je: **„Čistoća je dio imana.“** (Muslim)

Naša vjera se brine i o čistoći ambijenta i okruženja u kojem žive ljudi. Allahov Poslanik, sallalahu alejhi ve sellem, podsticao je ashabe na čistoću. Prenosi se da je, donoseći radosnu vijest onima koji se brinu o čistoći okoliša, rekao:

„Vidio sam čovjeka koji uživa u Džennetu zbog drveta koje je uklonio s puta, jer je smetalo ljudima.“ (Muslim)

Kao što brine za čistoću spoljašnosti, islam zahtijeva i podstiče na čistoću unutrašnjosti - čistoću naravi i namjere. Kada uzmemo neopranu jabuku koju želimo pojesti, prvo je operemo vodom pa onda pojedemo. Međutim,

ako je jabuka ukradena, ne možemo saprati prljavštinu krađe i harama koja se nalazi na noj, kada bi je oprali i stotinu puta. Iz tog razloga je ne smijemo jesti.

Kao što spoljašnje nečistoće zaprljaju odjeću i tijelo i zagade okoliš, isto tako i grijesi i ružni postupci zaprljaju moral ljudi. Iskrenim pokajanjem-tevbom trebamo očistiti svoja srca i moral kako bi nam život bio lijep i ugodan.

Uzvišeni Allah kaže: *„Allah zaista voli one koji se često kaju i voli one koji se mnogo čiste.“* (El-Bekare, 222)

Brinući se o spoljašnjoj i unutarnjoj čistoći, musliman postaje osoba čistog tijela i odijela, čistoga srca, lijepog morala i ispravnih namjera.

Uzvišeni Allah kaže:

„Allah, doista, voli one koji se mnogo kaju i koji se mnogo čiste“

(El-Bekare, 222)

Musliman i čistoća

Iskrenost i čistoća
suština su vjere,
a najbolji govor
Gospodara našeg govor je.

Svaki rob pokajanjem svojim,
srce svoje od prljavštine čisti
na njega ne utiču
sumnje pune šejtanske misli.

Svaki vjernik abdest kad uzima
Veseo, raduje se
Svakom kapi što na zemlju padne
Od grijeha čisti se

Muslimanu čisto tijelo
Čista mu i duša
U iskrenosti je ustrajan
Poštovanje svak mu pruža.

Kasim AK

VRSTE ČISTOĆE

Čišćenje duše, tijela, odjeće i okoliša od ružnih i prljavih stvari naziva se čistoća.

Postoje dvije vrste čistoće:

Stvarna čistoća, koja podrazumijeva uklanjanje svih nečistoća koje mogu zaprljati tijelo, odjeću ili okolinu; i **duhovna čistoća**, koja podrazumijeva čišćenje duše i morala od svakog zla i griješenja.

1. STVARNA ČISTOĆA

Islam vodi računa o čistoći tijela, odjeće i životne okoline. Svaka nečistoća, poput mokraće, izmeta, krvi, gnoja i sl., koju primjetimo na tijelu, odjeći ili u našoj okolini naziva se stvarna nečistoća. Obaveza je svakog muslimana da održava čistoću tijela, odijela i okoline u kojoj živi.

Najviše pažnje u održavanju čistoće pridajemo sljedećem:

a. Čistoća ruku. Ruke su dio tijela kojim se čovjek najviše služi. Ako bi zapostavio higijenu ruku, u organizam bi unio veliki broj raznih uzročnika bolesti. Pranje ruku prije i poslije jela je izuzetno važno, kao i pranje ruku vodom i sapunom nakon obavljanja male i velike nužde.

b. Čistoća lica. Lice je dio tijela koji je pod stalnim uticajem znoja i različitih vanjskih faktora. Na njemu su smješteni vrlo važni organi, zbog čega je održavanje čistoće lica veoma važno. Umivanje lica nakon spavanja vraća aktivnost organizma a lice postaje ljepše i svježije.

c. Čistoća usta i zuba. Poslije jela ostaci hrane se zadržavaju na zubima i oko njih.

Ukoliko ne očistimo usta od ovih ostataka, pružamo mogućnost djelovanja bakterijama, koje nanose štetu našim zubima, a mogu izazvati i oboljenja srca i organa za disanje. Zbog toga usta i zube moramo održavati čistim koristeći pribor za pranje zuba ili misvak.

Naš dragi Pejgamber, alejhis-selam, kaže:

„Skraćuj nokte, jer se loše stvari skrivaju ispod noktiju."

(Dejlemi)

d. Čistoća noktiju. Higijena noktiju na rukama i nogama je od velikog značaja. Posebno ako imamo u vidu da se ispod njih zadržava prljavština i sakuplja veliki broj bakterija koje vrlo brzo, preko ruku možemo unijeti u usta i na taj način ugroziti naše zdravlje.

Znam da je higijena tijela važna ali mislim da nije dovoljna. Zbog toga se trudim da napustim ponašanje i govor koji je Allah zabranio. Ako uspijem u tome, svim srcem vjerujem da će me Allah još više voljeti.

e. Čistoća nogu. Pranju nogu i njihovoj čistoći treba posebno obratiti pažnju. Noge su organi kojima hodamo i na kojima nosimo obuću, zbog čega su često izložene znojenju. Ako ih ne bismo redovno prali, osjetili bi od njih neugodan miris. Također, neophodno je da vodimo brigu o čistoći čarapa i obuće.

f. Čistoća tijela. Tijelo je u cjelini izloženo različitim uticajima, poput znoja i prašine. Ukoliko ga ne bismo održavali čistim, ono bi stvaralo neugodan miris. Najbolji način održavanja higijene tijela jeste kupanje mlakom vodom i sapunom najmanje jednom sedmično. U održavanju higijene tijela spada čišćenje i pranje poslije male i velike nužde.

Naš dragi Pejgamber, alejhis-selam, kaže:

„U misvaku je čistoća za usta i zadovoljstvo Gospodara."

(En-Nesai)

g. Čistoća stidnog mjesta. Čistoća stidnog mjesta je prvi i osnovni uslov za postizanje potpune čistoće tijela i utiče na ispravnost ibadeta. Prije nego što čovjek uđe u nužnik treba da prouči:

ALLĀHUMME INNĪ E'ŪZU BIKE
MINEL-HUBSI VEL-HABĀISI.

Što znači: Allahu moj, ja se Tebi utječem od zla nečisti i nečistoća.

A prilikom izlaska lijepo je da prouči:

GUFRĀNEKE, EL-HAMDULILLĀHIL-LEZĪ
EZHEBE ANNIL-EZĀ VE 'ĀFĀNĪ.

Što znači: Tvoj oprost tražim, hvaljen neka je Allah koji je iz mene odstranio ono što mi smeta a u meni ostavio ono što mi koristi.

h. Čistoća odjeće: Uzvišeni Allah dž.š. nam je ukazao blagodat kada nam je podario odjeću koja pokriva naša stidna mjesta i čuva naše tijelo od hladnoće i velike vrućine. Naredio nam je da je oblačimo i njome pokrivamo i čuvamo tijelo. Veoma je teško odjeću u kojoj se svakodnevno krećemo i u kojoj radimo sačuvati potpuno čistom. Zbog toga odjeću moramo mijenjati i prati a nositi onu koja je čista i uredna.

i. Čistoća okoline i prostora u kojem boravimo. Musliman se mora truditi da okolinu u kojoj boravi čuva i održava čistom. Kuća u kojoj stanujemo, ulica i mahala u kojoj živimo, škola koju pohađamo, zrak koji udišemo i zemlja po kojoj hodimo, kao i sva mjesta u kojima boravimo i u kojima se krećemo, također moramo održavati čistim. Čišćenje okoline

Na šta moramo paziti kada ulazimo u nužnik:

1. Da nečistoća ne dospije na našu odjeću
2. Prilikom ulaska proučiti:
   ALLĀHUMME INNĪ 'EŪZU BIKE
   MINEL-HUBSI VEL-HABĀISI
3. Ući u nužnik lijevom nogom.
4. Obavljati fiziološku potrebu sjedeći
5. Očistiti se vodom a potom posušiti toalet papirom.
6. Koristiti lijevu ruku prilikom čišćenja
7. U nužniku ne govoriti, ne jesti i ne piti
8. Izaći iz nužnika desnom nogom
9. Prilikom izlaska proučiti:
   GUFRĀNEKE,
   EL-HAMDULILLĀHIL-LEZĪ
   EZHEBE ANNIL-EZĀ VE 'ĀFĀNĪ.
10. Nakon izlaska iz nužnika oprati ruke sapunom i vodom.

i uklanjanje onoga što smeta ljudima ubraja se u pohvalne moralne osobine. Zbog toga islam zapovijeda i podstiče muslimane da uređuju i čiste prostor u kojem žive i borave. Allahov Poslanik, alejhis-selam, rekao je: „Čovjek je naišao na trn koji je smetao na putu i uklonio ga, pa mu je Allah zbog toga oprostio.“ (Muslim)

2. DUHOVNA ČISTOĆA

Duhovna čistoća podrazumjeva čistoću srca i duše.

a. Čistoća srca. Zajednica koju čine pojedinci čija su srca i moral čisti, bez sumnje predstavlja sretnu i uspješnu zajednicu. Zbog toga, ukoliko želimo ostvariti sreću i uspjeh, moramo naša srca očistiti od grijeha laži, licemjerstva, škrtosti, zavisti, ogovaranja i drugih. Ne smijemo ljude posmatrati očima mržnje, niti ih podcjenjivati. Moramo očistiti naše duše od svakog zla. Rekao je Allahov Poslanik, alejhis-salatu ves-selam: **„Doista, u tijelu postoji komad mesa koji, ako je zdrav, zdravo je i cijelo tijelo, a ako oboli i pokvari se, oboli i cijelo tijelo. To je srce.“**

Naš dragi Pejgamber, alejhis-selam, kaže:

„Doista, u tijelu postoji organ koji, ako je zdrav, zdravo je cijelo tijelo, a ako oboli i pokvari se, oboljet će cijelo tijelo; to je srce.“

(Buhari)

Pravna čistoća podrazumijeva uzimanje abdesta i gusula kada je to neophodno. Drugim riječima, to je čišćenje od stanja koja su prepreka za vršenje ibdeta.

Pjesma o čistoći

Čistoća doma
Sve dok je vremena
Uzdiže i krasi
Ugled u insana

A kada izostane
Lijenost se razvije
Pamet se razbije
Slabost snagu zavije

Čista okolina
Blagodat Božija
Kruna dobrog naroda

…..

Da nam bude čistoća
Svakodnevna briga
Od zime do ljeta
Sve do kraja svijeta

Obaveza jednom i svakom
Bajrak svakog doma
Najmanjem i malom
Najvećem i starom

Čista okolina
Blagodat Božija
Kruna dobrog naroda

Ahmet EFE

VEZA IZMEĐU ČISTOĆE I IBADETA

Naša lijepa vjera nastoji svojim propisima izgraditi i ojačati vezu između čovjeka i njegovog Gospodara, a zatim uskladiti njegovu vezu sa ostalim ljudima.

Naša vjera podstiče na urednost i čistoću, propisuje kupanje i abdest kao osnovni uslov za ispravnost namaza, zatim donosi mnoge koji podstiču na urednost i čistoću.

U toku ibadeta musliman staje skrušeno pred Uzvišenog Allaha. Ne priliči mu da odjene odjeću koja nije prikladna za ibadet Onome pred kojim stoji. Kao što je obaveza odjenuti čistu i urednu odjeću prilikom izvršavanja ibadeta, kako ne bismo uznemirili druge muslimane nepristojnim izgledom i neugodnim mirisom odjeće ili tijela, dužnost nam je, također, da svojom odjećom ne prljamo njihovu odjeću ili mjesto na kojem zajedno činimo ibadet.

Kada se trebamo susresti sa nekom značajnom osobom, odjenemo lijepu i urednu odjeću i namirišemo se kako bismo ostavili dobar utisak. Uzvišenom Allahu pripada najlljepši primjer i On je najzaslužniji da se radi Njega uredimo i izgledamo pristojno.

Neke ibadete, poput namaza u džematu, musliman obavlja zajedno sa drugim muslimanima. Prilikom obavljanja takvih ibadeta, musliman treba biti čist i uredan pred Uzvišenim Allahom i u susretu sa drugim ljudima .

Dakle, ibadet nas podstiče da svakodnevno budemo čisti, lijepi i uredni u svakoj prilici. Ibadet nas uči kako spoljašnoj, tako i unutarnjoj čistoći, a to je čistoća srca i duše. Kroz svakodnevno i kontinuirano izvršavanje ibadeta naša srca se čiste od svega što je ružno, a pokuđeni i nevaljali postupci nestaju. Zekat nas čisti od škrtosti i zavisti, post nas čisti od bezosjećajnosti, nepravednosti i samodopadljivosti. Prema tome, ibadet je efikasno sredstvo kojim ostvarujemo spoljašnju i unutarnju čistoću.

Obraćajući se svojim ashabima, Allahov Poslanik, alejhis-salatu ves-selam, rekao je: „Šta mislite, kada bi ispred vrata jednog od vas proticala rijeka, a on se u njoj svakodnevno pet puta kupao, da li bi na njemu ostalo prljavštine?“
„Od njegove prljavštine ne bi ostalo ništa!“ – odgovorili su.
„To je primjer pet dnevnih namaza. Allah njima briše grijehe.“- rekao je Poslanik, alejhis-salatu ves-selam. (Buhari)

BRIŽNOST POSLANIKA, SALLALLAHU ALEJHI VE SELLEM, O ČISTOĆI

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, poklanjao je čistoći veliku pažnju. Pazio je na čistoću tijela i čistoću srca istovremeno. Uvijek je prao ruke prije i poslije jela.

Kada bi ustao na noćni namaz ili na sabah-namaz, prvo što bi uradio bilo bi da misvakom očisti zube. Čak i na samrti, prije nego što je preselio sa ovog svijeta, tražio je misvak da očisti zube.

Nikada nije odjenuo prljavu odjeću. Odijevao je najlepšu odjeću kada bi primao goste. Muslimanima je oporučio da pokrivaju posude u kojima se nalazi hrana.

Zabranjivao je prljanje mjesta na kojima se ljudi odmaraju i sjede, poput hladovine ispod krošnji drveća i zahtijevao je da se takva mjesta uređuju i čiste. Naređivao je da se avlije redovno čiste i uređuju.

Volio je vidjeti ashabe u lijepoj i urednoj odjeći, a posebno prilikom izvršavanja ibadeta. Upozoravao ih je kada bi na njihovoj odjeći ugledao prljavštinu. Jednog ashaba je upozorio zbog raspuštene i neuredne kose, te mu je naredio da se počešlja i dotjera.

Pejgamber, alejhis-selam, uvijek je prao ruke prije i poslije jela. Prao ih je i nakon spavanja. Nakon što bi se probudio, čistio je zube misvakom, a tu praksu nije napuštao čak ni u bolesti od koje je preselio na Ahiret.

Poslanik, alejhis-salatu ves-selam, često je učio dovu:
„Allahumme-dž'alnī minet-tevvābīne ve dž'alnī minel-mutetahhirīn."
(Allahu moj, učini me od onih koji se mnogo kaju i koji se mnogo čiste)

Poslanik, alejhis-salatu ves-selam, često je učio dovu:
„Gospodaru naš, učini nas čistima od grijeha poput bijele odjeće kada se očisti od prljavštine."

ČISTOĆA

Naša vjera, vjera je čistoće
Vjera sreće i ljepote
Uči nas da abdestimo
Ibadetom da se očistimo

I pazimo na čistoću
I danju i noću
Sve što smeta da odstranimo
Život ljepotom ispunimo

Sve nam islam daruje
Blagodati nebrojene
Čistu odjeću da odijevamo
Po najljepšem da postupamo

I peremo zube vazda
Nakon jela i spavanja
Slatkog malo uzimamo
A u krevet da ranimo

Ćistoća samo ugled nudi
Putem spasa pravo vodi

M. Ali EŞMELİ (Seyrî)

PITANJA IZ PRIČE:

Provjeri svoje znanje

Stavi znak √ ispred tačne, a znak X ispred netačne rečenice!

1. Čistoća je osnovni dio ibadeta. ☐ TAČNO ☐ NETAČNO
2. Čistoća je ograničena samo na ono što je spoljašnje. ☐ TAČNO ☐ NETAČNO
3. Tevba je sredstvo koje čisti grijehe. ☐ TAČNO ☐ NETAČNO
4. Pohvalno je u nužnik ući desnom nogom. ☐ TAČNO ☐ NETAČNO
5. Grijesi prljaju srce i dušu čovjeka. ☐ TAČNO ☐ NETAČNO

Zaokruži tačan odgovor

1. Koje od spomenutih značenja ne obuhvata hadis: **„Čistoća je dio imana.“?**

   a) Da bi čovjek bio vjernik, dovoljno je da bude čist.

   b) Iman podrazumijeva čistoću.

   c) Tijelo i okolina vjernika su uvijek čisti.

   d) Slab je iman onih koji ne vode računa o čistoći.

2. Koji se od spomenutih postupaka ubraja u pravila odlaska u nužnik?

   a) U nužnik se ulazi lijevom nogom.

   b) U nužniku se čistimo desnom rukom.

   c) U nužniku možemo slobodno razgovarati

   d) Nakon nužde nije potrebno oprati ruke

3. Koje se od nabrojanog ne smatra stvarnom čistoćom?
    a) Pranje zuba prije spavanja misvakom ili četkicom
    b) Uzimanje gusula za džuma-namaz
    c) Pranje jabuke koju smo oteli od drugih
    d) Ostavljanje svega onoga što je Allah zabranio

4. Koje od nabrojanog se smatra duhovnom čistoćom?
    a) Očistiti mjesto na kojem ćemo klanjati
    b) Oprati tanjire iz kojih smo jeli
    c) Pokupiti smeće ispod drveta u čijem hladu sjede ljudi
    d) Uzeti tejemum za klanjanje namaza

5. Sa kojim od nabrojanog ne čistimo dušu i srce?
    a) Pranjem tijela i odijela
    b) Obavljanjem ibadeta na ispravan način
    c) Tevbom – pokajanjem
    d) Davanjem sadake i zekata

Popuni praznine!

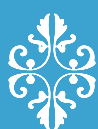
Popuni praznine u datim rečenicama koristeći slijedeće riječi: **oni koji se mnogo čiste, pola, pranjem, vršenja nužde, nečistoća, čista**

1. Čistoća je …………… imana.
2. Ukradena jabuka ne može postati …………… ako je operemo vodom, jer nije halal.
3. Allah voli one koji se mnogo kaju i ……………..…………..
4. Musliman je dužan da ukloni …………… sa tijela prije nego pristupi izvršavanju ibadeta.
5. Čišćenje nakon …………… je uslov za ispravnost namaza i drugih ibadeta.

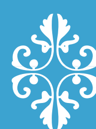

TRI OBLIKA ČIŠĆENJA SVOJSTVENA SAMO MUSLIMANIMA

ABDEST, GUSUL I TEJEMUM

- *abdest*
- *način uzimanja abdesta*
- *propisi vezani za abdest*
- *koristi abdesta*
- *gusul*
- *način uzimanja gusula*
- *propisi vezani za gusul*
- *koristi gusula*
- *tejemum*
- *način uzimanja tejemuma*
- *propisi vezani za tejemum*

ABDEST ČISTI OD GRIJEHA

Vrijedni ashab Amr ibn Abese, radijallahu anhu, prenosi nam događaj iz njegovog života, kazujući sljedeće:

„I prije nego što sam prihvatio islam smatrao sam da su ljudi koji obožavaju kipove u zabludi. Jednoga dana sam čuo za čovjeka u Meki koji poziva u novu vjeru. Pripremio sam svoju jahalicu i zaputio se ka njemu. Bio je to težak period za Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i prve muslimane. Allahov Miljenik, alejhis-selam, skrivao se zbog napada i uznemiravanja Kurejšija. Morao sam se potruditi da dođem do njega. Kada sam ga našao, upitao sam ga:

„Ko si ti?“

„Ja sam Poslanik!“ - odgovorio je.

„Kakav poslanik?“- upitao sam

„Poslanik Uzvišenog Allaha.“

„Sa čime si poslan?“ - upitao sam.

„Sa čuvanjem rodbinskih veza, rušenjem kumira i jedinosti Uzvišenog Allaha koji nema sudruga.“- rekao je.

„Ko je još uz tebe na ovome u šta pozivaš?“- upitao sam.

„Jedan slobodan čovjek i jedan rob.“ (tj. Ebu Bekr i Bilal) - odgovorio je.

„I ja te želim slijediti, vjerujem u tvoje poslanstvo i u tvoju vjeru.“- rekao sam.

„Nećeš biti u stanju da poneseš teret ove vjere.“ – rekao mi je. „Zar ne vidiš stanje u kojem smo ja i oni koji me slijede? Vrati se svome narodu, pa kada budeš čuo da smo ojačali, pridruži nam se!“

Nakon tog razgovora vratio sam se svojoj porodici. Nedugo poslije toga Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, preselio je iz Meke u Medinu. Ja sam još uvijek boravio u svome narodu, raspitujući se svakodnevno o Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovom stanju, sve

dok nisu došli neki ljudi iz Medine. Pronašao sam ih i upitao:

„Kakve vijesti imate o čovjeku koji vam je nedavno došao iz Meke?“

„Veliki broj ljudi mu se pridružio. Njegov narod je pokušao da ga ubije, ali u tome nisu uspjeli.“- odgovorili su.

Istoga dana sam se zaputio ka Medini. Tamo sam pronašao Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, prišao mu i upitao ga: „Poznaješ li me, Allahov Poslaniče?“

„Svakako, ti si onaj koji nas je posjetio dok smo bili u Meki.“- rekao je.

„Poduči me onome čemu te Allah podučio, Allahov Poslaniče. Poduči me namazu…“- rekoh.

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tada reče:

„Klanjaj namaz u zoru, a potom, kada Sunce krene izlaziti pa sve dok ne odskoči,

prekini sa namazom. Kada Sunce izlazi, biva između dva šejtanova roga i tada mu nevjernici čine sedždu. Nakon toga pristupi namazu, jer, uistinu, namazu prisustvuju i meleki, sve dok se sjena ne skrati (vrijeme zevala-pred podne namaz). Potom prekini sa namazom, jer se u to vrijeme potpaljuje Džehennem, a kada se on potpali, Sunce će se vratiti od zapada ka istoku. Nakon toga pristupi namazu i obavljaj ga sve do ikindije. Potom prekini sa namazom sve dok Sunce ne zađe. Kada Sunce zalazi, biva između dva šejtanova roga i tada mu nevjernici čine sedždu. Nakon toga klanjaj koliko želiš.“

“Allahov Poslaniče, poduči me abdestu!?“- ponovo sam upitao.

On reče: „Niko od vas neće pristupiti abdestu, isprati usta i nos, a da time neće biti otklonjeni grijesi njegovih usta. Kada opere lice onako kako Allah naređuje, sa posljednjom kapi vode koja padne sa njegove brade, bivaju otklonjeni grijesi njegovog lica.

Kada opere ruke, sa posljednjom kapi vode koja padne sa vrhova prstiju, bivaju otklonjeni grijesi njegovih ruku. Kada potare glavu, sa posljednjom kapi vode koja padne sa kose i ušiju, bivaju otklonjeni grijesi njegove glave. Kada opere noge do članaka, sa posljednjom kapi vode koja sa njih padne bivaju otklonjeni grijesi njegovih nogu. Ako nakon toga ustane i obavi namaz, te zahvali Allahu i spomene Ga onako kako priliči Njegovoj veličini, bit će čist od grijeha kao što je bio na dan kada ga je majka rodila.“ (Muslim)

ABDEST

Šta je abdest?

✍ Abdest predstavlja pranje određenih dijelova tijela ili njihovo potiranje u skladu sa određenim pravilima.

Kada je abdest obavezan?

Bez abdesta NE MOŽEMO

- Klanjati namaz
- Obaviti tavaf oko Kabe
- Dodirivati i učiti Kur'an

Način uzimanja abdesta

1. Odlučiti ili zanijetiti da ćemo uzeti abdest
2. Proučiti *euzu i bismillu*
3. Oprati šake do iza zgloba

4. Isprati usta tri puta.

5. Isprati nos tri puta unoseći vodu desnom, a izbacujući je lijevom rukom.

6 Tri puta peremo lice

7 Peremo desnu pa lijevu ruku do iza lakata

8 Potrati glavu mokrom rukom (mesh) jedanput.

9 Malim prstom ili kažiprstom oprati uši a sa tri zadnja prsta potrati vrat

10 Operemo desnu pa lijevu nogu do iznad članka

Naš dragi Pejgamber, alejhis-selam, kaže:

„Neće niko upotpuniti abdest, a zatim reći: Ešhedu en lā ilāhe illallāhu vahdehu lā šerīke lehū ve ešhedu enne Muhemmeden abduhū ve resuluhū -, a da mu se neće otvoriti svih osam džennetskih vrata, pa neka uđe na koja želi.“

(Ebu Davud)

IZVOR HLADNE VODE

Tahir je i ovu školsku godinuI završio odličnim uspjehom. Kao nagradu za uspjeh babo mu je obećao da će ga poslati kod amidže na selo gdje će moći provesti zanimljiv i uzbudljiv raspust. Ova vijest je mnogo obradovala Tahira. Od tada je neprestano zapitkivao babu o selu u kojem živi njegov amidža i prirodnim ljepotama koje ga okružuju. Posebno je poželio vidjeti amidžića Saliha s kojim je uvijek provodio lijepe trenutke, a već je bilo prošlo mnogo vremena od njihovog posljednjeg druženja.

Nakon nekoliko dana stigao je Tahirov amidža. Uvečer je Tahir pažljivo pripremio stvari koje je planirao ponijeti, a od velikog uzbuđenja nije mogao mirno spavati. Dugo je razmišljao o svemu što ga čeka na selu. Ujutro se teško probudio, spremio se i zaputio sa amidžom.

Nakon duge vožnje automobilom stigli su u selo. Tahir se trudio obuhvatiti pogledom što više lijepih prizora, a posebno je srdačan bio susret sa amidžićem Salihom.

Njih dvojica su se dobro razumjeli. Bili su rođaci i najbolji prijatelji. Zabavljali su se na različite načine: izradili su lukove i strijele pa se natjecali u streljaštvu, izgradili su kućicu na starom hrastu, a uspjeli su i provozati stari amidžin motor. Želja za zabavom i igrom nije se gasila čak ni noću. Nastavljali su razgovor i igru i u krevetu, sve dok ih san ne bi savladao. Jedne noći dok su živahno razgovarali u krevetu obrati im se dedo Alija sa zanimljivim zahtjevom:„*Ako odmah ne odete spavati neću vas ujutro povesti u obilazak brda. Krenut ću odmah poslije sabah-namaza, i ne želim voditi dvojicu nenaspavanih dječaka.*“

Nakon ovih riječi, Tahir i Salih se umiriše i zaspaše.

Ujutro, nakon sabah-namaza, zaputio je se dedo Alija sa unucima putem ka šumi.

U početku su njihovi koracu bili lahki i nisu osjećali umor. Međutim, kako je dan odmicao i sunce jače sijalo, počeli su osjećati umor.

Salih i Tahir pomisliše kako šumskom putu nema kraja. Dedo Alija se tada okrenu prema njima i reče: *„Hajde momci, iza ove visoravni se nalazi Ledeno vrelo. Bilo bi dobro da malo ubrzamo.“*

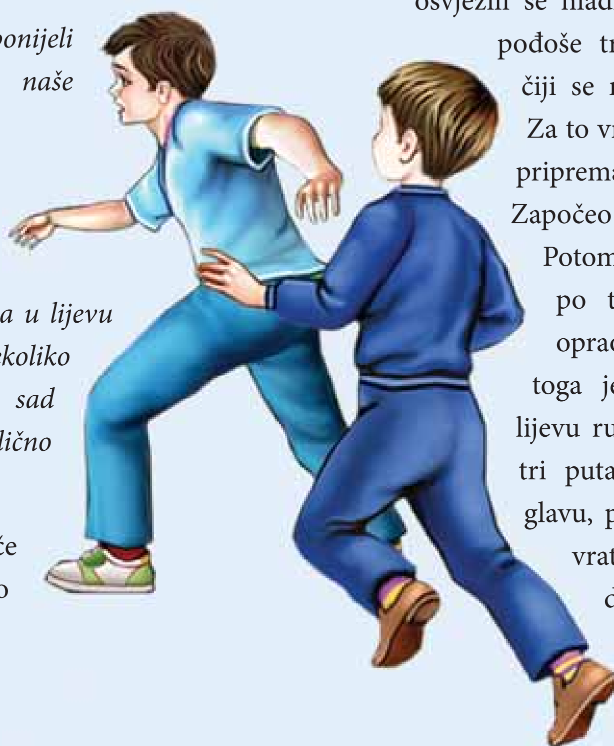
„Kakav je to izvor, dedo?“- upita Tahir.

Dedo Alija i Salih se pogledaše i nasmijaše, pa dedo odgovori: *„Iza ove visoravni koja je pred nama nalazi se izvor koji se zove Ledeno vrelo. Pored njega se odmaraju putnici i planinari koji obilaze ovaj kraj. U njemu hlade lubenicu, kajsije, grožđe i drugo voće kako bi se što ljepše osvježili. I mi ćemo, kada tamo stignemo, pojesti nešto iz Ledenog vrela.“*

„E još da smo ponijeli lubenicu ili kajsije iz naše bašte...“- reče Tahir.

Dedo pogleda magarca koji je nosio njihove stvari, pa reče: *„U desnoj torbi je hrana, a u lijevu sam stavio lubenicu i nekoliko kajsija. Ali zbog toga sad imamo premorenog i prilično sporog magarca.“*

Tahir se primače magarcu i u njegovo uho šapatom nešto izgovori.

„Šta je to, Tahire!? Obraćaš se magarcu?“ - smijući se, upita dedo.

„Rekao sam mu da nas iza brda čeka hladna lubenica. Pogledaj kako je požurio…“

Nedugo nakon toga ukazalo se mjesto na kojem se nalazi izvor. Dječaci potrčaše ostavivši dedu iza sebe. Prvo su utolili žeđ, a potom izuli obuću i rashladili noge u ledenoj vodi.

„Doista je ovo najhladnija voda koju sam pio! Ne zove se bez razloga Ledeno vrelo.“- divio se Tahir vodi koja izvire ispod drveta koje je okruženo stijenama. Kako je moguće da ovako hladna voda izlazi između vrelih stijena, bez rashladnih uređaja. Izrekao je svoje čuđenje, na što mu dedo reče: *„Uzvišenom Allahu, koji je stvorio nebesa i Zemlju, nije teško učiniti vodu hladnom. Kada On nešto želi, samo kaže: Budi!- i ono biva.“*

Dedo Alija je izvadio hranu koju je bio pripremio, a lubenicu i par kajsija stavio je u vodu da se rashlade. Nakon što su završili sa jelom i osvježili se hladnim voćem, dječaci pođoše tražiti ljekovito bilje čiji se miris širio livadom. Za to vrijeme, dedo Alija se pripremao da uzme abdest. Započeo je sa pranjem ruku. Potom je isprao usta i nos po tri puta. Potom je oprao lice tri puta. Nakon toga je oprao desnu, pa lijevu ruko do iznad lakata, tri puta. Potom je potrao glavu, pa oprao uši, potrao vrat i na kraju noge, desnu pa lijevu, tri puta.

Gledajući dedu, Tahir upita: *„Zašto sada uzimaš abdest, dedo? Vrijeme namaza još nije nastupilo.“* Dedo odgovori: *„Sinko moj, podne-namaz ćemo klanjati u putu, a pored toga, volim biti stalno pod abdestom. Na taj način zarađujemo sevabe i nagradu kod Allaha. Abdest mi je posebno drag. Kada je pod abdestom, vjernik je daleko od grijeha, zaslužuje nagradu kod Allaha, a meleki ga čuvaju od šejtanovog zla. Zar nije abdest vrijedan a lahak ibadet!?“*

Tahir i Salih su shvatili njegov govor. Odmah su počeli sa abdestom. Dedo uzjaha magarca i reče: *„Pođimo, sinovi moji, pred nama je dugačak put.“*

Hasan Tahsin Karaman

KORISTI ABDESTA

Abdest nas priprema za izvršavanje ibadeta.

Abest je uslov za ispravnost brojnih ibadeta, kao što su klanjanje namaza i učenje Kur`ana. Abdestom se čovjek na najljepši način priprema za stajanje pred Uzvišenim Allahom.

Abdest nas čisti od prljavštine

Poznato je da su dijelovi tijela koje peremo prilikom abdesta (ruke, lice, noge, glava...) izloženi prljavštini više od ostalih. Redovnim abdestom peremo ove organe i uklanjamo bakterije koje mogu prouzrokovati bolest. Također, čistoća usta je posebno bitna za naše zdravlje, jer su ona pogodno mjesto za zadržavanje bakterija i razvijanje bolesti. Abdestom čistimo usta i odstranjujemo iz njih neugodne mirise.

Abdest opušta krvotok i nervni sistem

Za zdrav život neophodno je voditi računa o krvotoku i nervnom sistemu. Pranje prilikom uzimanja abdesta opušta organizam i pospješuje rad krvotoka i nervnog sistema, čime tijelo postaje zdravije.

Abdest gasi srdžbu i umanjuje ljutnju

Musliman je dužan da bude pristojan i da svojim ponašanjem ne uznemirava druge ljude. Abdest mu pomaže u regulaciji krvnog pritiska i gasi srdžbu.

Abdest njeguje lice i daje mu sjaj

Redovnim uzimanjem abdesta čisti se koža lica. Oni koji često uzimaju abdest imaju čista i svijetla lica. U jednoj predaji plemeniti Pejgamber,

sallallahu alejhi ve sellem, kazuje da će lica vjernika koji su redovno uzimali abdest bitisvijetla biti svijetla na Sudnjem danu. To je znak imana u njihovim srcima.

Abdest čisti srce od prljavštine grijeha

Abdestom se čovjek priprema za ibadet i stajanje pred Uzvišenim Allahom. Ibadetom se čovjek približava Uzvišenom Allahu, a udaljava se od prokletog šejtana. Dakle, abdest čisti tijelo i dušu od prljavštine.

Uzimajući abdest stičemo nagradu kod Uzvišenog Allaha

Abdest je ibadet kojim čistimo grijehe i postižemo nagradu i sevab u isto vrijeme. Abdest je oružje muslimana i njegov štit. Zbog toga je dobro uvijek biti pod abdestom.

Abdest našem licu daje svjetlo, a srcu smiraj.

Uzvišeni Allah kaže

„O vjernici, kada hoćete da namaz obavite, lica svoja i ruke svoje do iza lakata operite-a dio glava svojih potarite-i noge svoje do iza članaka. A ako ste džunubi, onda se okupajte; a ako ste bolesni ili na putu ili ako sta izvršili prirodnu potrebu ili ako ste se sastajali sa ženama, a ne nađete vode, onda rukama svojim čistu zemlju dotaknite i njima preko lica svojih i ruku svojih pređite. Allah ne želi da vam pričini poteškoće, već želi da vas učini čistim i da vam blagodat Svoju upotpuni, da biste bili zahvalni.“

(El-Maide, 6)

Farzovi abdesta

Prilikom uzimanja abdesta

1. **Pranje lica** od kose od vrata i od uha do uha;
2. **Pranje ruku** od vrhova prstiju do iza laktova;
3. **Potiranje dijela glave (mesh):** potiranje najmanje jedne četvrtine glave mokrom rukom;
4. **Pranje nogu** od vrhova prstiju do iza članaka

je farz.

Sunneti abdesta

Prilikom uzimanja abdesta ☺☺

- ☺ Okrenuti se prema Kibli, ukoliko je moguće.
- ☺ Zanijetiti i proučiti Euzu i bismilu.
- ☺ Isprati usta i nos.
- ☺ Oprati zube četkicom ili misvakom.
- ☺ Oprati uši i potrati vrat.
- ☺ Ponavljati pranje po tri puta.
- ☺ Početi pranje sa desne strane.
- ☺ Voditi računa o redoslijedu pranja na način kako je to činio Allahov Poslanik, alejhis-salatu ve selam.

je sunnet. ☺☺

Stvari koje kvare abdest

Abdest će

- Obavljanje fiziološke potrebe
- Ispuštanje vjetra
- Izlazak krvi, gnoja ili sukrvice iz tijela
- Glasno smijanje u namazu; toliko glasno da nas onaj pored nas u safu može čuti.
- Spavanje
- Gubitak svijesti ili razuma
- Povraćanje punim ustima
- Pijanstvo

pokvariti.

SVJETLOST ISLAMSKOG UMMETA

Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, jednoga dana izišao na mezarje i rekao: **„Es-selamu alejkum, o vjernici nastanjeni u ovim kućama! I mi ćemo vam se, inšallah, pridružiti….“** Nakon toga je rekao:

„Poželio sam vidjeti moju braću.“

Zar mi nismo tvoja braća, Allahov Poslaniče?- upitaše ashabi.

„Vi ste moji ashabi, a moja braća su oni koji će doći poslije vas.“

„Kako to da poznaješ one koji će doći poslije, o Allahov Poslaniče?“- upitaše ashabi.

„Šta mislite, kada bi čovjek svoje konje obilježio po leđima, a potom ih pustio da se pomiješaju sa drugima, da li bi bio u stanju prepoznati svoje konje?“ – upita ih je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem.

„Svakako, Allahov Poslaniče!“- odgovoriše.

„Pojavit će se na Sudnjem danu ljudi koji će na sebi imati znakove abdesta, a ja ću im biti predvodnik na Havdu. Kružit će oko moga Havda poput zalutalog stada, a ja ću ih dozivati: *Pristupite, pristupite.*

Pa će mi biti rečeno: ‹*Oni su promijenili tvoj sunnet nakon tebe.*

A ja ću reći: *Daleko bili, daleko bili…!*“

(Muslim)

Prenosi se da je Pejgamber, sallallahu alejhi ve sellem, rekao:

„Ukras na vjerniku će dosezati dokle bude dosezao njegov abdest.“

(Muslim)

     GUSUL - KUPANJE

Šta je gusul?

Gusul podrazumijeva kupanje ili pranje cijeloga tijela tako da nigdje suho ne ostane.

Allah, dželle šanuhu, kaže:

„A ako džunubi budete, onda se okupajte.“

(Maide)

Šta ne smijemo činiti ako nismo čisti?

Ako nismo čisti, dok ne uzmemo gusul NE MOŽEMO

- Klanjati namaz
- Činiti tavaf
- Dodirivati Mushaf
- Učiti Kur`an
- Ulaziti u džamiju

Farzovi gusula:

Prilikom uzimanja gusula

1. Isprati usta
2. Isprati nos
3. Oprati cijelo tijelo tako da nigdje suho ne ostane

je farz.

Kad je dužnost uzeti gusul?

- ✓ Nakon džunupluka
- ✓ Nakon prestanka hajza kod žena
- ✓ Nakon prestanka nifasa kod žena

uzeti gusul je farz.

Način uzimanja gusula

Uklonimo prljavštinu sa tijela

Operemo ruke

Zanijetimo: „Odlučih da uzmem gusul“

Proučimo euzu i bismilu

Operemo cijelo tijelo da nigdje suho ne ostane

Uzmemo abdest

Dobro isperemo nos tri puta

Dobro isperemo usta tri puta

KORISTI OD GUSULA

Gusulom se čistimo od duhovnih nečistoća

Kupanjem čistimo tijelo od prljavštine koja se na njemu taloži i proizvodi neprijatne mirise. Gusulom postižemo i duhovnu čistoću koja nas čini spremnima za izvršavanje ibadeta. Na osnovu toga možemo reći da gusulom postižemo tjelesnu i duhovnu čistoću.

Gusulom postižemo Allahovo zadovoljstvo

Gusul je dužnost kojom nas obavezuje Uzvišeni Allah. Izvršavajući ovu dužnost približavamo se Allahu, dž.š., i postižemo Njegovo zadovoljstvo. Naša srca postaju smirena i zadovoljna, a tijelo čisto.

Gusulom se umiruje tijelo, a organizam vraća u ravnotežu

Koža na tijelu je vanjski organ koji je neprestano izložen prljavštini i vanjskim uticajima. Preko kože organizam ispušta masnoće i znoj, a s tim i veliki broj bakterija koje se talože na koži. Kupanjem pomažemo koži u procesu čišćenja od mikroba i prljavštine, čime se vraća je u prirodnu ravnotežu. Zbog toga se nakon kupanja osjećamo poletnim i odmornim.

Gusul štiti našu dušu i naše tijelo

Voda pri dodiru sa tijelom stimulira krvotok u našem organizmu i opušta nerve. Tijelo postaje življe i aktivnije. Zbog toga kažemo da je gusul čistoća za tijelo i njegova zaštita. U njemu je lijek za dušu i tijelo.

Šta je pokuđeno raditi prilikom uzimanja gusula?

Prilikom uzimanja gusula

- ☹ Rasipati i trošiti više vode nego što je potrebno
- ☹ Okretati stidno mjesto prema Kibli bez potrebe
- ☹ Govoriti bez potrebe

je mekruh.

Sunneti gusula

Prilikom uzimanja gusula

- Nijet
- Proučiti euzu i bismilu
- Oprati ruke i stidna mjesta
- Uzeti abdest

je sunnet.

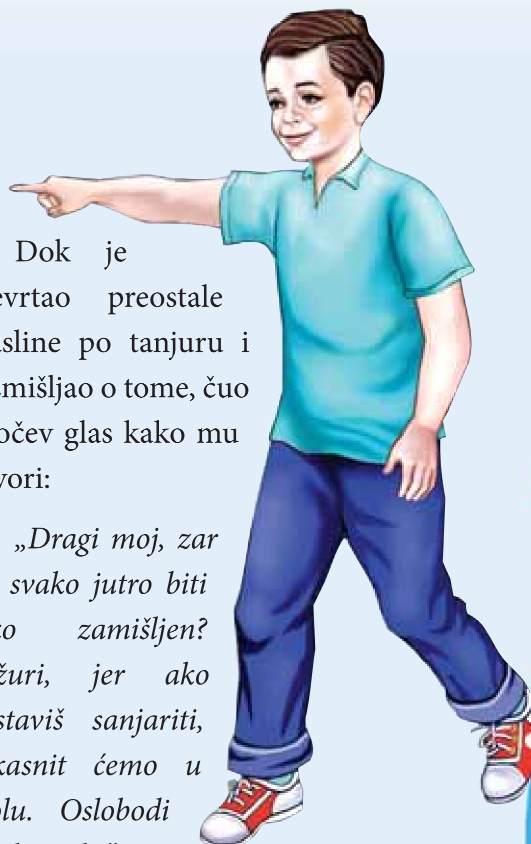
ZNAČAJ VODE

Ferid je sjeo za stol na kojem je već bio postavljen doručak, uzeo je viljušku i počeo jesti. Njegovu pažnju privukao je tanjir u kojem su se nalazile svježe masline, pa ga je primakao k sebi.

A onda su se u njegovoj glavi počele redati misli…..

Uskoro će završiti osmi razred a na svome tijelu je uočavao promjene: prilično je porastao, njegov glas se promijenio, postao je krupniji a na bradi su mu iznikle prve dlake. Ponekad se osjećao poput dječaka, a ponekad kao odrastao i odgovoran čovjek.

Sve to ga je prilično zbunjivalo i sve češće zaokupljalo njegove misli.

Dok je prevrtao preostale masline po tanjuru i razmišljao o tome, čuo je očev glas kako mu govori:

„Dragi moj, zar ćeš svako jutro biti tako zamišljen? Požuri, jer ako nastaviš sanjariti, zakasnit ćemo u školu. Oslobodi se tih misli!“

„Ne brini oče, stići ćemo na vrijeme.“ – odgovori Ferid.

Otac je svakako primijetio promjene na sinu i odlučio je, čim se ukaže prilika, da razgovara s njim o ovoj temi.

„Sine, tvoja majka i sestra će večeras ići kod nane, a nas dvojica ćemo ostati sami u kući. Želim razgovarati s tobom o jednoj važnoj temi.“- reče otac na rastanku.

Koračajući prema školi Ferid je razmišljao o kojoj to važnoj temi njegov otac želi da razgovaraju, a kada se ubrzo našao u učionici, počeo je smišljati opravdanje koje će spomenuti nastavniku Irfanu ako ga bude pitao, jer nije bio dovoljno spreman za bolju ocjenu.

Učenici u razredu sjedili su na svojim mjestima i razgovarali, a kada je ušao nastavnik Irfan, odmah su prekinuli razgovor, primirili se i pristojno promatrali dragog im nastavnika.

Irfan je bio blag i komunikativan, ali i odgovoran nastavnik. Zbog toga su ga učenici voljeli i mnogo poštovali. U toku predavanja nije skretao s teme i nije dozvoljavao da bilo ko poremeti čas. Bio je brižan prema svim učenicima i pružao im veliku pažnju i ljubav.

Nastavnik je primijetio kako Metina hvata drijemež, te mu se obrati: *„Metine, zašto si sjeo u zadnju klupu? Želim da te vidim ispred!?“*

Premještajući se, Metin otjera drijemež i potpuno se uključi u čas.

Nastavnik započe sa novom lekcijom:

„Danas ćemo govoriti o značaju vode. Želim vam govoriti o ovoj čudnoj tekućini koja uzima oblik posude u kojoj se nalazi.

To je tečnost bez koje život ne bi bio moguć. Čovjek može živjeti bez hrane čak nekoliko sedmica, ali bez vode ne bi mogao živjeti duže od nekoliko dana. Uzvišeni Allah veli: ***A od vode smo sve živo stvorili.***

Uređenje i ravnoteža atmosfere počiva na vodi. Voda koja se nalazi u moru pod uticajem toplote Sunca isparava i od nje se stvaraju oblaci. Oblaci kilometrima putuju kako bi, u obliku kiše, ispustili vodu prijeko potrebnu svim živim bićima.“

Ferid je podigao ruku želeći nešto reći. Nastavnik ga je primjetio i dozvolio mu, pa on reče: *„Sve što spominjete slušali smo i od Halila efendije u mektebu. Doista je tako kako govorite.“*

„Lijepo si kazao Feride. To je dobra napomena. Allah, dželle šanuhu, stvorio je našu planetu i nemoguće je da postoji proturječnost između Kur`ana i naučnih činjenica.

Spomenuo sam vam neke koristi vode, međutim, želim vam reći da voda može biti i opasna i nanijeti štetu. Ko nam može spomenuti neke štetnosti vode?“

Jedan od učenika odgovori: *„Poplava, poput one koja je nastala od cunamija.“*

Neko drugi reče: *„Veliki valovi koji uništavaju brodove.“*

„Lijepo ste rekli. Vodu koja se spušta iz oblaka na brda i koja teče kroz stijene

i doline, ne može ništa zaustaviti, sve dok ponovo ne postane para od koje se stvaraju oblaci.“

Ferid je bio zadivljen temom i svime što je nastavnik Irfan spomenuo. Kada je jutros došao u školu razmišljao je da sjedne u jednu od zadnjih klupa jer nije bio potpuno spreman i očekivao je uobičajen čas, međutim, nakon prvog časa osjećao se snažnim poput vode koja juri sa brda i stijena i koju ništa ne može zaustaviti.

Kada je došao kući, zatekao je oca kako sjedi u dnevnom boravku. Ušao je i nazvao selam, a potom su zajedno ručali.

Poslije ručka otac se obrati sinu: *„Sine, nakon što se čovjek rodi i iziđe iz majčinog stomaka, prolazi kroz različite faze: malo po malo raste, prolazi kroz djetinjstvo, mladost, a zatim dostigne muževno doba. Potom stari sve dok ga Uzvišeni Allah ne usmrti. Ti si sada na kraju etape djetinjstva koju ćeš uskoro napustiti, a potom, inšaallah, zagaziti u razdoblje mladosti. Napunio si petnaest godina i sigurno primjećuješ promjene na svome tijelu, a Uzvišenom Allahu zahvaljujemo na zdravlju koje nam daruje.*

Nema potrebe da se brineš i da se plašiš. Ubrzo ćeš se uvjeriti da je period

mladosti lijep i zanimljiv kao i djetinjstvo. Trebaš znati da sa punoljetstvom dolaze i obaveze i odgovornosti. Kada postane punoljetan, musliman se mora okupati kako bi mogao izvršavati ibadete, i ovo kupanje se razlikuje od onoga koje upražnjavamo svake sedmice.

Tvoja majka i ja smo ti najbliži i s nama možeš razgovarati o ovome i svemu drugom što te zanima i zabrinjava.“

„Oče, doista sam ti zahvalan na savjetimai i svemu što si rekao.“ – rekao je na kraju Ferid.

Nakon što je završio razgovor sa ocem, Ferid je uzeo čistu odjeću, pripremio se i otišao u kupatilo kako bi se okupao. Isprao je usta i nos tri puta, uzeo abdest kao za namaz i onda pod tušem lijepo oprao cijelo tijelo.

Češljajući kosu nakon kupanja prisjećao se predavanja nastavnika Irfana koji je govorio o značaju vode. Na sve što je zapamtio od današnje lekcije sada je mogao dodati i kako voda daje smiraj duši i pruža čovjeku unutarnju čistoću.

Hasan Tahsin Karaman

TEJEMUM

Šta je tejemum?

✍ Tejemum je simbolično čišćenje zemljom ili nečim što je napravljeno od zemlje.

Allah, dželle šanuhu, kaže:

..."a ako ne nađete vode, onda rukama svojim čistu zemlju dotaknite i njima preko lica svojih i ruku svojih pređite..."

(El-Maide 6)

U kojem slučaju je propisan tejemum

- Ako ne posjedujemo dovoljnu količinu vode za uzimanje abdesta ili gusula
- Ako bi korištenje vode štetilo našem zdravlju

Umjesto abdesta ili gusula

Uzet ćemo tejemum

Način uzimanja tejemuma

1. Proučimo euzu i bismilu
2. Zanijetimo uzimanje tejemuma
3. Dotaknemo rukama čistu zemlju i potaremo lice
4. Drugi put dotaknemo zemlju i potaremo prvo desnu pa lijevu ruku do iza laktova

Farzovi tejemuma

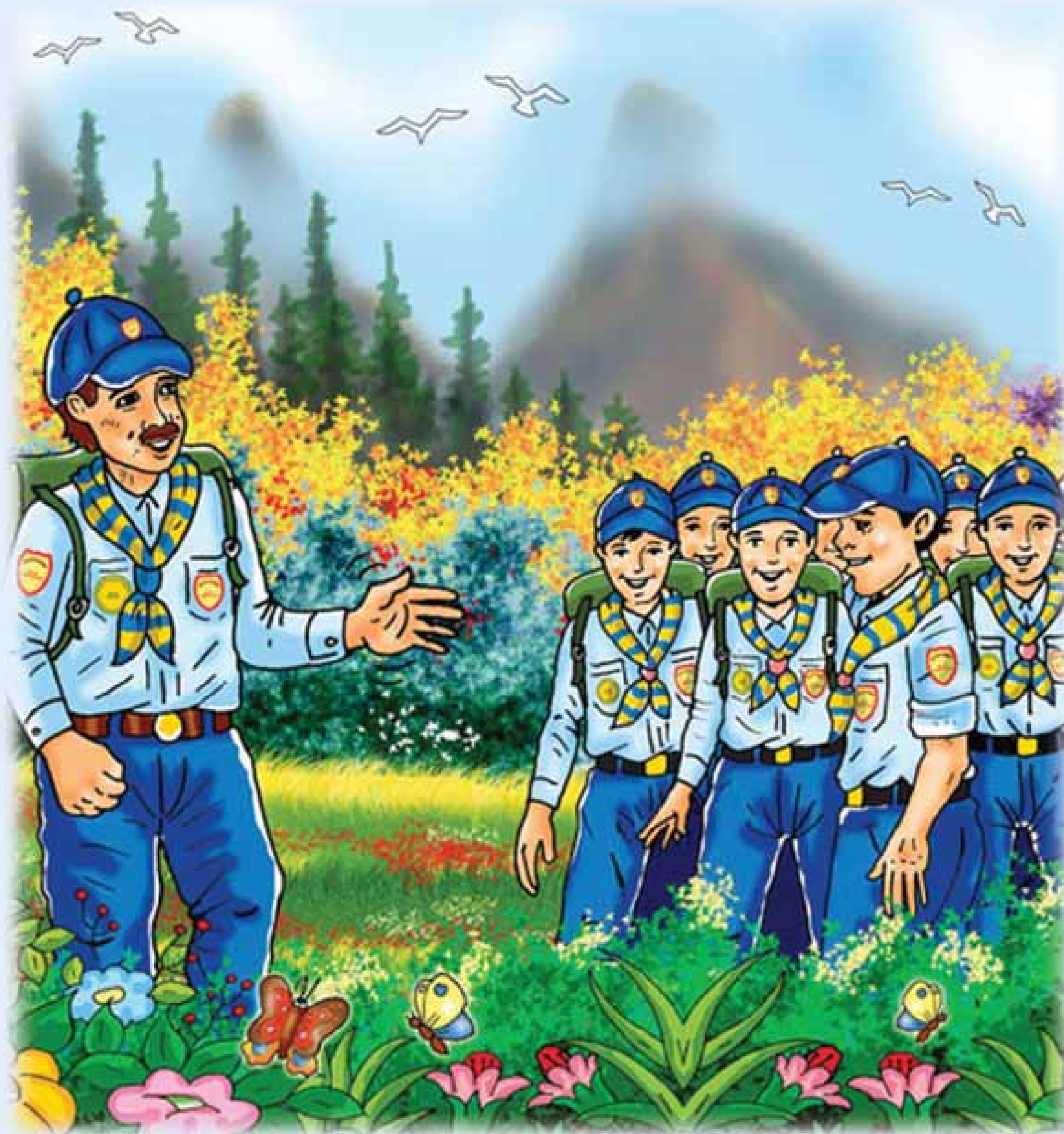
Prilikom uzimanja tejemuma ☺☺☺☺		1. Nijet 2. Dotaknuti rukama zemlju i potrati lice i ruke		je farz. ☺☺☺☺

STARA PEĆINA

Ranim jutrom Amar je sa ocem izišao iz kuće. Na početku nastavne godine škola je organizirala i postavila izviđački kamp, pa je napokon došao trenutak da i Amar u njemu boravi. Zajedno sa babom uputio se ka školi, gdje je trebao zajedno sa drugovima iz razreda sjesti na autobus koji će ih odvesti do kampa. Iako je bilo tek svanulo, ispred škole se sakupio veliki broj učenika i bilo je neobično živo. Nakon što su se oprostili od roditelja zauzeli su svoja mjesta u autobusu i krenuli.

Nastavnik Ismail je bio vođa grupe. Uzeo je mikrofon i, dok su se vozili, govorio je o ciljevima i planu puta: „*Cilj ovog našeg izleta je prije svega učenje, a zatim odmor i rekreacija. Mjesto na koje idemo je, vidjet ćete, prelijepo. Udaljeno je od svakodnevne gužve i buke. Autobus će nas ostaviti u šumi blizu kampa. Prvog dana boravka u kampu malo ćemo raditi; postavit ćemo šatore i izgraditi sve ostalo što nam je potrebno. Drugoga dana ćemo otići do stare pećine koja*

je udaljena dva sahata hoda. Zamolit ću sve vas da se strogo pridržavate uputa koje vam dajem. Vodite računa da ne bacate smeće okolo. Ne smijete zaboraviti da je priroda i njene ljepote emanet koji nam je povjeren i kojeg moramo čuvati.“

Autobus je stigao na odredište. Svi su odmah prionuli na posao.

Nastavnik Ismail reče: „*Sada je jedanaest sati. U jedan ćemo imati ručak. Želim tri učenika da pođu i da mi pomognu u pripremi ručka.“*

Učenici izabraše trojicu između njih koji će pomoći u pripremi ručka. Kada su završili planirani posao neki od učenika su sjeli da odmore, neki započeše sa igrom, a neki od njih krenuše u obilazak okoline.

Nedaleko od mjesta na kojem su boravili pronađoše izvor pitke vode.

Na njemu se napiše vode, opraše ruke i lice.

Došlo je vrijeme ručka. Svi su jeli s velikim uživanjem. Nakon jela su uzeli abdest i zajedno, u džematu, klanjali podne-namaz. Nakon namaza su nastavili sa igrom i šetnjom sve do zalaska sunca.

Kada je sunca zašlo, spustila se noć, zapalili su veliku vatru. Posjedali su oko vatre i u lijepom ambijentu su pjevali pjesme, recitovali stihove i proveli nezaboravne trenutke razgovarajući međusobno.

Pošto su klanjali jaciju-namaz otišli su na počinak i zasluženi odmor.

Svanulo je, a nastavnik je budio učenike. Uputili su se ka izvoru, uzeli abdest i pripremili se za sabah-namaz. Namaz u džematu ih je razbudio, jer su na svježem planinskom zraku spavali dubokim i slatkim snom.

Nastavnik Ismail reče: „*Vrijeme je za polazak. Pred nama su dva sahata hoda. Ne zaboravite ponijeti vodu za piće i nešto hrane. Ponesite i kape kako biste se zaštitili od sunca.*“

Ubrzo su napustili kamp. Nakon jednog sahata hoda učenici su počeli osjećati umor. Posebno je bilo naporno kada je sunce odskočilo i počelo jače grijati i kada su počeli da se uspinju ka samom vrhu brda na kojem se nalazila pećina. Sjeli su malo u hladovini šume da predahnu.

„*Hajde…, zar ste se umorili? Ostalo je još malo puta… Gdje vam je mladost!?*“- zadirkivao je nastavnik učenike. Nakon kratkog predaha nastavili su dalje i ubrzo stigli do ulaza u pećinu. Svi su silno željeli ući u unutrašnjost pećine. Kada su ušli unutra, osjetili su strujanje hladnog zraka koji je dopirao iz unutrašnjosti pećine.

Nastavnik Ismail je upalio lampu i počeo objašnjavati učenicima: „*Ovo je veoma stara pećina i ima historijski značaj. U njoj su nekada davno živjeli ljudi. Crteži i pisma koja ćemo vidjeti na zidovima pećine dokazuju da je ovo mjesto, nekada davno, bilo dom ljudima.*“

Svi su uživali obilazeći pećinu i ulazeći u svaki njen dio. Nakon obilaska pećine krenuli su prema kampu. U povratku ustanoviše da su potrošili svu vodu koju su ponijeli sa sobom, a na njihovu žalost u blizini nije bilo nikakvog izvora. Uz sve to već je bilo nastupilo vrijeme podne-namaza.

Semir upita: „*Nastavniče, kako ćemo uzeti abdest i klanjati namaz kada nemamo vodu?*“

„*To je važno i ozbiljno pitanje! Naša divna vjera ima odgovore na sva pitanja i ne opterećuje ljude više od njihovih mogućnosti. Islam je lahka vjera.*“ – odgovorio je nastavnik.

Alija reče: „*Znači li to, nastavniče, da nećemo klanjati namaz?*“

„*Ne, Alija, namaz je strogo naređena i vremenski određena dužnost koju ni u kom slučaju ne smijemo propustiti. Pošto*

ne posjedujemo vodu, možemo uzeti tejemum. A to ćemo učiniti tako što, nakon što zanijetimo, dlanovima ruku dotaknemo zemlju, a potom potaremo lice i ruke, od prstiju do lakata."- odgovori nastavnik.

Alija ponovo upita: *„Dakle, sa tejemumom možemo klanjati namaz i obavljati druge ibadete?"*

„Naravno, sinko moj! Tejemum je poput abdesta"- odgovori nastavnik.

Nakon što su obavili namaz u džematu i nakratko se odmorili, zaputili su se prema kampu.

Narednog dana učenici su se vratili u grad. Bili zadovoljni i sretni. Naučili su nešto novo i proveli ugodne i zanimljive trenutke družeći se u prirodi.

Hasan Tahsin Karaman

PITANJA IZ PRIČE:

Provjeri svoje znanje

Stavi znak √ ispred tačne, a znak X ispred netačne rečenice!

1. Prilikom uzimanja abdesta sunnet je oprati ruke tri puta. ☐ TAČNO ☐ NETAČNO
2. Tavaf je dozvoljeno obavljati bez abdesta. ☐ TAČNO ☐ NETAČNO
3. Nema smetnje u prekomjernom trošenju vode prilikom uzimanja abdesta. ☐ TAČNO ☐ NETAČNO
4. Duboki san ne kvari abdest. ☐ TAČNO ☐ NETAČNO
5. Možemo uzeti abdest potirući po zavoju ili gipsu. ☐ TAČNO ☐ NETAČNO

Zaokruži tačan odgovor

1. Koje se od spomenutih stvari ubrajaju u farzove abdesta?

a) Ispiranje usta
b) Ispiranje nosa
c) Pranje ušiju
d) Potiranje glave

2. Koje se od spomenutih stvari ne ubrajaju u farzove abdesta?

a) Pranje ruku do lakata
b) Pranje nogu do članaka
c) Pranje lica
d) Ispiranje usta

3. Koje se od spomenutih stvari ne ubrajaju u sunnete abdesta?

a) Pranje lica
b) Pranje nogu
c) Ispiranje nosa
d) Potiranje cijele glave

4. Koje od spomenutih stvari ne kvare abdest?

a) Glasno smijanje
b) Isticanje krvi
c) Spavanje
d) Nesvjestica

5. Koje od spomenutih stvari kvare abdest?

a) Zijevanje
b) Plač
c) Govor
d) Fiziološka potreba

Popuni praznine!

Popuni praznine u datim rečenicama koristeći slijedeče riječi: **misvakom, tri puta, sunnet je, farz, mekruh**

1. Sunnet je prilikom abdesta prati sve dijelove tijela ....
2. Voditi računa o redoslijedu u pranju dijelova tijela prilikom abdesta je ....
3. Sunnet je prilikom uzimanja abdesta .... očistiti zube.
4. Prilikom uzimanja abdesta .... je iskorištenom vodom kapati po odjeći.
5. Pranje nogu do iza članaka je ....

Provjeri Svoje Znanje

Stavi znak √ ispred tačne, a znak X ispred netačne rečenice!

1. Ispiranje usta i nosa prilikom abdesta je farz? ☐ TAČNO ☐ NETAČNO
2. Nije dozvoljeno džunubu doticati Kur'an prije kupanja? ☐ TAČNO ☐ NETAČNO
3. Džunubu je dozvoljeno ući u džamiju ako ne želi klanjati namaz? ☐ TAČNO ☐ NETAČNO
4. Nijet nije uslov za ispravnost tejemuma? ☐ TAČNO ☐ NETAČNO
5. Pronalazak vode ne kvari tejemum? ☐ TAČNO ☐ NETAČNO

Zaokruži tačan odgovor

1. **Koja od spomenutih stvari se ubraja u farzove gusula?**
   a) Pranje nogu
   b) Ispiranje usta.
   c) Potiranje glave
   d) Potiranje ušiju

2. **Koja od spomenutih stvari zahtijeva gusul?**
   a) Isticanje krvi iz tijela
   b) Fiziološka potreba
   c) Povraćanje punim istima
   d) Dženabet

3. **Koja od spomenutih stvari je pokuđena prilikom uzimanja gusula?**
   a) Prekomjerno rasipanje vode
   b) Nepotreban govor
   c) Okretanje prema kibli bez potrebe
   d) Sve spomenuto

4. **Šta je od spomenug dozvoljeno činiti bez gusula?**
   a) Klanjati namaz
   b) Učiti Kur'an
   c) Jesti hranu
   d) Činiti tavaf

5. **Koje od spomenutog ne kvari tejemum?**
   a) Dolazak vode
   b) Plač
   c) Krvarenje rane
   d) Fiziološka potreba

Ispuni prazni prostor

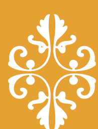
Ispuni prazni prostor u datim rečenicama koristeći slijedeće riječi: **tejemum, pokuđeno, sunnet je, farz, mekruh, usta i nosa.**

1. Prilikom uzimanja gusula ispiranje ……………. je farz.
2. Ženama kojima je završio hajz uzeti gusul je …………….
3. Prilikom uzimanja gusula, oprati ruke i stidna mjesta je ……………..
4. Prilikom uzimanja gusula okrenuti se stidnim mjestom u pravcu kible je…………….
5. Ukoliko se ne nađe dovoljna količina vode za abdest ili gusul dužnost je uzeti…………….

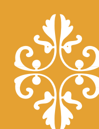

MIRADŽ VJERNIKA I STUB VJERE

NAMAZ

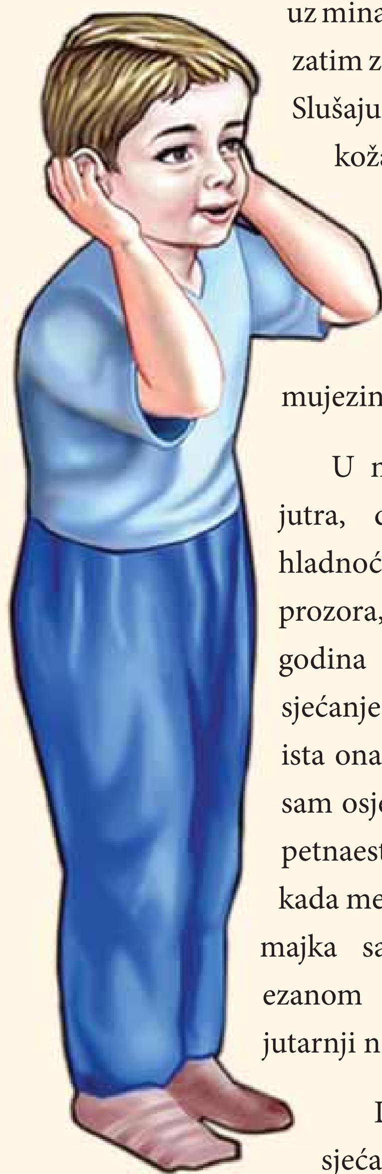
- *definicija namaza*
- *koristi namaza*
- *vrste namaza*
- *propisi vezani za namaz*
- *ezan i ikamet*
- *način klanjanja namaza*
- *zajednički namaz (u džematu)*
- *namaz bolesnika i musafira*
- *Poslanikova, a.s, brižnost za namazom*
- *mesdžidi i džamije*

PRVI NAMAZ

Bio je to dan žestoke studeni. Drhteći sam napustio toplu postelju, odjenuo odjeću i obukao hladne papuče. Ponoć je već davno bila prošla i bližilo se vrijeme sabah-namaza. Gledao sam kroz zaleđeni prozor nastojeći primijetiti bilo kakvo kretanje. Uskoro sam primijetio kako se neko penje uz minaret, a nedugo zatim zaučio je ezan. Slušajući ezan moja koža se naježila, ne znam da li od hladnoće i ljepote mujezinova glasa.

U meni se toga jutra, dok sam u hladnoći sjedio pored prozora, nakon dugih godina probudi sjećanje i obuze me ista ona toplina koju sam osjećao još prije petnaest godina, kada me je moja mila majka sa sabahskim ezanom budila na jutarnji namaz...

Dobro se sjećam svog prvog ustajanja na sabah-namaz; bio je to zimski dan. Sjećam se, majka je ušla u moju sobu i toplim rukama pomilovala moju glavu i lice, govoreći: „ *Hajde, sine! Ustani, sine moj!*“

Otvorio sam oči i, primijetivši da još nije svanulo, rekao: „*Zar ne vidiš da još nije svanulo, majko? Još uvijek je noć!*“

Međutim, ona me nije ostavljala na miru. Poljupcima je razgonila san sa mojih očiju, ponavljajući: „*Hajde, sine! Ustani!*“

Ja sam ustajao i otvarao oči malo po malo. Otišao sam da abdestim, a potom razbuđen ušao u sobu koja je bila ispunjena mirisom rastopljenog meda i tek pečene pogače.

Sofra je već bila postavljena, a pored nje upaljena lampa koja je davala prigušenu svjetlost. Na sofri su bile tek pečene pogačice punjene medom i kajmakom. Sjećam se da sam pomislio kako je majka morala puno ranije ustati kada je uspjela pripremiti moju najmiliju hranu. Moj brat Alija već je bio budan, stajao je pored tople peći i tako sušio i grijao ruke nakon abdesta.

Majka je prostrla sedžadu i pokrila glavu bijelom maramom. Potom nas je pozvala, a mi smo stali pored nje i klanjali sabah-namaz.

Sjećam se da sam pratio majku i činio sve što je i ona činila, jer je to bio moj prvi sabah-namaz. Sjećam se majčinog pogleda ispunjenog zadovoljstvom i srećom i njenih riječi koje izgovarala nakon namaza: *„Neka Allah primi od mene i od vas!“*

Podučavala nas je kako ćemo na ispravan način donijeti početni tekbir, kako ćemo stajati, sjediti u namazu i kako ćemo učiti dove.

Sjećam se i njenih dova kojima nas je podučavala: *„Hvala Allahu Uzvišenom na*

blagodatima islama. Allahu naš, sačuvaj nas od svakog zla! Allahu naš, od Tebe tražimo da nas zaštitiš od nevjerstva, bolesti i siromaštva! Sačuvaj nas i sve muslimane. Molimo Te da nam podariš sretan život i da nas usmrtiš u islamu."

Govorila nam je kako trebamo često moliti Uzvišenog Allaha da nas sačuva od šejtanovog zla i da nas učini iskrenim vjernicima.

Nakon namaza me upitala želim li se vratiti u postelju, a ja sam dao neodređen odgovor. Tada je zatražila od mene da donesem svoju knjigu i da čitam pred njom. Tako sam ponavljao školske lekcije, a ona me ispravljala kada pogriješim.

Uveče bi tražila od mene da pročitam lekciju tri puta prije nego zaspim, a ona bi uzimala Mushaf i učila. Sjećam se njenog glasa i učenja koje je bilo ljepše od bilo koje ilahije. A ja bih, prije nego me san savlada, pokušavao imitirati njen umilni glas, vjerujući da se tada u našoj kući sakupljaju meleki…

ŠTA JE NAMAZ?

Sva stvorenja se okreću Uzvišenom Allahu i na svoj način Ga spominju i ibadet Mu čine. Ibadet svih stvorenja sadržan je namazu koji nam je naređen. Zbog toga namaz predstavlja najvažniji vid ibadeta koje je Uzvišeni Allah propisao. Allahov Poslanik, alejhis-salatu ves-selam, za namaz je rekao da je on *stub vjere.*

U svome jezičkom značenju, riječ namaz ili salat označava dovu, ili molitvu. Namaz predstavlja neposrednu vezu između čovjeka i njegovog Gospodara, stoga se kaže da je namaz mi'radž vjernika. Obavljajući namaz, mi se pet puta dnevno okrećemo našem Uzvišenom Gospodaru. Stojimo pred Njim, ponizno i skrušeno, pokazujući potpunu predanost Njemu Uzvišenom i izražavajući svoju potrebu za Njegovom milosti.

Namaz je vid zahvalnosti Uzvišenom Allahu na blagodatima koje nam daruje. Namazom iskazujemo našu ljubav prema Njemu.

Namaz predstavlja i dovu kojom Allaha Uzvišenog molimo i tražimo pomoć i oprost od Njega.

Zbog toga je namaz glavni stub vjere, svjetlost srca i način duhovnog uzdizanja vjernika. Namaz predstavlja osnovno sredstvo kojim se čovjek čisti od grijeha. Namaz je svjetlost u srcu, svjetlost na licu, svjetlost na dunjaluku.

Naš dragi Pejgamber, alejhis-selam, kaže:

"Namaz je svjetlo (nur)."

(Tirmizi)

ZAŠTO KLANJAMO?

Namaz je način kojim iskazujemo predanost i ljubav prema Uzvišenom Allahu. Također, namaz nas približava Allahu.

On Uzvišeni nas neprestano obasipa brojnim blagodatima na kojima Mu trebamo biti zahvalni.

Namaz je vid zahvalnosti, a zahvalnost je potrebno izraziti na način koji odgovara vrsti blagodati koju nam je Allah darovao. Naprimjer, na blagodatima imetka i materijalnog bogatstva zahvaljujemo tako što dajemo zekat i udjeljujemo dio imetka siromasima. Na zdravlju i mnogobrojnim oblicima hrane zahvaljujemo posteći. Međutim, obavljanjem namaza zahvaljujemo Allahu zato što nas je stvorio najljepšem liku i što nas je uputio na pravi put.

Allahov Poslanik, alejhis-salatu ves-selam, rekao je: *„Za svaki zglob u tijelu čovjek je dužan dati sadaku: Tesbih (subhanallah – slava Allahu!) je sadaka, tahmid (elhamdulillah – hvala Allahu!) je sadaka, tekbir (Allahu ekber – Allah je najveći!) je sadaka i tehlil (la ilahe illallah – nema boga osim Allaha!) je sadaka i da pomogne čovjeku sa svojom jahalicom je sadaka. A sve to može zamijeniti klanjanje dva rekata duha-namaza.“*

Trebamo slijediti Poslanikovu, alejhis-selam, uputu; obavljati namaz u njegovo vrijeme i pokazati na taj način ljubav prema Onome Koji nas je stvorio. Trebamo Mu zahvaliti na brojnim blagodatima kojima nas obasipa i koje nismo u stanju pobrojati, a prije svih, na zdravlju i ljudskom liku koji nam je dao.

Uzvišeni Allah kaže:

„...zato se samo Meni klanjaj i namaz obavljaj – da bih ti Ja uvijek na umu bio.“

(Taha, 14)

Uzvišeni Allah kaže:

„O vjernici, namaz obavljajte i Gospodaru svome se klanjajte, i dobra djela činite da biste postigli ono što želite.“

(El-Hadž, 77)

ŠTA POSTIŽEMO KLANJAJUĆI NAMAZ?

Koristi namaza su mnogobrojne. Namaz je koristan za tijelo i dušu, ali i za društveni život. Od koristi koje postižemo namazom ovdje ćemo spomenuti slijedeće:

Namaz ja najbolji način spominjanja Allaha Uzvišenog

Uzvišeni Allah obavještava nas u Kur'anu da se spominjanjem Njegovog imena smiruju srca vjernika. Allah je stvorio čovjeka, On je njegov Gospodar, pa kada se čovjek sjeti svoga Gospodara i Njegove veličine, osjeti zadovoljstvo i smiraj u duši.

Namaz je, sigurno, najbolji način sjećanja Uzvišenog Allaha. Plemeniti Poslanik, alejhis-salatu ves-selam, koristio je svaku priliku za obavljanje namaza, i u namazu je osjećao najveću sreću i zadovoljstvo. Govorio je: *„Radost moga oka je u namazu.“*

Namaz nas podsjeća na Sudnji dan

Mnoge stvari na ovome svijetu nas odvraćaju od sjećanja na Sudnji dan i budući svijet. Čovjek koji zaboravlja Dan obračuna prepušta se uživanju i slijeđenju strasti. Njegova djela su loša i on ne poznaje nikakve granice. Zbog toga je neophodno da postoji nešto što će ga podsjećati na Dan suda i obračuna.

Vjernik koji skrušeno i pravilno obavlja svoj namaz sjeća se Allaha. Namazom osvježava sjećanje na Sudnji dan, što ga udaljava od ružnih i njevaljalih postupaka, a podstiče na dobročinstvo. On ne krade tuđu imovinu i ne čini štetu drugim ljudima.

Uzvišeni Allah kaže:

„O vjernici, tražite sebi pomoć u strpljivosti i obavljanju namaza! Allah je doista na strani strpljivih.“

(El-Bekare, 153)

Uzvišeni Allah kaže:

„One koji vjeruju i čija se srca, kad se Allah spomene, smiruju – a srca se doista, kad se Allah spomene smiruju.“

(Er-Ra'd, 28)

Uzvišeni Allah kaže:

„I obavljaj namaz početkom i krajem dana, i u prvim časovima noći! Dobra djela, zaista poništavaju rđava. To je pouka za one koji pouku žele.“

(Hud, 114)

Uzvišeni Allah kaže:

„Kazuj Knjigu koja ti se objavljuje i obavljaj namaz, namaz, zaista, odvraća od razvrata i od svega što je ružno; obavljanje namaza je najveća poslušnost! – A Allah zna šta radite.“

(El-Ankebut, 29)

Namaz čisti od grijeha

Čovjek koji se namazom okrene Uzvišenom Allahu, svjestan da ga On Uzvišeni gleda i prati, stidi se da čini grijehe. Zbog toga se udaljava od svega što bi moglo izazvati Allahovu srdžbu. Čovjek koji bude ustrajan u namazu i skrušeno ga obavlja postiže Allahovo zadovoljstvo i Njegovu naklonost. Njegove grijehe Allah će oprostiti i učiniti ga čistim.

Namaz oplemenjuje čovjekovu narav

Namaz pomaže čovjeku da shvati opasnost griješenja i podstiče ga na tevbu. U namazu čovjek moli Allaha za oprost grijeha. Klanjajući pet dnevnih namaza čovjek postaje svjestan da ga Allah vidi i motri na njega, zbog toga razmišlja o svakom svom postupku i djelu koje učini. Ako neko djelo izaziva Allahovu srdžbu, on se takvog djela kloni, a prihvati ono čime će Allah biti zadovoljan.

Namaz uvećava bereket – blagoslov

Čovjek koji redovno obavlja namaz, on svoje vrijeme i dnevne aktivnosti organizuje prema namaskim vremenima. Budi se rano, prije svitanja, i započinje sa svojim aktivnostima dok veliki broj ljudi spava, potvrđujući na taj način hadis u kojem je Allahov Poslanik, alejhis-selam, molio Allaha da njegovom ummetu podari bereket u ranjenju.

Zatim, podne-namaz, koji se klanja sredinom dana i kada su ljudi najviše aktivni, prilika je za predah - tjelesni i duhovni odmor. To je prilika, također, i za prikupljanje energije za nastavak dana i predstojeće poslove.

Noćni namazi, akšam i jacija, također su prilika da čovjek izvrši samoobračun, a i da se sretne sa komšijama i braćom muslimanima u džamiji.

Namaz nas uči čistoći

Saznali smo da je abdest jedan od uslova za ispravnost namaza. Prilikom abdesta peremo dijelove tijela koji su najviše izloženi prljanju. Čistoća tijela i mjesta su, također, uslovi za ispravnost namaza.

Čovjek koji pet puta svakoga dana vodi računa o čistoći tijela, odjeće i mjesta na kojem klanja namaz, ostvario je kod sebe potpunu čistoću.

Ebu Hurejre, redijallahu anhu, prenosi da je čuo Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kako kaže: **“Kada bi ispred vrata nekog od vas proticala rijeka i on se u njoj svakoga dana pet puta kupao, da li bi na njemu ostalo prljavštine?“**

„Ne bi ostalo prljavštine na njemu!“- odgovorili su.

„Takav je primjer pet dnevnih namaza. Allah njima briše grijehe.“

(Buharija)

KO JE DUŽAN KLANJATI NAMAZ?

Klanjanje pet dnevnih namaza propisano je na Mi'radžu, kada je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, bio uzdignut u nebeske sfere, i ova obaveza se odnosi na svakog punoljetnog i razumnog muslimana.

Namaz je stroga dužnost koja je propisana od Allaha. Osoba koja iz nemara izostavlja namaz, iako vjeruje u njegovu obaveznost, smatra se velikim grješnikom. Naša vjera zahtijeva čak i od djece da se još u ranom periodu života navikavaju na namaz. Nalaže starateljima da djecu podstiču na namaz, kada ona napune sedam godina, a da im strogo zapovjedaju obavljanje namaza, kada napune deset godina. Ovo, također, ukazuje na važnost namaza.

Naš dragi Pejgamber, alejhis-selam, kaže:

„Prvo za što će čovjek polagati račun na Sudnjem danu jeste namaz, pa ako mu namaz bude ispravan, uspjet će i bit će spašen, a ako mu namaz bude pokvaren, propast će i bit će izgubljen. Ako u njegovim farzovima bude nedostataka, Uzvišeni Allah će reći: 'Pogledajte da li Moj rob ima nafila!', pa će njima biti nadopunjeni farzovi. Ostatak obračuna će biti onakav kakav bude namaz."

(Tirmizi)

VRSTE NAMAZA

S obzirom na obaveznost, namaz se dijeli na tri osnovne vrste:

A. FARZ-NAMAZI

Farz namaza imamo tri vrste:

1. Dnevni namazi, a oni su:

Sabah-namaz. Ima četiri rekata: dva rekata sunneta i dva rekata farza. Prvo klanjamo sunnet.

Podne-namaz. Ima deset rekata: prvo klanjamo četiri rekata sunneta, zatim četiri rekata farza i na kraju, dva rekata zadnjeg sunneta.

Ikindija-namaz. Ima osam rekata: prvo klanjamo četiri rekata sunneta, a zatim četiri rekata farza.

Akšam-namaz. Ima pet rekata: prvo klanjamo tri rekata farza, a zatim dva rekata sunneta.

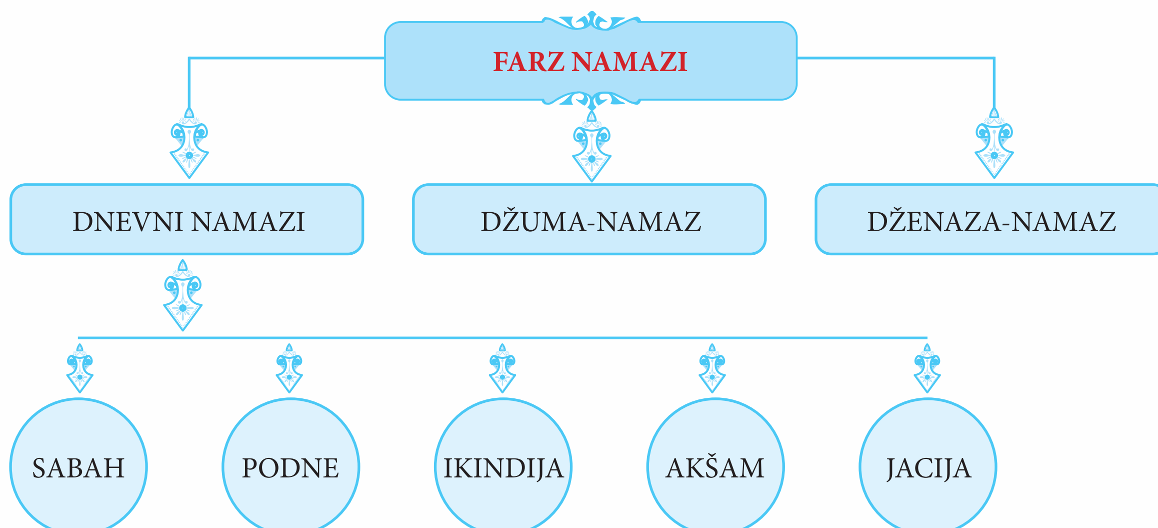
Jacija-namaz. Ima deset rekata: prvo klanjamo četiri rekata sunneta, zatim četiri rekata farza, a zatim dva rekata zadnjeg sunneta. Nakon jacije klanjamo i tri rekata vitr-namaza. Vitr namaz je vadžib.

Broj rekata u dnevnim namazima

	Prvi sunnet (Sunnet prije farza)	Farz	Sunnet (Nakon farza)	Zadnji sunnet (sun sunnet)	Vitr	Ukupno
SABAH	2	2	-	-	-	4
PODNE	4	4	-	2	-	10
IKINDIJA	4	4	-	-	-	8
AKŠAM	-	3	2	-	-	5
JACIJA	4	4	-	2	3	10+3
						40

2. Džuma-namaz je namaz koji je svaki musliman dužan klanjati petkom u vrijeme podne-namaza.

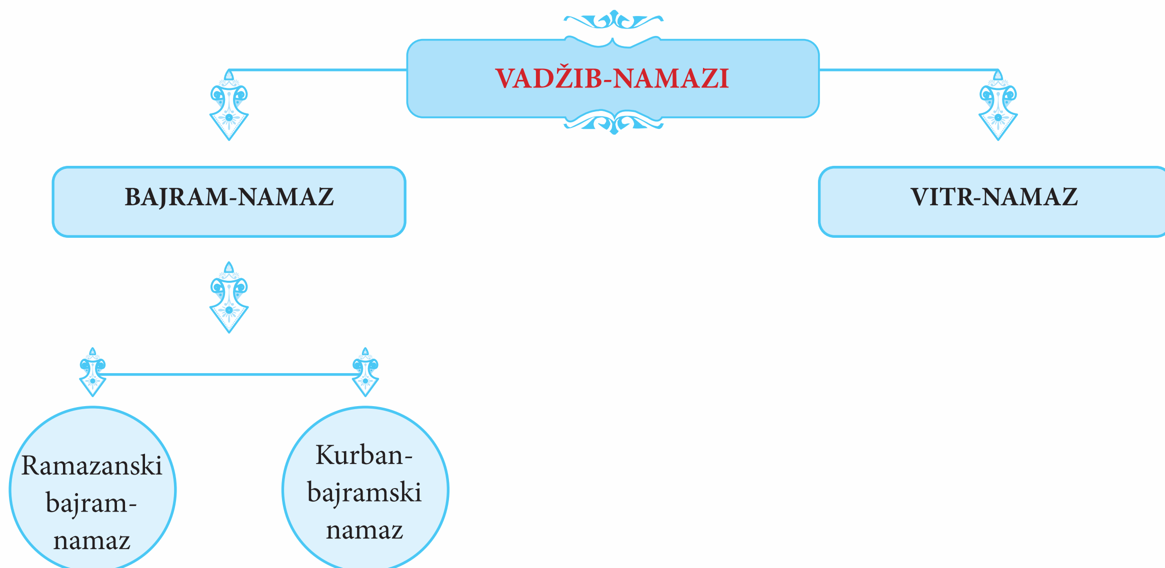
3. Dženaza- namaz je dužnost za skupinu muslimana. Predstavlja dovu za umrlog muslimana, jer ne sadrži ruku', niti sedždu. Dženaza-namaz je farz kifaje.

B. VADŽIB-NAMAZI

1) Bajram-namaz. Ima dva rekata koji se klanjaju u džematu.

2) Vitr-namaz. Ima tri rekata i klanja se poslije jacije-namaza. Naklanjati propušteni vitr-namaz je vadžib.

C. SUNNET-NAMAZI

Sunnet namazi su namazi koje je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, klanjao mimo farza i vadžib namaza.

Sunnet namazi se dijele u dvije vrste:

1. Sunneti koji su vezani za propisane namaze, a to su sunneti koji se klanjaju prije ili poslije farz-namaza.

a) Sunneti dnevnih namaza. To su sunneti koji se klanjaju prije ili poslije farza dnevnih namaza. (npr; sunnet sabah-namaza)

b) Sunneti džuma-namaza. To su sunneti koji se klanjaju prije ili poslije džumanskog farza.

2. Sunneti koji nisu vezani za farz-namaze. To su namazi koji se klanjaju mimo farz namaza. Neki od tih namaza su:

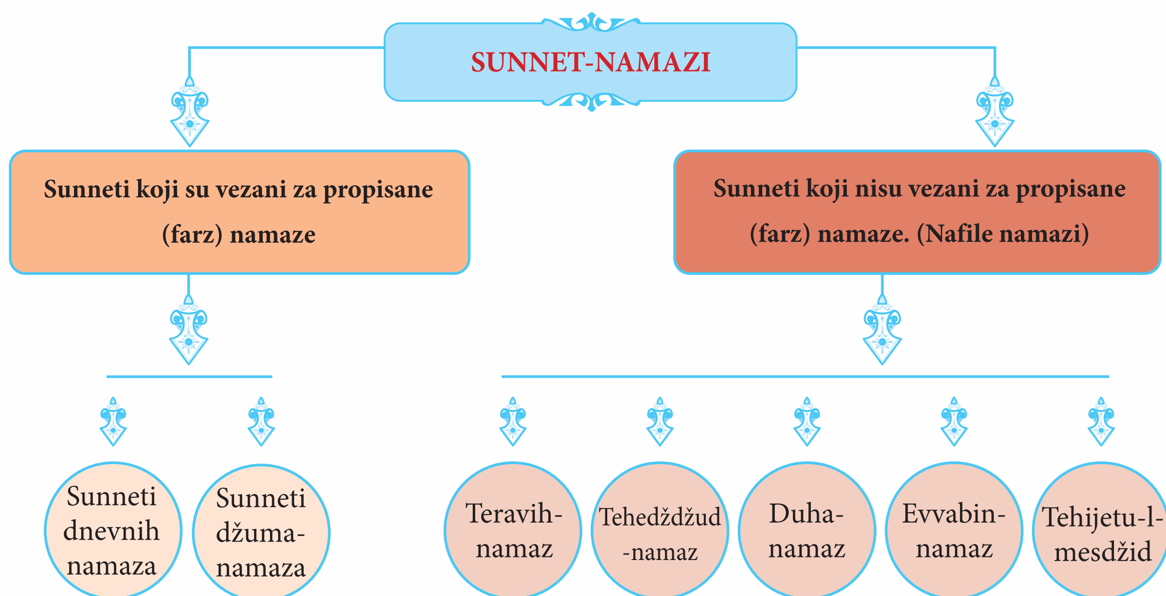
Teravih namaz. To je namaz koji se klanja samo u mjesecu ramazana između jacijskog farza i vitr-namaza.

Tehedždžud-namaz (noćni namaz). To je namaz koji se klanja u dubini noći; nakon jacije a prije sabah-namaza. Klanja se od dva do dvanaest rekata.

Duha-namaz (kušluk namaz). Klanja se prije podne u periodu od jednog sahata po izlasku sunca pa do jedan sahat prije sunčevog zenita (zevala). Klanja se od dva do osam rekata.

Evvabin-namaz. Klanja se između akšama i jacije-namaza, od dva do šest rekata.

Tehijjetu-l-mesdžid. To je namaz koji se klanja kada se uđe u džamiju prije nego se sjedne. Klanjaju se dva rekata namaza kao pozdrav džamiji-mesdžidu.

„POMOZI MI SA MNOGOBROJNIM SEDŽDAMA!“

Rebi'a ibn Ka'b El-Eslemi, radijallahu anhu, bio je bio plemeniti ashab koji je služio Pejgambera, sallallahu alejhi ve sellem, a on je bio zadovoljan njime i njegovim hizmetom. Ovaj plemeniti ashab - koji je imao čast da služi Allahovog Miljenika - pripovjeda sljedeće:

„Prenoćio sam kod Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kako bih mu bio na usluzi u toku noći. Pripremio sam mu vodu za abdest. Prišao je i rekao mi:

- *Rebi'a, traži od mene što želiš?*

- Allahov Poslaniče, pusti me da razmislim! – rekao sam.

Potom sam sjeo i počeo se sjećati dunjaluka i njegove prolaznosti. Pomislih: ‹Tražit ću samo Ahiret.›

Vratih se Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i rekoh mu:

- Tražim tvoje prijateljstvo u Džennetu!

-*Rebi'a, traži nešto drugo!* – reče.

- To želim! – rekao sam.

- *Onda mi pomozi sa mnogobrojnim sedždama!* – rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. (Muslim)

USLOVI ZA ISPRAVNOST NAMAZA I NJEGOVI GLAVNI DIJELOVI – ŠARTOVI I RUKNOVI

Namaz ima dvanaest uslova (šartova). Šest šartova su prije namaza i spadaju u pripreme za namaz, a drugih šest su u toku klanjanja namaza i njegovi su glavni dijelovi (ruknovi). Ako bilo koji od ovih šartova ne ispunimo, namaz nam neće biti ispravan.

a. Šartovi prije namaza

To su one radnje koje se vrše prije namaza. Njima se psihički i fizički pripremamo za namaz. Te radnje se još nazivaju i namaski šartovi.

1. **Da bude čisto tijelo i odijelo i mjesto gdje će se klanjati.** Očistiti tijelo, odijelo i mjesto gdje klanjamo od vidljivih nečistoća i onoga šta se u vjeri smatra nečistoćom.
2. **Uzeti abdest ili po potrebi gusul ili tejemum.** Čišćenje od duhovnih nečistoća.
3. **Biti pristojno odjeven.** Pokriti stidna mjesta; muškarci od pupka do ispod koljena, a žene cijelo tijelo osim lica, ruku i stopala.
4. **Namaz klanjati u njegovom vremenu.** Svaki namaz ima svoje vrijeme i treba ga obaviti kada nastupi njegovo vrijeme. Namaz koji se klanja prije nego nastupi njegovo vrijeme je neispravan namaz, dok je obavljanje namaza nakon isteka njegovog vremena - veliki grijeh.
5. **Okrenuti se prema kibli.** Namaz klanjamo okrenuti u pravcu Kabe. Ako neko u toku namaza okrene prsa od pravca kible, namaz mu neće biti ispravan.
6. **Nijet učiniti.** Zanijetiti namaz koji klanjamo. Ako klanjamo u džematu, potrebno je zanijetiti da pristajemo za imamom.

Od Abdullaha ibn Mesuda se prenosi da je rekao:

„Upitao sam Allahovg Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem:

„Koje djelo je Allahu najdraže?“

„Namaz u njegovo vrijeme.“ - odgovorio je.

„A nakon toga?“ – upitao sam.

„Dobročinstvo prema roditeljima.“ – rekao je.

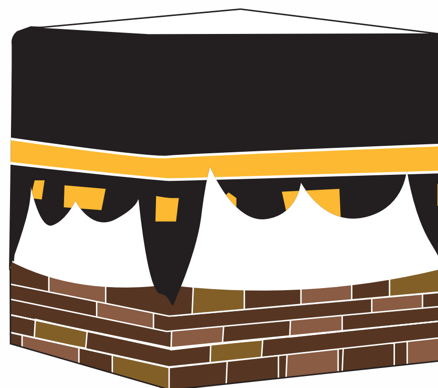
„A nakon toga?“ – upitao sam.

„Borba na Allahovom putu.“ - rekao je.

Spomenuo je sve to, a da sam ga još pitao, odgovorio bi mi.“

(Buhari)

Kada u namazu okreneš svoje lice prema Kabi, svoje srce okreni prema Uzvišenom Allahu, jer On je kibla srca.

(Mevlana Dželaluddin Rumi)

Kada se ispune ovi šartovi, možemo da počnemo sa klanjanjem namaza.

b. Šartovi u namazu

✍ To su sve one radnje koje moramo upotpuniti u toku namaza. Ovi šartovi su zapravo sastavni dijelovi namaza ili njegovi ruknovi. To su:

1. **Iftitahi-tekbir** (početni tekbir). To jeste: započeti namaz, izgovarajući: „Allahu ekber!“ (Allah je najveći!)
2. **Kijam** (stajanje u namazu). Stajati na nogama dok klanjamo namaz.
3. **Kiraet** (učenje Kur'ana u namazu). Dok stojimo u namazu moramo proučiti najmanje tri kratka ajeta iz Kur'ana.
4. **Ruku'** (pregibanje u namazu). Nakon učenja Kur'ana pregnuti se i nasloniti rukama na koljena.
5. **Sedžda** (spuštanje čela na tlo). Poslije ruku'a na tlo spustiti čelo, nos, ruke, koljena i stopala.
6. **Kade-i ahire** (zadnje sjedenje u namazu). Sjediti na zadnjem rekatu i zadržati se onoliko koliko se može proučiti et-tehijjatu.

Naš dragi Pejgamber, alejhis-selam, kaže:

„Čovjek je najbliži Allahu dok je na sedždi.“

(Muslim)

EZAN

Šta znači ezan i mujezin?

Ezan je poziv kojim se muslimani pozivaju na namaz. Onaj ko uči ezan naziva se mujezin.

Kada i kako se uči ezan?

Ezan se uči melodičnim glasom sa visokog mjesta, a to je najćešće sa munare. Muslimani se pet puta dnevno ezanom pozivaju na namaz.

Kako se ponašamo kada čujemo ezan?

Kada čujemo ezan, pažljivo slušamo i ponavljamo za mujezinom. Kada završi ezan, proučimo dovu nakon ezana.

Naš dragi Pejgamber, alejhis-selam, kaže:

„Kada bi ljudi znali kolika je vrijednost ezana i prvog safa, oni bi, u slučaju da se mogu nikako drugačije dogovoriti ko će učiti ezan ili ko će stati u prvi saf osim bacanjem kocke, uistinu tako i postupili.“

(Buhari)

Naš dragi Pejgamber, alejhis-selam, kaže:

„Kada čujete ezan, ponavljajte za mujezinom riječi ezana.“

(Buhari)

Ezan i prevod ezana

اللّٰه أَكْبَرْ	Allahu ekber (4)	Allah je najveći
أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰه	Ešhedu en lā ilāhe illallāh (2)	Svjedočim da nema boga osim Allaha
أَشْهَدُ أَنْ مُحَمَّداً رَسُولُ اللّٰه	Ešhedu enne Muhamede'r-Resulullāh (2)	Svjedočim da je Muhamed Allahov Poslanik
حَيَّ عَلَى الصَّلٰوة	Hajje 'ales-salāh (2)	Dođi na namaz
حَيَّ عَلَى الْفَلَاح	Hajje 'ale-l felāh (2)	Dođi na spas
اللّٰه أَكْبَرْ	Allahu ekber (2)	Allah je najveći
لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰه	Lā ilāhe illallāh (1)	Nema boga osim Allaha

U ezanu koji se uči za dnevne namaze ponavljaju se iste rečenice, osim u sabahskom ezanu, gdje se nakon riječi: „Hajje 'ale-l felah!“ dodaju riječi: „Es-sālatu hajrun mine'n-nevm!“ (Namaz je bolji od spavanja).

Na šta nas podsjeća ezan?

Ezan nas obavještava o nastupanju namaskog vremena i o prisustvu zajednice muslimana na određenom geografskom prostoru koji obavljaju namaz. Ezan nas podsjeća, također, i na riječi tevhida koje su temelj našeg vjerovanja. Podsjeća nas na veličinu Uzvišenog Allaha, koji nas je stvorio, ali i na poslanstvo Muhammeda, alejhis-salatu ves-selam, koji je poslan kao milost svjetovima.

Podsjeća nas i na istinu da se ibadet čini samo Uzvišenom Allahu, jedinom Gospodaru, i da je spas jedino u pokornosti Allahu. Poslanik, alejhis-salatu ves-selam, u jednom hadisu nagovijestio da će se na Sudnjem danu zauzimati za onoga koji bude slušao ezan i ponavljao za mujezinom.

Dova poslije ezana:
ALLAHUMME RABBE HĀZIHI'D-DA'VETI-T-TĀMMETI, VES-SALĀTI-L-KĀIMETI, ĀTI MUHAMMEDENI-L-VESĪLETE VE-L-FADĪLETE VE'D-DEREDŽETER-REFĪATE VEB'ASHU MEKĀMEN MAHMŪDENI-L-LEZĪ VE'ADTEHU, INNEKE LĀ TUHLIFU-L-MI'ĀD!
„Allahu moj, Gospodaru ovog savršenog poziva i nastupajućeg namaza, podari Poslaniku Muhammedu šefā'at, svako dobro i visoki stepen, i proživi ga na hvaljenom položaju koje si mu obećao. Ti doista ne kršiš obećanje svoje.“
(Buhari)

IKAMET

Šta je ikamet?

✍ Ikamet se uči prije farza i predstavlja poziv za klanjanje namaza u džematu.

Ko uči ikamet i kada se uči?

Ikamet povišenim tonom uči mu'ezin koji je prethodno proučio ezan. Osoba koja sama klanja namaz, pojedinačno, također će proučiti ikamet.

Ikamet sadržava iste riječi kao i ezan, uz dodatak **„kad kametis-salatu“** (namaz počinje), koji se izgovori nakon riječi **„hajja ales-salah“**. Ikamet se uči brže nego ezan.

Riječi ikameta su:

ALLAHU EKBER (4 puta)

EŠHEDU EN LĀ ILĀHE ILLALLĀH (2 puta)

EŠHEDU ENNE MUHAMMEDEN

RESULULLĀH (2 puta)

HAJJE 'ALES-SALĀH (2 puta)

HAJJE 'ALE-L-FELĀH (2 puta)

KAD KĀMETIS-SALATU (2 puta)

ALLAHU EKBER (2 puta)

LA ILAHE ILLALLAH (1 put)

KAKO KLANJAMO NAMAZ?

Uzmemo abdest, lijepo i propisno se obučemo. Na čistom mjestu okrenemo se prema kibli i zanijetimo (Npr. NEVEJTU EN USALLIJE LILLĀHI TEĀLĀ SALĀTE SUNNETIL-FEDŽRI, EDĀEN MUSTAKBILEL –KIBLETI, ili na našem jeziku: Odlučih radi Allahovog zadovoljstva da klanjam sunnet sabah-namaza, okrenut prema kibli.)

PRVI REKAT

1 **(Muškarci)**

Podignu se ruke do ušiju toliko blizu da palcima dodirnemo resice ušiju, a dlanove okrenemo prema kibli i izgovorimo: **„Allahu ekber!“**

1 **(Žene)**

Podignemo ruke u visini ramena, a dlanove okrenemo prema kibli i izgovorimo: **„Allahu ekber!“**

Allah, dž.š., u Kur’anu navodi riječi koje je Lukman, alejhis-selam, oporučio svome sinu: „O SINKO MOJ, OBAVLJAJ NAMAZ I TRAŽI DA SE ČINE DOBRA DJELA, A ODVRAĆAJ OD HRĐAVIH I STRPLJIVO PODNOSI ONO ŠTO TE ZADESI – DUŽNOST JE TAKO POSTUPITI.“

(Lukman, 17)

2 **(Muškarci)**

Palac i mali prst desne ruke vežemo oko zgloba lijeve ruke i tako vezane ruke stavimo ispod pupka. Proučimo **Subhaneke,** zatim **Euzu, Bismilu, Fatihu** i **jednu suru**.

2 **(Žene)**

Na prsima stavimo desnu ruku preko lijeve.

Proučimo **Subhaneke,** zatim **Euzu, Bismilu, Fatihu** i **jednu suru**.

3 **(Muškarci)**

Izgovorimo *Allahu ekber* i pregnemo se na ruku' tako da rukama uhvatimo koljena. Izravnamo leđa i tri puta izgovorimo: **Subhāne Rabbije-l-Azīm.**

3 **(Žene)**

Izgovorimo *Allahu ekber* i pregnemo se na ruku'. Ruke stavimo na koljena ali leđa ostaju blago povijena u odnosu na muškarce. Na ruku'u izgovaramo tri puta: **Subhāne Rabbije-l-Azīm.**

4 **(Muškarci)**

Ispravljajući se sa ruku'a izgovaramo: **Semi' Allāhu limen hamideh!**, a kada se uspravimo, kažemo: **Rabbenā leke-l-hamd.**

4 **(Žene)**

Ispravljajući se sa ruku'a izgovaramo: **Semi' Allāhu limen hamideh!**, a kada se uspravimo, kažemo: **Rabbenā leke-l-hamd.**

5 **(Muškarci)**

Izgovorimo *Allahu ekber* i spustimo se na sedždu. Prvo spuštamo koljena, potom dlanove, a onda lice. Na sedždi čelo i nos spuštamo na tlo, laktove držimo podignute iznad zemlje, a odmaknute od tijela. Stopala držimo uspravno, a nožne prste okrećemo u pravcu kible. Na sedždi izgovaramo tri puta: **Subhāne Rabbije-l-E'alā.**

5 **(Žene)**

Izgovorimo *Allahu ekber* i spustimo se na sedždu. Prvo spuštamo koljena, potom dlanove, a onda lice. Na sedždi čelo i nos spustamo na tlo, laktove držimo uz tijelo i spuštene na zemlju. Stopala držimo uspravno, a nožne prste okrećemo u pravcu kible. Na sedždi izgovaramo tri puta: **Subhāne Rabbije-l-E'alā.**

6 **(Muškarci)**

Izgovarajući *Allahu ekber* podignemo glavu sa sedžde i kratko sjednemo na koljena.

Lijevo stopalo položimo po zemlji i sjednemo na njega, a desno stopalo držimo uspravno, okrenutih prstiju prema kibli. Dlanove držimo na stegnima.

6 **(Žene)**

Izgovarajući *Allahu ekber* podignemo glavu sa sedžde i kratko sjednemo na koljena.

Noge povijemo i položimo sa desne strane, a sjednemo da lijevo stegno. Dlanove držimo na stegnima.

7 (Muškarci)

Izgovorimo *Allahu ekber*, a potom spustimo čelo još jednom na sedždu, kao i prvi put. Na sedždi tri puta izgovorimo: **Subhāne Rabbije-l-E'alā.**

7 (Žene)

Izgovorimo *Allahu ekber*, a potom spustimo još jednom čelo na sedždu, kao i prvi put. Na sedždi tri puta izgovorimo: **Subhāne Rabbije-l-E'alā**

8 (Muškarci)

Izgovorimo *Allahu ekber* i ustanemo na drugi rekat.

8 (Žene)

Izgovorimo *Allahu ekber* i ustanemo na drugi rekat.

DRUGI REKAT

9 (Muškarci)

Na kijamu položimo dlan desne ruke preko nadlanice lijeve ruke, tako da palac i mali prst desne ruke obavijemo oko zgloba lijeve ruke, i stavimo ih ispod pupka. Proučimo **Bismilu, Fatihu** i jednu **suru.**

9 (Žene)

Na kijamu položimo dlan desne ruke preko nadlanice lijeve ruke i stavimo na prsa. Proučimo **Bismilu, Fatihu** i jednu **suru.**

10 (Muškarci)

Izgovorimo *Allahu ekber* i sagnemo se na ruku'. Na ruku'u proučimo tri puta: **Subhāne Rabbije-l-Azīm.**

10 (Žene)

Izgovorimo *Allahu ekber* i sagnemo se na ruku'. Na ruku'u proučimo tri puta: **Subhāne Rabbije-l-Azīm.**

11 (Muškarci)

Uspravljajući se učimo: **Semi' Allāhu limen hamideh!** Kada se uspravimo, kažemo: **Rabbenā leke-l-hamd.** Na ovom stajanju nećemo vezati ruke.

11 (Žene)

Uspravljajući se učimo: **Semi' Allāhu limen hamideh!** Kada se uspravimo, kažemo: **Rabbenā leke-l-hamd.** Na ovom stajanju nećemo vezati ruke.

12 **(Muškarci)**

Izgovorimo *Allahu ekber* i spustimo čelo na sedždu, izgovarajući tri puta: **Subhāne Rabbije-l-E'alā**

12 **(Žene)**

Izgovorimo *Allahu ekber* i spustimo čelo na sedždu, izgovarajući tri puta: **Subhāne Rabbije-l-E'alā**

13 **(Muškarci)**

Izgovarajući *Allahu ekber* podignemo glavu sa sedžde i kratko sjednemo na koljena.

13 **(Žene)**

Izgovarajući *Allahu ekber* podignemo glavu sa sedžde i kratko sjednemo na koljena.

14 **(Muškarci)**

Izgovorimo *Allahu ekber*, a potom spustimo još jednom čelo na sedždu, kao i prvi put. Na sedždi tri puta izgovorimo: **Subhāne Rabbije-l-E'alā**

14 **(Žene)**

Izgovorimo *Allahu ekber*, a potom spustimo još jednom čelo na sedždu, kao i prvi put. Na sedždi tri puta izgovorimo: **Subhāne Rabbije-l-E'alā**

15 **(Muškarci)**

Izovarajući *Allahu ekber* sjednemo na lijevo stopalo, a desno uspravimo. Nožne prste desnog stopala okrenemo prema kibli. Dlanove stavimo na bedra.

Na sjedenju proučimo **et-tehijatu, salavate i dovu.**

15 **(Žene)**

Izovarajući *Allahu ekber* sjednemo na lijevo stegno a noge povijemo i stavimo sa desne strane. Ruke stavimo na bedra.

Na sjedenju proučimo **et-tehijatu, salavate i dovu.**

16 **(Muškarci)**

Nakon proučenih dova predamo selam na desnu stranju, izgovarajući: **Es-selamu elejkum ve rahmetullah**, a potom i na lijevu stranu. Na taj način smo klanjali jedan dvorekatni namaz.

16 **(Žene)**

Nakon proučenih dova predamo selam na desnu stranu, izgovarajući: **Es-selamu alejkum ve rahmetullah,** a potom i na lijevu stranu. Na taj način smo klanjali jedan dvorekatni namaz.

Upitan je Hatim El-Esamm o tome kako je postigao skrušenost u namazu, pa je odgovorio:

„Kada se približi vrijeme namaza, upotpunim abdest i zaputim se ka džamiji. U džamiji sjednem i razmišljam. Kada nastupi namaz, stanem na kijam pa smireno i sa razumjevanjem učim Kur'an. Zamislim Kabu ispred sebe, a Sirat-ćupriju ispod mojih nogu. Zamislim Džennet sa desne, a Džehennem sa moje lijeve strane. Zamišljam Meleka smrti iznad moje glave kako čeka da uzme moju dušu. Zamišljam da mi je to posljednji namaz u životu. Iskreno se klanjam Uzvišenom Allahu. Nakon namaza Ga molim da primi od mene… I da mi oprosti…

KAKO SE KLANJAJU DNEVNI NAMAZI

SABAH NAMAZ	Prvi rekat	Drugi rekat		
SABAHSKI SUNNETI (dva rekata)	* Početni tekbir * Subhaneke * Euza i Bismilla * Fatiha * Sura * Ruku' * Sedžda	* Bismilla * Fatiha * Sura * Ruku' * Sedžda * Sjedenje * Et-tehijjatu, salavati, dova * Selam		
SABAHSKI FARZI (dva rekata)	* Početni tekbir * Subhaneke * Euza i Bismilla * Fatiha * Sura * Ruku' * Podizanje sa ruku'a -Sedžda	* Bismilla * Fatiha * Sura * Ruku' * Sedžda * Sjedenje * Et-tehijjatu, salavati, dova * Selam		

PODNE NAMAZ	Prvi Rekat	Drugi Rekat	Treći Rekat	Četvrti Rekat
PODNEVSKI SUNNETI (četiri rekata)	* Početni tekbir * Subhaneke * Euza i Bismilla * Fatiha * Sura * Ruku' * Sedžda	* Bismilla * Fatiha * Sura * Ruku' * Sedžda * Sjedenje * Et-tehijjatu	* Bismilla * Fatiha * Sura * Ruku' * Sedžda	* Bismilla * Fatiha * Sura * Ruku' * Sedžda * Sjedenje * Et-tehijjatu, salavati, dova * Selam

PODNEVSKI FARZI (četiri rekata)	* Početni tekbir * Subhaneke * Euza i Bismilla * Fatiha * Sura * Ruku' * Sedžda	* Bismilla * Fatiha * Sura * Ruku' * Sedžda * Sjedenje * Et-Tehijjatu	* Bismilla * Fatiha * Ruku' * Sedžda	* Bismilla * Fatiha * Ruku' * Sedžda * Sjedenje * Et-tehijjatu, salavati, dova * Selam
PODNEVSKI SUNNETI (dva rekata poslije farza)	* Početni tekbir * Subhaneke * Euza i Bismilla * Fatiha * Sura * Ruku' * Sedžda	* Bismilla * Fatiha * Sura * Ruku' * Sedžda * Sjedenje * Et-tehijjatu, salavati, dove * Selam		

IKINDIJA-NAMAZ	Prvi Rekat	Drugi Rekat	Treći Rekat	Četvrti Rekat
IKINDIJSKI SUNNETI (četiri rekata)	* Početni tekbir * Subhaneke * Euza i Bismilla * Fatiha * Sura * Ruku * Sedžda	* Bismilla * Fatiha * Sura * Ruku * Podizanje sa ruku'a * Sedžda * Sjedenje * Et- tehijjatu, salavati	* Subhaneke * Euza i Bismilla * Fatiha * Sura * Ruku * Sedžda	* Bismilla * Fatiha * Sura * Ruku * Sedžda * Sjedenje * Et-tehijjatu, salavati, dove * Selam
IKINDIJSKI FARZI (četiri rekata)	* Početni tekbir * Subhaneke * Euza i Bismilla * Fatiha * Sura * Ruku * Sedžda	* Bismilla * Fatiha * Sura * Ruku' * Sedžda * Sjedenje * Et-tehijjatu	* Bismilla * Fatiha * Ruku' * Podizanje sa ruku'a * Sedžda	* Bismilla * Fatiha * Ruku * Sedžda * Sjedenje * Et-tehijjatu, salavati, dove * Selam

AKŠAM-NAMAZ	Prvi Rekat	Drugi Rekat	Treći Rekat	
AKŠAMSKI FARZI (tri rekata)	* Početni tekbir * Subhaneke * Euza i Bismilla * Fatiha * Sura * Ruku * Podizanje sa ruku'a * Sedžda	* Bismilla * Fatiha * Sura * Ruku' * Podizanje sa ruku'a * Sedžda * Sjedenje * Et-tehijjatu	* Bismilla * Fatiha * Ruku * Podizanje sa ruku'a * Sedžda * Sjedenje * Et-tehijjatu, salavati, dove * Selam	
AKŠAMSKI SUNNETI (dva rekata)	* Početni tekbir * Subhaneke * Euza i Bismilla * Fatiha * Sura * Ruku * Sedžda	* Bismilla * Fatiha * Sura * Ruku * Sedžda * Sjedenje * Et-tehijjatu, salavati, dove * Selam		

JACIJA-NAMAZ	Prvi Rekat	Drugi Rekat	Treći Rekat	Četvrti Rekat
JACIJSKI SUNNETI (četiri rekata)	* Početni tekbir * Subhaneke * Euza i Bismilla * Fatiha * Sura * Ruku * Sedžda	* Bismilla * Fatiha * Sura * Ruku' * Sedžda * Sjedenje * Et-tehijjatu, salavati	* Subhaneke * Euza i Bismilla * Fatiha * Sura * Ruku' * Sedžda	* Bismilla * Fatiha * Sura * Ruku' * Sedžda * Sjedenje * Et-tehijjatu, salavati, dove * Selam

JACIJSKI **FARZI** **(četiri rekata)**	* Početni tekbir * Subhaneke * Euza i Bismilla * Fatiha * Sura * Ruku' * Sedžda	* Bismilla * Fatiha * Sura * Ruku * Sedžda * Sjedenje * Et-tehijjatu	* Bismilla * Fatiha * Ruku' * Sedžda	* Bismilla * Fatiha * Ruku' * Sedžda * Sjedenje * Et-tehijjatu, salavati, dova * Selam
JACIJSKI ZADNJI SUNNETI **(dva rekata nakon farza)**	* Početni tekbir * Subhaneke * Euza i Bismilla * Fatiha * Sura * Ruku' * Sedžda	* Bismilla * Fatiha * Sura * Ruku' * Sedžda * Sjedenje * Et-tehijjatu, salavati, dova * Selam		

VITR-NAMAZ	Prvi Rekat	Drugi Rekat	Treći Rekat	
TRI REKATA	* Početni tekbir * Subhaneke * Euza i Bismilla * Fatiha * Sura * Ruku' * Sedžda	* Bismilla * Fatiha * Sura * Ruku' * Sedžda * Sjedenje * Et-tehijjatu	* Bismilla * Fatiha * Sura * Tekbir * Kunut-dova * Ruku' * Sedžda * Sjedenje * Et-tehijjatu, salavati, dova * Selam	

DOVE KOJE SE UČE NAKON NAMAZA

Nakon predavanja selama proučimo: **Allāhumme entes-selāmu ve minkes-selām. Tebārekte jā zel-dželāli vel-ikrām.**

Nakon ovoga proučimo: **Subhānallāhi vel-hamdu lillāhi ve lā ilāhe illellāhu vallāhu ekber. Ve lā havle ve lā kuvvete illā billāhil-alijjil-azīm.**

Zatim proučimo Ajetul-kursijju, a potom tespih: 33 puta **Subhānallāh,** 33 puta **Elhamdulillāh** i 33 puta **Allahu ekber.**

Poslije tespiha učimo: **Lā ilahe illallāhu vahdehū lā šerīke leh. Lehul-mulku ve lehul-hamdu ve Huve ´alā kulli šej'in kadīr. Subhāne Rabbije-l-E'ale-l-Vehhāb!** Potom podignemo ruke i učimo dovu. Nakon dove rukama potaremo lice i sa ovim smo završili namaz.

Pejgamber, alejhis-salatu ves-selam, učio je ovu dovu poslije namaza i preporučivao je drugima da je uče:

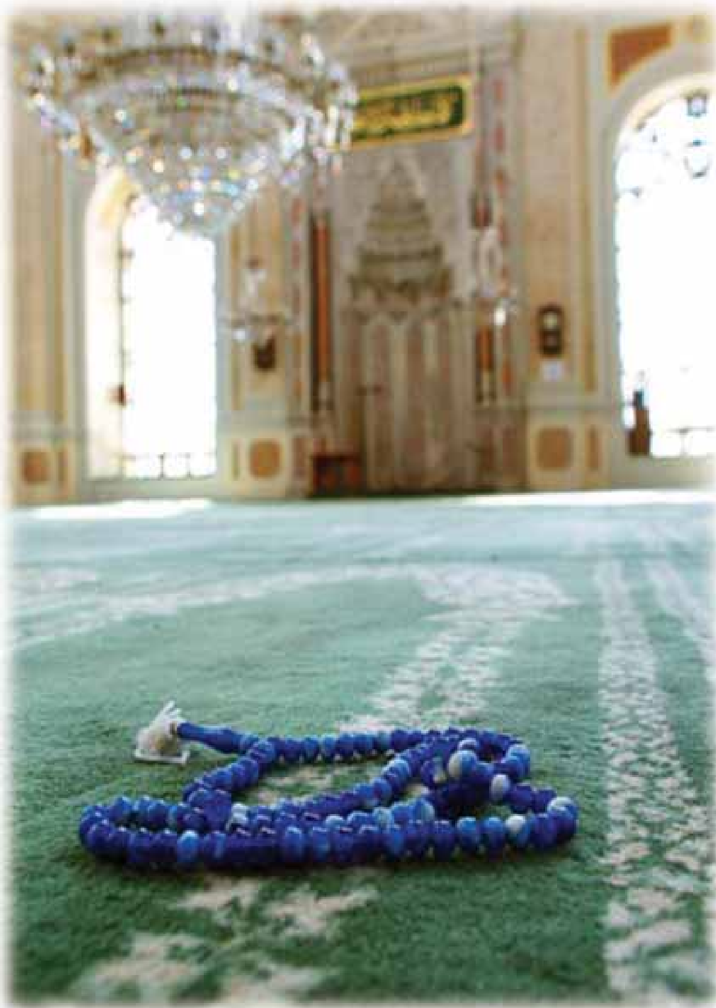
„Allahu moj! Hvala pripada Tebi, Ti si upravitelj nebesa i Zemlje i onog što je na njima. Hvala Tebi, Ti si Istina, i Tvoje obećanje je istina, i Tvoj govor je istina, i susret s Tobom je istina, i Džennet je istina, i Džehennem je istina, i vjerovjesnici su istina, i Sudnji dan je istina, i Muhammed je istina.

Allahu moj, Tebi sam se predao, i na Tebe se oslanjam, i u Tebe vjerujem, i Tebi okrećem moje lice i srce.

Allahu moj ukabuli mi ovaj namaz, uistinu si ti onaj koji sve čuješ i sve znaš.

Allahu moj! Oprosti mi grijehe koje sam počinio u neznanju i one koje sam počinio svjesno i sve greške koje Ti najbolje znaš!

Gospodaru moj! Oprosti mi grijehe koje počinih u šali i u zbilji, i koje počinih svjesno i nesvjesno!

Allahu moj! Pomozi mi da budem od onih koji će Te se stalno sjećati i Tebe zikir činiti, koji će biti zahvalni na Tvojim blagodatima i koji će Ti robovati onako kako Tebi dolikuje!

Allahu moj! Sačuvaj me da pogriješim u vjeri! Učini da mi dunjalučki poslovi budu kako treba i da zaradim milost Tvoju na Ahiretu prema kojem idem! Omogući mi da činim dobra djela dok sam živ!

Allahu moj! Sačuvaj me od svega onoga što bi učinilo da moja unutrašnjost bude različita od onoga što pokazujem i sačuvaj me od svake loše osobine!

Allahu moj! Uputi me na Pravi put, očisti moje srce i uljepšaj moj ahlak i sačuvaj me svakog harama!

Allahu moj, zaštiti me od lošeg ahlaka, loših djela i pogrešnog vjerovanja!

Allahu moj, zaštiti me od siromaštva, poniženja, razuzdanosti, da uznemiravam druge i da drugi uznemiravaju mene!

Gospodaru moj, Ti si Onaj koji si nas stvorio i koji nas održavaš, daj nam sve ono što je dobro na Dunjaluku i sve ono što je dobro na Ahiretu!

Gospodaru moj, Ti si Onaj koji si nas stvorio i koji nas održavaš, oprosti meni, mojim roditeljima i svim vjernicima na Dan kada se bude polagao račun!

Amin!

Od Muaza ibn Džebela se prenosi da ga je Poslanik, alejhis-salatu ves-selam, uzeo za ruku i rekao mu:

„O Muaze, ti si mi, uistinu, drag, pa ću ti nešto oporučiti: nemoj propustiti da poslije namaza ne izgovoriš:

„ALLAHUMME E'INNĪ ALA

ZIKRIKE VE ŠUKRIKE VE HUSNI 'IBADETIK.“

(Allahu moj, pomozi mi da Te spominjem, da Ti zahvaljujem i da Ti na najljepši način robujem.)

(Ebu Davud)

NAMASKI VADŽIBI

Namaski vadžibi su one radnje koje smo dužni vršiti u namazu i koje upotpunjuju namaz. Ako ispustimi neki od vadžiba, dužni smo učiniti sehvi-sedždu.

Ovo su neki od namaskih vadžiba:

- Proučiti Fatihu
- Proučiti jednu suru
- Proučiti Fatihu prije sure
- Na sedždi spustiti i nos na tlo
- Sjediti na prvom sjedenju kod četvororekatnih namaza
- Namaske ruknove izvršavati u potpunonosti i bez žurbe (ta'dīlu-l-erkān)
- Proučiti Et-Tehijjatu na prvom i zadnjem sjedenju
- Proučiti Kunut-dovu na vitr namazu
- Predati selam na kraju namaza
- Učiniti sehvi-sedždu ako izostavimo neki vadžib
- Da imam naglas uči na sabahu, akšamu i jaciji-namazu
- Da imam u sebi uči na podne i ikindiji-namazu

PONOVO KLANJAJ NAMAZ

Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi se da je u džamiju ušao neki čovjek i započeo sa namazom. Kada je završio, prišao je Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i nazvao selam, a on mu reče: *„Vrati se i klanjaj, jer ti nisi klanjao!“* Čovjek se vrati i ponovi namaz klanjajući ga isto kao i prvi put. Kada je prišao Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, on mu ponovo reče: *„Vrati se i klanjaj, jer ti nisi klanjao!“* Kada mu je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellm, po treći put naredio da ponovi namaz, čovjek reče: *„Tako ti Onoga Koji te sa*

istinom poslao, poduči me, ja ne znam drugačije!“

Tada mu Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: *„Kada ustaneš da klanjaš, izgovori tekbir, potom prouči ono šta znaš iz Kur'ana. Zatim se spusti na ruku' i ostani tako sve dok se potpuno ne umiriš, a nakon toga se podigni sve dok se potpuno ne uspraviš. Nakon toga se spusti na s edždu i ostani tako sve dok se potpuno ne umiriš. Zatim se podigni sa sedžde i sjedi sve dok se potpuno ne umiriš. Tako postupaj tokom cijelog namaza.“*

(Buhari)

NAMASKI SUNETI ☺☺

- ☺ Proučiti ezan za dnevne namaze i džuma-namaz, a prije farza proučiti ikamet
- ☺ Nakon početnog tekbira proučiti Subhaneke
- ☺ Na prvom rekatu proučiti Euzu i Bismilu prije Fatihe, a na drugim rekatima samo Bismilu
- ☺ Poslije Fatihe izgovoriti amin u sebi
- ☺ Na ruku'u i sedždi proučiti po tri puta ono što je propisano da se uči
- ☺ Na ruku'u proučiti Subhāne Rabbije-l-Azīm, a na sedždi Subhāne Rabbije-l-E'alā
- ☺ Izgovoriti tekbire prije ruku'a, sedžde ili ustajanja na kijam
- ☺ Podižući se sa ruku'a izgovoriti Semi' Allahu limen hamideh!, a kada se uspravimo izgovoriti Rabbena leke-l-hamd
- ☺ Na zadnjem sjedenju proučiti salavate i dovu

ADABI NAMAZA

Adab je množina riječi edeb, a znači lijepo ponašanje. Izvršavanjem namaskih adaba upotpunjavamo i uljepšavamo naš namaz. Ovo su neki od namaskih adaba:

- Dok stojimo na kijamu adab je gledati u mjesto gdje ćemo sedždu učiniti, na ruku'u u vrhove stopala, na sjedenju u koljena, a predavajući selam gledati u vrhove ramena
- Ono što se izgovara na ruku'u i sedždi izgovoriti više od tri puta
- Ne zaboraviti da se, sve dok smo u namazu, nalazimo u Allahovoj blizini

Upitan je jedan od islamskih učenjaka o tome kako čovjek može postići skrušenost i osjetiti slast i zadovoljstvo u namazu, pa je odgovorio:

- Neka pogleda u svoju hranu i neka ne jede osim ono što je halal-dozvoljeno
- Kada uzima abdest, neka bude svjestan da se sprema da izađe pred Uzvišenog Allaha
- Kada izgovori početni tekbir, neka bude svjestan da je stao pred Allaha Silnog i Uzvišenog. Neka toga bude svijestan sve dok traje namaz
- Nakon namaza neka bude svjestan da ga Allah Uzvišeni prati i nad njim neprestano bdije.“

NAMASKI MEKRUHI ☹☹

Dok smo u namazu ne smijemo zaboraviti da se nalazimo pred Uzvišenim Allahom. Zato trebamo klanjati namaz na način kako je to činio plemeniti Pejgamber, sallallahu alejhi ve sellem. Potrebno je obratiti pažnju na namaske vadžibe i sunnete. Izostavljati vadžibe i sunnete je mekruh -pokuđeno djelo. Ovo su namaski mekruhi:Ovo su neki od namaskih adaba:

- Igrati se odjećom
- Trpiti malu ili veliku nuždu
- Ne popuniti saf ispred sebe, nego klanjati sam iza safa
- Ne postaviti nešto ispred sebe (sutra) ako postoji mogućnost da će neko proći ispred nas
- Ne izgovoriti ono što je propisano na ruku'u i sedždi, ili izgovoriti manje od tri puta
- Ne voditi računa o redoslijedu sura koje učimo. Npr., ako na dva rekata učimo sure Kevser i Ihlas, prvo treba proučiti suru Kevser, jer je takav redoslijed u Kur'anu
- Okretati lice u stranu ili prema Nebu

KO JE KLANJAO NAMAZ?

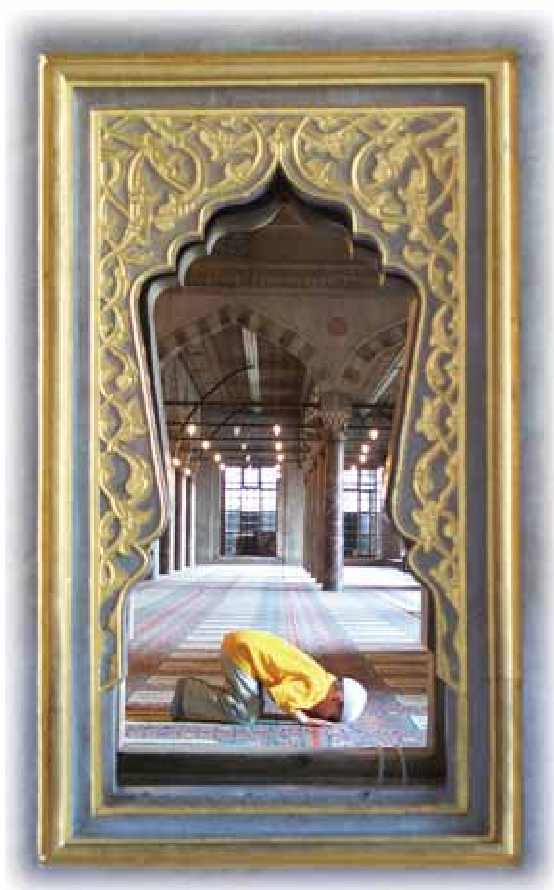
Jednoga ramazanskog dana pravedni halifa Harun Er-Rešid reče šejhu Behlulu: *„Idi u džamiju i pozovi sve prisutne na akšam-namazu da dođu kod nas na iftar.“*

Primakao se zalazak sunca i vrijeme akšam-namaza. Na namazu je bilo prisutno nekoliko safova klanjača. Nedugo nakon što je namaz završen, dođe šejh Behlul u halifin dvor zajedno s ljudima. Halifa se začudi kada ugleda da su sa šejhom Behlulom došla samo petorica, te ga upita:

„Zašto nije došlo više ljudi? Rekao sam ti da pozoveš sve prisutne... Zar je samo pet ljudi klanjalo akšam-namaz? Postavili smo veliku sofru, očekivali smo više ljudi.“

Šejh Behlul odgovori:

„Dragi moj vladaru, tražio si od mene da ti dovedem one koji budu prisutni na akšam-namazu, a nisi tražio da dovedem one koji dođu na namaz. Kada je namaz završio stao sam na izlazu iz džamije i upitao svakog koji je izlazio o suri koju je imam učio nakon Fatihe. Samo je ovih pet znalo odgovor. Veliki broj ljudi je došao na namaz ali je samo mali broj njih bio prisutan u namazu. A to su ovi… Ja sam ih doveo kao što ste i zahtijevali.“

KLANJAJMO NAMAZ SKRUŠENO

Kada zavolimo neki posao mi mu se u potpunosti posvetimo i obavljamo ga precizno i pažljivo. Često se desi da, kada obavljajmo neki posao, zaboravimo na sve drugo, pa ako nas naši bližnji dozivaju, mi ih ne čujemo.

Isto tako je i sa namazom. Ako ga istinski zavolimo, mi ga obavljamo sa velikom pažnjom. Dajemo mu njegovo pravo i ne dozvoljavamo da bilo šta odvrati našu pažnju od namaza.

Kada smo u društvu osobe koju volimo teško nam pada rastanak s njom, kao što nas raduje svaki trenutak proveden u njenoj blizini. Kada bi sjedili s njom i nekoliko sati, osjećamo da nam je vrijeme brzo prošlo. Međutim, kada bi u društvu sa dragim prijateljem bili odsutni ili zauzeti nečim drugim, to bi bilo pogrešno i nepristojno od nas. Isto tako je i sa namazom. Obzirom da u namazu stojimo pred Allahom

Silnim i Uzvišenim, jako je pogrešno zaposliti se nečim drugim mimo onoga što je poželjno u namazu.

Ne smijemo dozvoliti da nas bilo šta odvrati od namaza, pa makar to bio posao, škola, porodica, prijatelji ili bili šta drugo, jer ne postoji ništa važnije od namaza kojim izražavamo svoju pokornost Uzvišenom Allahu.

Kao što okrećemo lica prema kibli, isto tako trebamo okrenuti i naša srca prema Uzvišenom Allahu. U namazu trebamo razmišljati o ajetima koje učimo ili slušamo. Trebamo probuditi svijest o veličini Uzvišenog Allaha, Onoga pred kojim stojimo u namazu. Ako namaz obavljamo skrušeno, svjesni Allahove veličine i moći, slaveći i veličajući Njegovo ime, On će nam se odazvati i udovoljiti nam.

Namaz moramo obavljati na najljepši i najpotpuniji način. Moramo ga shvatiti kao najdraži posao, a ne kao teret koji trebamo što prije skinuti sa leđa. Ako spomenuto uspijemo izgraditi kod sebe, sigurno ćemo pronaći zadovoljstvo i slast koje u sebi nosi ovaj veliki ibadet.

Uzvišeni Allah kaže:

„Uspjeli su pravi vjernici. Oni koji namaz svoj skrušeno obavljaju.“

(El-Mu’minun 1, 2)

Uzvišeni Allah kaže:

„O vjernici, tražite sebi pomoći u strpljivosti i obavljanju namaza – a Allah je, doista, na strani strpljivih.“

(El-Bekare, 153)

U namazu moramo biti svjesni Allahove veličine. Izgovarajući riječi: „ALLAHU EKBER!“ (Allah je najveći!), stajemo pred Uzvišenog i Svemogućeg Allaha. Vežući ruke i stavljajući jednu preko druge, slavimo i veličamo Njegovo ime. Učeći Kur’an ili slušajući učenje imama, slušamo Allahov govor i Njegove upute, i razmišljamo o njegovom značenju. Osjećamo Allahovu veličinu kada Mu se poklanjamo čineći ruku’, a Njegovu blizinu doživljavamo kada pred Njim padamo licem na sedždu.

Ukoliko namaz obavljamo na spomenuti način, nadamo se da ćemo postići Allahovo zadovoljstvo i da će On Uzvišeni primiti naš ibadet. On je Onaj koji sve čuje, koji je blizu i koji se odaziva kada Mu se iskreno obraćamo. Predavajući selam na desnu i lijevu stranu, zapravo selamimo prisutne ljude i meleke u namazu i time završavamo namaz.

RADNJE KOJE KVARE NAMAZ

- Izgubiti abdest
- Izostaviti neki od farzova namaza
- Jesti ili piti
- Govoriti, nazvati selam ili odgovoriti na selam
- Plakati ili cviliti zbog nečeg što je vezano za dunjaluk (plač zbog straha od Allaha ili ljubavi prema Njemu ne kvari namaz)
- Glasno smijanje u namazu koliko sebe možemo čuti (smijanje glasno tako da nas drugi mogu čuti kvari i abdest)
- Okrenuti prsa od kible
- Ako se u namazu ponašamo tako da ako bi nas neko drugi gledao da pomisli da mi ne klanjamo namaz.
- Pogrešno učiti Kur'an tako da se promijeni značenje
- Izlazak Sunca dok klanjamo sabah-namaz kvari namaz

NISAM HTIO DA IM POKVARIM IGRU

Bilo je vrijeme podne ili ikindije-namaza. Pejgamber, sallallahu alejhi ve sellem, ušao je u mesdžid noseći unuke Hasana i Husejina na leđima. Spustio ih je na zemlju i prošao u mihrab. Časni ashabi su se poredali u safove i klanjali za njim. Oduljio je sa sedždom više nego obično. Za to vrijeme jedan od unuka se igrao na njegovom ramenu. Poslije namaza časni ashabi su rekli:

„Allahov Poslaniče, kada si oduljio sedždu, pomislili smo da ti je došla Objava ili da ti se nešto dogodilo." Pejgamber, sallallahu alejhi ve sellem, odgovorio je:

„Nije ni jedno ni drugo, već mi se unuk popeo na leđa, pa sam sačekao da sam siđe. Nisam htio da mu žurbom pokvarim igru." (Nesai)

ZNAČAJ NAMAZA U DŽEMATU

Šta znači namaz u džematu?

✍ Kada jedna osoba, ili više njih, u obavljanju namaskih radnji slijede imama, oni klanjaju namaz u džematu.

Zašto se džamije nazivaju „Allahovim kućama“?

Džamija ili mesdžid je objekat u kojem se muslimani sastaju radi obavljanja namaza u džematu. Osnovni razlog gradnje džamija i mesdžida je ibadet Allahu, dž.š, i zbog toga se oni nazivaju „Allahovim kućama.“

Vrijednost namaza u džematu

Poslanik, alejhis-selam, nastojao je obavljati pet dnevnih namaza u džematu i na to posticao druge. Govorio je da je namaz obavljen u džematu dvadeset i sedam puta vrjedniji od pojedinačnog namaza. Poslanik, alejhis-salatu ves-selam, nije odobravao da neko bez opravdanog razloga pojedinačno obavlja namaz i ne dolazi u džemat.

Ustrajnost u obavljanju namaza u džematu je odlika dobrih Allahovih robova. Jedna od koristi koje musliman ostvaruje dolaskom u džemat jeste i brisanje grijeha. Sa svakim korakom, koji musliman napravi idući u džamiju, upiše mu se dobro, a izbriše loše djelo.

Koristi namaza u džematu

Klanjati namaz u džematu obezbjeđuje veću predanost namazu, jer bivamo zaokupljeni samo namazom. Kada musliman obavlja namaz zajedno sa drugim muslimanima, razvija svijest i brigu za namazom. Zajedničkim namazom razvija se ljubav među muslimanima, bolje upoznaju jedni druge, povezuju se i međusobno pomažu.

Naš dragi Pejgamber, alejhis-selam, kaže:

„Namaz obavljen u džematu, vrijedniji je od pojedinačnog za dvadeset i sedam puta.“

(Buhari)

Naš dragi Pejgamber, alejhis-selam, kaže:

„Želite li da vam ukažem na ono što poništava grijehe i povećeve nagradu: upotpunjavanje abdesta u teškim uslovima i čest odlazak u džamiju. To vam je pripravnost, to vam je pripravnost.“

(Muslim)

Naš dragi Pejgamber, alejhis-selam, kaže:

„Namaz čovjeka u džematu je vrjedniji dvadeset pet puta od namaza kojeg obavi u kući ili na radnom mjestu. To je zbog toga što, kada upotpuni svoj abdest pa se zaputi ka džamiji samo radi namaza, on ne načini niti jedan korak, a da mu njime ne bude uvećana nagrada i izbrisano loše djelo. Sve dok je u namazu meleki neprestano mole za njega, govoreći: ‘Gospodaru, blagoslovi ga i podari mu mu Svoju milost!’ I dok iščekuje namaz neko od vas, to mu bude upisano kao da je bio u namazu“

(Muslim)

Džamija je mjesto u kojem kroz hutbe, vazove i susrete sa učenima imamo priliku učiti o propisima naše lijepe vjere vjere.

Često posjećujući džamiju i boraveći u njoj, čovjek se veže za najboljeg učitelja, Allahovog Poslanika, Muhammeda, alejhis-selam, i slijedi njegov primjer u izvršavanju ibadeta i ponašanju. Zbog toga u džamiji osjeća sreću, smiraj i veliko zadovoljstvo.

Džamija je mjesto na kojem prisustvuju meleki i na koje se spušta Allahova milost. Naša lijepa vjera podstiče na obavljanje namaza u džematu, jer je on uzrok oprosta grijeha.

Način formiranja safova prilikom obavljanja namaza u džematu

- U prednjim safovima, odmah iza imama, klanjaju muškarci. Iza njih klanjaju djeca, a u posljednjim safovima klanjaju žene.
- Kada sa imamom klanja samo jedna osoba, stat će pored njega, sa njegove desne strane i povući se za malo unazad.
- Naša vjera zahtijeva da safovi prilikom obavljanja namaza budu uredni: pravi, poravnati i popunjeni tako da na nema praznina između klanjača. Nije ispravno da neko klanja u novom safu, ako u safu ispred njega ima praznina.

Govorio je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: **„Ispravite safove! Poravnajte ramena i popunite praznine! Budite nježni prema onima koji vas vuku da popunite saf! Ko spoji saf, Allah će se spojiti s njim, a ko ga prekine, i Allah će prekinuti s njim.“** (Ebu Davud). Obavijestio nas je Pejgamber, sallallahu alejhi ve sellem, da ispravni safovi upotpunjavaju namaz. On je lično hodao izmešu safova i ispravljao ih. Od njega, alejhis-salatu ves-selam, također se prenosi da je govorio: **„Ne budite ispred ili iza safa da vam srca ne bi bila suprotstavljena.“** (Ebu Davud)

PRAVILA PONAŠANJA U DŽAMIJI (DŽAMIJSKI ADAB)

Kada uđemo u džamiju, moramo voditi računa o slijedećim pravilima:

- Ulazimo u džamiju pod abdestom i desnom nogom
- Izlazimo iz džamije lijevom nogom
- Ne ulazimo u džamiju u nečistoj i nepristojnoj odjeći, niti prljavih nogu ili čarapa
- Prije ulaska u džamiju nećemo jesti hranu od koje se širi neugodan miris, a koji uznemirava druge, poput luka, prase i slično.
- Ne sjedimo ispruženih nogu, ne podižemo glas u džamiji, ne govorimo nepristojno i ne upuštamo se u isprazan govor.
- Slušamo vaz i hutbu koji se održavaju u džamiji
- Kada zakasnimo, sjednemo na slobodno mjesto, ne prekidamo safove, ne pomjeramo prisutne i neuznemiravamo ih.

Propis namaza u džematu

Džuma-namaz nije ispravan ako se ne klanja u džematu. Što se tiče ostalih namaza, njihovo obavljanje u džematu je sunnet-i muekkede. Napuštanje namaza u džematu, bez opravdanog razloga, suprotno je sunnetu Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

Način klanjanja namaza u džematu

Na samom početku, imam koji predvodi namaz treba donijeti nijet-odluku za obavljanje namaza u džematu muslimana. Oni koji klanjaju za imamom trebaju donijeti nijet da će slijediti imama koji ih predvodi u namazu.

Način obavljanja namaza u džematu pojasnit ćemo na primjeru podne-namaza:

1. Zanijetiti farz podne-namaza za imamom;
2. Kada imam glasno izgovori početni tekbir: „ALLAHU EKBER!", isti treba ponoviti za njim, ali u sebi. Tako treba činiti prilikom svakog tekbira u namazu.
3. Svezati ruke i na kijamu proučiti Subhaneke u sebi. Na drugim rekatima ne učimo ništa. (Na namazima, kada imam uči naglas, poslije Fatihe u sebi izgovoramo: Amin!)
4. Kada se imam spusti na ruku', slijedimo ga u tome i proučimo u sebi tri puta: SUBHĀNE RABBIJE-L-AZĪM. A kada se imam uspravi sa ruku'a i izgovori: SEMI'ALLĀHU LI MEN HAMIDEH!, mi u sebi kažemo: RABBENA LEKEL-HAMD!
5. Kada se imam spusti na sedždu, slijedimo ga u tome i na sedždi proučimo u sebi tri puta: SUBHĀNE RABIJE-L-E'ALĀ!
6. Kada imam sjedne, slijedimo ga u tome i na sjedenju proučimo Et-tehijjatu, a na zadnjem sjedenju: Et-tehijatu, salavate i dovu, a kada preda selam, predajemo i mi selam za njim.

Na isti način slijedimo imama u svim namaskim radnjama i ne činimo ih prije njega.

Način priključivanja namazu u džematu

Ako neko zakasni na namaz u džematu, treba se priključiti, a potom, nakon što imam preda selam, treba ustati i naklanjati propuštene rekate.

Ako pristupi džematu kada se imam spustiu na ruku', taj mu se rekat računa u potpunosti i nema obavezu naklanjavati dio koji je propustio.

Ako pristupi namazu dok je imam na drugom rekatu, slijedit će imama do kraja namaza, a kada imam preda selam, ustat će i naklanjati propušteni rekat na sljedeći način:

PRVI REKAT

* Fatiha
* Sura
* Ruku'
* Sedžda
* Sjedenje
* Et-Tehijjatu
* Salavati i dova
* Selam

Ako pristupi namazu dok je imam na trećem rekatu, slijedit će ga do kraja, a nakon što imam preda selam, ustat će i naklanjati propušteno na sljedeći način:

PRVI REKAT	DRUGI REKAT
* Subhaneke * Euzubila i Bismila * Fatiha * Sura * Ruku' * Sedžda	* Bismila * Fatiha * Sura * Ruku' * Sedžda * Zadnje sjedenje * Et-tehijjatu, salavati i dova * Selam

Ako pristupimo namazu dok je imam na četvrtom rekatu, slijedimo imama do kraja, a kada preda selam, ustanemo i naklanjamo propuštene rekate na sljedeći način:

PRVI REKAT	DRUGI REKAT	TREĆI REKAT
* Subhaneke * Euzubila i Bismila * Fatiha * Sura * Ruku' * Sedžda * Prvo sjedenje Et-tehijjatu	* Bismila * Fatiha * Sura * Ruku' * Sedžda	* Bismila * Fatiha * Sura * Ruku' * Sedžda * Zadnje sjedenje * Et-tehijjatu, salavati i dova * Selam

Ako akšam-namazu pristupimo dok je imam na trećem rekatu, slijedimo ga do kraja i nakon što preda selam, ustanemo i naklanjavamo propuštene rekate na sljedeći način:

PRVI REKAT	PRVI REKAT
* Subhaneke * Euzubila i Bismila * Fatiha * Sura * Ruku' * Sedžda * Prvo sjedenje * Et-Tehijjatu	* Bismilla * Fatiha * Ruku' * Sedžda * Zadnje sjedenje * Et-Tehijjatu, * Salavati, dova * Selam

✍ Ako se na bilo kojem namazu priključimo džematu poslije ruku'a četvrtog rekata, čim imam preda selam, ustanemo i naklanjavamo sve rekate od početka, kao da klanjamo pojedinačno.

NAMAZI KOJI SE OBAVLJAJU U DŽEMATU

A. DŽUMA-NAMAZ

Petak je sedmični blagdan muslimana. Muslimani se na taj dan skupljaju u džamiji kako bi slušali hutbu, obavili namaz i pokazali svoje jedinstvo. Sastaju se i razgovaraju, međusobno se pomažu i traže načina kako da doprinesu boljitku zajednice.

Broj rekata i vrijeme džuma-namaza

Našom vjerom je propisano da, kada nastupi vrijeme džuma-namaza i kada mujezin pozove na namaz, ostavimo sve poslove i zaputimo sa ka džamiji. Da bi džuma-namaz bio ispravan, mora mu prisustvovati najmanje tri osobe.

Džuma-namaz se sastoji od deset rekata, koji se klanjaju u vremenu podne-namaza i zamjenjuje podne-namaz tog dana.

Ko je dužan klanjati džuma-namaz?

Džumu-namaz je dužan klanjati svaki punoljetan i razuman musliman.

Ko nije obavezan klanjati džuma-namaz?

Džumu-namaz nisu dužni klanjati: žene, djeca, bolesni, putnici, zarobljenici, slijepci i invalidi bez nogu.

Spomenuti nisu dužni klanjati džumu-namaz, ali ako bi neko od njih klanjao džumu-namaz, namaz će mu biti ispravan i u tom slučaju nisu dužni klanjati podne-namaz.

Dijelovi (ruknovi) džuma-namaza

1. Nastupanje namaskog vremena za podne-namaz
2. Da prije namaza bude proučena hutba, koja se sastoji od dva dijela

Uzvišeni Allah kaže:

„O vjernoci, kad se u petak na namaz pozove, kupoprodaju ostavite i pođite da namaz obavite; to vam je bolje, neka znate!“

(El-Džumu'a, 9)

Uzvišeni Allah kaže:

„A kada se molitva obavi, onda se po zemlji raziđite i Allahovu blagodat tražite i Allaha mnogo spominjite, da biste postigli što želite.“

(Al-Džumu'a, 10)

Naš dragi Pejgamber, alejhis-selam, kaže:

„Pet dnevnih namaza i džuma do naredne džume brišu grijehe ako se čovjek kloni velikih grijeha.“

(Muslim)

3. Mjesto gdje za klanjanje mora biti dostupno svim muslimanima
4. Prisustvo imama i najmanje tri osobe uz imama

Kako se klanja džuma-namaz?

- Klanjamo četiri rekata sunneta prije hutbe, poput četiri rekata prvih sunneta podne-namaza koji je sklanjaju prije farza;
- Imam se uspinje na minber i sjeda;
- Mujezin uči ezan;
- Imam drži hutbu koju prisutni pažljivo slušaju;
- Po završetku hutbe uči se ikamet za farz džuma-namaza;
- Klanjamo za imamom dva rekata farza džuma-namaza;
- Klanjamo četiri rekata sunneta poslije farza džuma-namaza;
- Ako želimo, možemo klanjati još šest rekata namaza, i to: četiri rekata ahir-i zuhra (klanja se kao podnevski farz) i dva rekata sunneti-l-vakta (klanja se kao podnevski sun-sunnet).

B. BAJRAM-NAMAZ

Muslimani godišnje imaju dva blagdana: ramazanski i kurban-bajram.

Bajram-namaz se sastoji od dva rekata zahvale Allahu, dželle šanuhu, i bajramske hutbe.

Ko je dužan klanjati bajram-namaz?

Onaj ko je dužan klanjati džuma-namaz dužan je klanjati i bajram-namaz.

Vrijeme bajram-namaza

Bajram-namaz se klanja 40 do 45 minuta nakon izlaska sunca, s tim da ovaj period može biti duži ili kraći u skladu sa vremenskim razlikama i geografskim položajem mjesta i država.

Kako klanjamo bajram-namaz?

Bajram-namaz se klanja u džematu, bez ezana i ikameta.

Musliman treba učiniti nijet za klanjanje bajram-namaza, slijediti imama i obaviti namaz na slijedeći način:

Prvi rekat: Nakon početnog tekbira proučimo **Subhaneke**, a zatim za imamom izgovaramo još tri tekbira podižući ruke kao na početnom tekbiru. Na prva dva tekbira ne vežemo ruke, a nakon trećeg tekbira svežemo ruke. Nakon trećeg tekbira imam glasno uči Fatihu i suru ili dio iz Kur'ana, a oni koji ga slijede slušaju njegovo učenje. Nakon toga, predvodeći džemat, imam čini ruku', potom sedždu i sa time završava prvi rekat.

Drugi rekat: Imam glasno uči Fatihu i suru ili dio iz Kur'ana. Nakon toga izgovaramo tri tekbira podižući ruke do resice uha i onda ih spustimo uz tijelo bez vezanja. Na četvrtom tekbiru ne dižemo ruke, već idemo na ruku', potom učinimo sedždu, ostanemo na sjedenju i nakon sjedenja predajemo selam, čime završavamo namaz.

Vrijeme bajramske hutbe

Vrijeme hutbe je odmah nakon završetka namaza. Hutba je sunnet Allahovog Poslanika, alejhis-salatu ves-selam, i u njoj imam podsjeća prisutne na značaj bajrama. Nakon hutbe uči se dova, a potom muslimani jedni drugima čestitaju blagdan, međusobno se izmiruju zbog eventualnih nesuglasica i opraštaju jedni drugima.

Bajramski tešrik tekbiri-tešrik

Allahu ekber, Allahu ekber

Lā ilāhe illallahu-vallahu ekber

Allahu ekber, ve lillāhil-hamd

(Allah je najveći, Allah je najveći

Nema boga osim Allaha, Allah je najveći

Allah je najveći, Allahu pripada svaka hvala)

Kada se uči tekbiri-tešrik?

Tekbiri-tešrik se uče u danima kurban-bajrama poslije svakog farz namaza. Počinju se učiti uoči bajrama, na dan Arefata, poslije sabahskog farza, a završava se četvrtog dana bajrama sa ikindija-namazom (ukupno 23 tekbira). Učenje bajramskih tekbira je vadžib. Učimo ih kada klanjamo u džematu i kada klanjamao pojedinačno.

C. DŽENAZA-NAMAZ

Dženaza-namaz je, ustvari, dova za umrlog muslimana. Obavlja se u džematu, a može se obaviti i pojedinačno.

Propis dženaza-namaza

Obavljanje dženaza-namaza je farzi-kifaje, što znači da , ako ga obavi određeni broj muslimana jedne zajednice, sa ostalih spada obaveza, a ako ga ne obavi niko od muslimana jedne zajednice, svi su grješni zbog toga.

Način klanjanja dženaza-namaza

Dženaza-namaz ne sadrži ni ruku' niti sedždu. Sastoji se od nijeta i četiri tekbira

Kada se mejit u tabutu postavi na mejtaš, džemat se poreda u safove. Zanijeti se dženaza-namaz. Započinje se tekbirom, kao i ostali namazi, vežu se ruke i uči se SUBHĀNEKE, dodajući na kraju: VE DŽELLE SENĀUKE. Nakon toga izgovaramo drugi tekbir, ne dižući ruke pri tome, te učimo salavate ALLAHUMME SALLI ALLAHUMME BARIK. Nakon proučenih salavata izgovaramo treći tekbir, ne podižući ruke, te učimo dovu za umrlog muslimana. Nakon proučene dove izgovaramo četvrti tekbir i predajemo selam, čime bi dženaza-namaz bila završena.Nakon dženaze-namaza izrazimo saučeše porodici umrlog muslimana i pružimo im podršku zbog gubitka koji ih je zadesio.

Naš dragi Pejgamber, alejhis-selam, kaže:

„Ko bude prisustvovao dženazi i obavio namaz, imat će *kirat*, a ko obavi namaz i bude prisistvovao sve dok se umrli ne ukopa, imat će dva *kirata*."

Neko upita: „Šta je to *kirat*, o Allahov Poslaniče?", a on reče: „Nagrada velika poput brda."

(Buhari)

D. TERAVIH-NAMAZ

To je namaz koji se klanja u ramazanskim noćima, nakon jacija-namaza. Teravih-namaz ima dvadeset rekata. Klanjanje teravih-namaza je pritvrđeni sunnet (sunneti-muekkede) i muškarcima i ženama, pa i onima koji iz opravdanog razloga nisu postili.

Obavljanje teravih-namaza pojedinačno

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, klanjao je teravih-namaz pojedinačno i u džematu. Klanjanje ovog namaza u džematu postalo je stalna praksa u vrijeme halife Omera, radijallahu anhu, i ostala je tako sve do našeg vremena. Stoga možemo reći da je dozvoljeno klanjati teravih-namaz u kući-pojedinačno, ali je ipak vrjednije klanjati u džematu, zajedno sa ostalim muslimanima.

Vrijeme i način klanjanja teravih-namaza

Teravih-namaz se klanja nakon jacije, a prije vitr-namaza. Ima dvadeset rekata. Selam se može predavati na drugom, četvrtom ili desetom rekatu. Ako selam predajemo nakon četvrtog rekata, onda ćemo ih klanjati kao ikindijski sunnet, odnosno, na svakom sjedenju ćemo učiti etehijatu i salavate, a na trećem rekatu ćemo proučiti Subhaneke.

Naš dragi Pejgamber, alejhis-selam, kaže:

„Ko probdije ramazan vjerujući u obavezu ibadeta i nadajući se nagradi, bit će mu oprošteni grijesi koje je prethodno počinio.“

(Buhari)

NAMAZ BOLESNIKA

Kako klanja namaz onaj ko je bolestan?

Islam je vjera olakšica. Njeni propisi ne opterećuju čovjeka preko njegovih mogućnosti. Ako musliman nije u stanju obaviti namaz stojeći, može to učiniti sjedeći, a ako nije u stanju obaviti ga sjedeći, može to učiniti i ležeći.

Onaj ko nikako nije u stanju da pokreće svoje tijelo, namaz može obaviti mislima ili išaretom. A ako ni to nije u stanju, onda će namaz ostaviti za kasnije, pa ako ozdravi, propuštene namaze će naklanjati.

NAMAZ PUTNIKA-MUSAFIRA

Koga smatramo putnikom ili musafirom?

Po islamskim propisima putnikom se smatra osoba koja putuje iz mjesta u kojem stalno boravi na razdaljinu od 89 kilometara, i više od toga, i ne namjerava se zadržati na putovanju duže od petnaest dana.

Kada počinje, a kada završava status putnika?

Kada osoba napusti naselje u kojem živi, smatra se putnikom, a kada se vrati u naselje u kojem stalno boravi, završava se njen status putnika.

Način na koji musafir obavlja namaz

Islam vodi računa o okolnostima u kojima se može naći putnik. Putovanje sa sobom nosi umor i teškoću, stoga je putniku muslimanu dozvoljeno skraćivati četverorekatne namaze (podne, ikindija i jacija) sve dok je na putovanju. Sabah-namaz i akšam-namaz neće skraćivati. Sunnete može izostaviti, ali ako ih želi klanjati, neće ih skraćivati.

Namaz u džematu za vrijeme putovanja

Lijepo je da putnik ili musafir, ako postoji mogućnost, da klanja namaze u džematu sa drugim putnikom i pri tome koristi spomenutu olakšicu. Putnik može klanjati namaz za imamom koji to nije, ali će u tom slučaju slijediti imama u potpunosti i neće skraćivati namaz. Ako imam klanja četiri rekata, i putnik će klanjati četiri rekata farza.

Ako je imam putnik, a džemat nije, kako će klanjati namaz u džematu?

Imam koji je putnik skraćuje svoj namaz, odnosno, predaje selam na drugom rekatu, a džemat nastavlja klanjati još dva rekata, upotpunjavajući četiri rekata.

NADOKNAĐIVANJE PROPUŠTENIH NAMAZA

Muslimanu je zabranjeno da svjesno odgađa namaz i da ga obavlja nakon isteka njegovog vremena. Propušteni namaz mora se nadoknaditi, odnosno klanjati na **kaza.**

Status onoga koji ne klanja namaz u njegovom vremenu

Kao što je farz klanjati namaz u njegovom vremenu, isto tako je farz i naklanjati farz-namaz koji je propušten. Ne klanjati namaz u njegovom vremenu s namjerom da ga kasnije naklanjamo predstavlja veliki grijeh u našoj vjeri.

Način na koji naklanjavamo propušteni namaz

Kod propuštenih namaza naklanjavamo samo farzove. Ako smo izistavli sabah-namaz ,

dužni smo ga naklanjati zajedno sa sunnetima istoga dana do podne-namaza. Ako se naklanjava neki drugi put, tada se naklanjava samo farz.

Kako nijetimo naklanjavanje namaza?

U nijetu, ako nijetimo na arapskom, umjesto: ***...edaen mustakbilel-kibleti...*** kažemo: ***kadaen mustakbilel-kibleti.*** Ako zanijetimo na našem jeziku, onda preciziramo da naklanjavamo farz tog i tog namaza.

Kada možemo naklanjavati namaze?

Namaz možemo naklanjati u svakom vremenu osim u vremenima kada je zabranjeno klanjati namaz, a to je vrijeme kada se Sunce rađa, kada je tačno u zenitu i kada zalazi.

ŠEJTANOVO OMETANJE KLANJAČA

Namaz je najznačajniji i najvrjedniji ibadet koji činimo Uzvišenom Allahu. Upravo zbog toga šejtan nastoji vjernika odvratiti od namaza. Kada čovjek čuje ezan, šejtan spletkari oko njega nastojeći ga odvratiti od obavljanja namaza u prvo vrijeme. Govori mu kako ima još dosta vremena za obavljanje namaza, da je trenutno zauzet i da treba završiti svoj posao, pa će onda klanjati, i slično. Ili mu govori: »Umoran si, odspavaj malo, pa ćeš onda klanjati!« Onga tako zavarava sve dok ne prođe vrijeme namaza.

Ponekad šejtan koristi druge ljude kako bi omeo klanjača. Dok ljudi sjede i razgovaraju ubacuje im misli: »Ima još vremena. Samo još ovo da raspravimo. Klanjat ću kada odu gosti...« Ako bi u toj situaciji ustali i rekli da namaz prolazi, a potom klanjali namaz, pobijedili bi šejtana.

Jedna od metoda koju šejtan koristi u ometanju klanjača jeste podsticanje na brzo klanjanje. Ubacuje mu misli u srce: »Imaš mnogo posla, brzo klanjaj namaz i vrati se svome poslu...« A kada počne da klanja, ubacuje mu misli vezane za posao koji treba uraditi, i slično. U tom slučaju klanjač požuri, ne vodeći računa o ta'dil'u-l-erkanu, i upropasti svoj namaz. Čovjek zaboravlja da mnogo više vremena izgubi na razne besposlice u toku dana nego što potroši vremena za klanjanje namaza.

Šejtan koristi svaku priliku i čovjekovu slabost kako bi ga odvratio od namaza. Siromasima govori kako je namaz za bogate i imućne, bolesniku da je za zdrave i pokretne..., sve samo da bi ih udaljio od ibadeta koji ih približava Uzvišenom Allahu u najvećoj mjeri.

Da bi se spasili od ovih šejtanskih vesvesa, najbolje je truditi se da budemo stalno pod abdestom i da klanjamo namaz čim nastupi njegovo vrijeme.

SEHVI-SEDŽDA ILI SEDŽDA ZBOG ZABORAVA

Šta je sehvi-sedžda?

✍ Ukoliko osoba nenamjerno pogriješi u namazu, zaboravi izvršiti neku od namaskih radnji ili, pak, doda namazu nešto više od njegovih sastavnih dijelova, treba učiniti dvije sedžde na kraju namaza. Time će ispraviti nenamjerno učinjenu pogrešku.

Kada je potrebno učiniti sehvi-sedždu?

1. Ako u namazu odgodimo i zakasnimo sa izvršavanjem nekog namaskog rukna, potrebno je učiniti sehvi-sedždu. Međutim, ako propustimo neki od namaskih ruknova, namaz nam je pokvaren i trebamo ga ponovo klanjati.
2. Ako izostavimo neki od namaskih vadžiba ili zakasnimo sa njegovim izvršavanjem, trebamo učiniti sehvi-sedždu.

Nekoliko primjera kada je sehvi-sedžda obavezna

- Ako sjednemo na trećem rekatu četverorekatnog namaza i proučimo Et-tehijjatu, potrebno je učiniti sehvi-sedždu, jer se ne sjedi na trećem rekatu, a kasnimo i sa izvršavanjem jednog rukna - kijama.
- Ako suru proučimo prije Fatihe trebamo učiniti sehvi-sedždu, jer je vadžib proučiti Fatihu prije sure.
- Ako zaboravimo proučiti suru nakon Fatihe i odemo na ruku', nakon povratka sa ruku'a nećemo učiti suru, već ćemo na kraju namaza učiniti sehvi-sedždu.
- Ako zaboravimo proučiti kunut-dovu i odemo na ruku', nakon povratka sa ruku'a nećemo nadoknađivati kunut-dovu, nego ćemo učiniti sehvi-sedždu.
- Ako zaboravimo sjesti na prvom sjedenju, nastavit ćemo sa klanjanjem namaza (bez vraćanja na sjedenje), a na kraju namaza učinit ćemo sehvi-sedždu.

Koliko je sehvi-sedždi potrebno učiniti ako počinimo više od jedne greške u namazu?

Za više učinjenih grešaka dovoljna je jedna sehvi-sedžda.

Kako se obavlja sehvi-sedžda?

Na zadnjem sjedenju proučimo Et-tehijjatu, a zatim predamo selam. Nakon selama donesemo tekbir: Allahu ekber!, i učinimo dvije sedžde. Poslije druge sedžde ponovno učimo Et-tehijjatu, salavate, dovu i predamo selam.

SEDŽDEI-TILAVET

Šta je sedždei-tilavet?

✍ U Kur'anu se nalazi nekoliko ajeta koje, kada proučimo, vadžib je učiniti sedždu. Ova sedžda se naziva **sedždei-tilavet.**

Koliko ima takvih ajeta u Kur'anu?

U Kur'anu ima četrnaest takvih ajeta.

Ko je dužan učiniti sedždei-tilavet?

Sedždei-tilavet je dužan učiniti onaj ko prouči ajete sedžde i onaj ko sluša njihovo učenje. Sedždei-tilavet je vadžib. Isti sluačaj je i sa prevodom značenja ovih ajeta; onaj ko ih pročita i onaj ko sluša njihovo čitanje dužan je učine sedždu.

Kako ćemo učiniti sedždei-tilavet dok smo u namazu?

Ako u namazu proučimo neki od ajeta sedžde, možemo postupiti na dva načina:

1. Ako nakon ajeta sedžde nećemo učiti više od tri ajeta, ili ako proučimo tri ajeta i nećemo učiti više, idemo normalno na ruku', a potom na sedždu. Ova sedžda koju učinimo u namazu smatra se ujedno i sedždei-tilavetom.
2. Ako poslije ajeta sedžde imamo namjeru da proučimo više od tri ajeta, u tom slučaju ćemo nakon proučenog ajeta sedžde izgovoriti tekbir i pasti direktno na sedždu. Na sedždi ćemo izgovoriti tri puta Subhāne Rabbije-l-E'alā, a zatim se izgovarajući tekbir dižemo se na kijam i nastavljamo sa učenjem od mjesta na kojem smo stali.

Kako obavljamo sedždei-tilavet mimo namaza?

Nakon što proučimo neki od ajeta sedžde, ustanemo, okrenemo se prema kibli i bez dizanja ruku izgovorimo tekbir i padnemo na sedždu. Na sedždi proučimo tri puta *Subhāne Rabbije-l-E'alā,* a potom izgovarajući tekbir ustanemo sa sedžde. Kada ustanemo, proučimo dovu: **Gufrāneke Rabbenā ve ilejke-l-mesīr.**

VREMENA U KOJIMA NIJE DOZVOLJENO KLANJATI NAMAZ

Postoje li vremena u kojima nije dozvoljeno klanjati namaz?

Tri su vremena u kojima nije dozvoljeno klanjati namaz. U njima nije dozvoljeno klanjati nijedan namaz (bilo da se radi o namazu koji je farz, vadžib, nafila, dženaza ili naklanjavanje farz-namaza) i nije dozvoljeno čini sedždei-tilavet. To su sljedeća vremena:

1. **Kada sunce izlazi.** Tj. od početka njegovog rađanja pa sve dok se ne odvoji od horizonta. To traje približno 45 minuta. Ukoliko klanjamo sabah-namaz, a sunce počne izlaziti, namaz nam je pokvaran. Kada se sunce odvoji od horizonta trebamo ga naklanjati.
2. **Kada je sunce u zenitu (zeval).** To traje približno 45 minuta prije nastupanja podne-namaza.
3. **Kada sunce zalazi.** Tj. od početka zalaska sunca pa sve dok u potpunosti ne zađe. To traje približno 45 minuta prije zalaska sunca. U ovom periodu jedino se može klanjati ikindijski farz koji nismo klanjali tog dana, ali je to pokuđeno-mekruh.

Postoje li vremenski period u kojem je pokuđeno (mekruh) klanjati nafilu?

Postoje dva vremenska perioda u toku dana u kojima se mogu klanjati namazi koji su farz, farzi-kifaje (dženaza-namaz), vadžib i činiti sedždei-tilavet, ali je u njima pokuđeno klanjati nafila-namaze. To su sljedeća vremena:

1. **Vrijeme sabah-namaza.** Od zore pa do izlaska sunca pokuđeno (mekruh) je klanjati neku nafilu osim sabahskog sunneta.
2. **Vrijeme poslije ikindijskog farza.** U ovom vremenu je također pokuđeno klanjati nafilu-namaz.

MOJI NAMAZI

Nanine riječi su mu odzvanjale u ušima:

- Sinko, ostavlja li se namaz za ovo vrijeme?

Nana je ugazila u sedamdesetu, ali čim čuje ezan, odmah ustaje i energijom koja se ne očekuje od sedamdesetogodišnjaka uzima abdest i klanja namaz. A on nikako da pobijedi sebe, sa namazom je uvijek kasnio i klanjao ga u zadnjim minutama. Zato ga je brzo obavljao. Razmišljajući o ovome, pogled mu pade na sahat na zidu. Ostalo je još petnaest minuta do jacijskog ezana.

Odmahujući glavom pomisli u sebi: „Opet sam zakasnio sa namazom.“ Na brzinu je uzeo abdest i, ne stigavši kako treba ni da se obriše, potrčao je u svoju sobu. Brzo je klanjao namaz i dok je činio zikir pomislio je na svoju nanu:

- Sad da me vidi, opet bi se ljutila.

Mnogo je volio svoju nanu. Ona je tako klanjala namaz da ju je posmatrao sa divljenjem. Bila je tako skrušena u namazu da bi joj se boja lica mijenjala od poniznosti. Razmišljajući o njoj osjećao se čudno. Tog dana je radio do akšama pa se mnogo umorio. Poslije dove je rukama potrao lice i čelo spustio na sedždu. Volio je da nakon namaza ovako provede nekoliko trenutaka u razmišljanju. Zatvorio je oči.

- Oh kako sam umoran, pomislio je i predao se navirućim mislima....

Nastupio je Sudnji dan.

Vidio je veliku gužvu, u kom god pravcu da pogleda, vidi samo ljude. Neko je nepomičan i posmatra okolinu, neko trči tamo ovamo, neko kleči i drži se za glavu...

Srce mu tako snažno zalupa, hoće da iskoči, a čelo mu obljeva hladan znoj.

Slušao je on mnogo priča o polaganju računa, mizanu, Ahiretu, ali nije mogao da pretpostavi da će biti toliko strašno i da će čekanje biti toliko užasavajuće.

Ispitivanje ljudi i polaganje računa se nastavlja.

Odjednom je čuo kako prozivaju njegovo ime. Pogledao je zbunjeno desno i lijevo.

- Jeste li to prozvali moje ime? - procjedi kroz drhtave usne.

Odjednom se ljudi razmaknuše i napraviše prolaz ispred njega. Dvije osobe su ga uhvatile

pod ruku, shvatio je da su to meleki koji privode ljude na mjesto ispita.

Išao je kroz masu zbunjeno gledajući. Došli su do centra. Meleki se udaljiše od njega. Gledao je pred sebe pognute glave.

Čitav njegov život kao filmska traka mu je prolazio ispred očiju.

- Hvala Bogu! - mislio je u sebi.

- Od kad sam došao na ovaj svijet uvijek sam bio među trudbenicima na Allahovom putu. Otac je išao na sohbete i predavanja, zaradu je trošio na Allahovom putu.

Majka je uvijek dočekivala i gostila musafire. Ja sam ih slijedio na tom putu. Ljudima sam govorio o Allahu. Trudio sam se da hizmetim ljudima. Postio sam. Radio sam sve što je bilo naređeno. Držao sam se podalje od harama.

Suze su mu se slivale niz lice. „Volim svoga Gospodara! Ili bar mislim da Ga volim.“ - mislio je. Ali opet, mislio je: „Šta god da uradim za Njega, malo je, nije dovoljno da se zaradi Džennet.“

Jedino se mogao osloniti na Allahovu milost.

Polaganje računa traje li traje.

Kapljice znoja slivaju se niz lice a on drhti kao prut.

Oči su uprte u kazaljku vage. Ona će presuditi.

Zaduženi meleki sa papirom u rukama su otišli u masu.

Pročitano je i njegovo ime. Noge ga više ne mogu držati, srušit će se. Zatvorio je oči i čeka da čuje odluku.

Iz gužve je počela da dolazi neka galama.

Da li on to pogrešno čuje?

Ime mu je na listi za džehenem.

Pao je na koljena. „Neeee, nije moguće!“ - vikao je. Trčao je tamo, ovamo.

- Kako da ja idem u Džehenem? Bio sam sa ljudima koji su radili za islam čitav život. I ja sam se trudio sa njima, govorio sam ljudima o Allahu.

Iz očiju su lile suze i kvasile tijelo koje je drhtalo.

Dvojica meleka su ga uhvatili pod ruku. Poveli su ga prema Džehenemu čiji su se plamenovi dizali visoko. Više su ga vukli nego vodili, jer noge ga više nisu držale.

Jogunio se...

Zar mu nema ko pomoći?

Pokušavao je da moli...

- Moj hizmet... moj post... Kur'an koji sam učio... moji namazi... zar me ništa neće spasiti?

Molio je na sav glas...

Meleki iz Džehenema su ga vukli ka Džehennemu. Približavaju se plamenovima. Okrenuo se posljednji put.

Pejgamber, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je da kako god nema prljavštine čovjek koji se kupa pet puta dnevno u rijeci koja teče ispred njegove kuće, isto tako i čovjek koji klanja namaz pet puta dnevno nemože imati grijeha.

- Zar me ni namaz neće spasiti? - mislio je.

Plakao je i vikao: „Moji namazi... moji namazi... moji namazi...“

Meleki se nisu zaustavljali nego su nastavljali sa kretanjem. Došli su do same ivice ponora Džehenema. Vrelina vatre već prži lice. Posljednji put je pogledao iza sebe. Izgubio je svaku nadu.

Ruke koje su ga stiskale pustile su ga i jedan od meleka ga je gurnuo u Džehenem. Odjednom se našao u vazduhu. Padao je prema plamenovima. Možda je već bio pao metar ili dva, kada ga uhvatiše neke ruke.

Pogledao je. Bio je to starac duge i bijele brade. Spasio ga je da ne padne u Džehennem. Povukao ga je gore. Upitao ga je:

- Ko si ti?

Starac sa osmijehom na licu reče: „Ja sam tvoj namaz!“

- Pa gdje si do sada, zašto kasniš? Stigao si u posljednjem trenutku. Malo je falilo da padnem na dno Džehennema.

Starac se nasmiješi i odmahnu glavom:

- Pa i ti si uvijek stizao da klanjaš namaz u posljednjem trenutku! Sjećaš li se?

Podigao je glavu sa sedžde. Bio je obliven znojem.

Načulio je uši na zvuk koji je dolazio spolja. Učio je jacijski ezan.

Skočio je sa mjesta i otišao da uzme abdest kako bi klanjao jaciju namaz.

Abdullah Demir

LJUBAV ALLAHOVOG POSLANIKA PREMA NAMAZU

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, opisao je namaz kao najjači vid veze između roba i njegovog Gospodara, i prema namazu je izražavao veliku ljubav.

„*Radost mog oka je u namazu!*“, govorio je plemeniti Poslanik, alejhis-salatu ves-selam, a obavljao ga je u njegovo vrijeme, pristupao mu bez odgađanja i klanjao ga sa velikim zadovoljstvom. Od stvari koje su ga uznemiravale bilo je kašnjenje sa namazom.

Jednom prilikom je upitan: „Koje djelo je najbolje?“, pa je odgovorio:

„*Namaz u njegovo prvo vrijeme!*“

Ukazivao je na vrijednost i koristi obavljanja namaza u njegovom prvom vremenu, ali je, također, i upozoravao na štetu i negativne posljedice odgađanja namaza do kraja njegovog vremena.

Kada bi nastupilo vrijeme namaza, ostavljao bi Pejgamber, alejhis-salatu ves-selam, sve poslove i posvećivao se namazu.

Opisujući Pejgamberov, alejhis-selam, odnos prema pravovremenom obavljanju namaza , hazreti Aiša, radijallahu anha, kaže: „*Razgovarali bismo sa Allahovim Vjerovjesnikom, alejhis-salatu ves-selam, sve dok ne bi nastupilo vrijeme namaza, a kada bi nastupio namaz, kao da nas nije ni poznavao.*“

Koristio je Pejgamber, alejhis-selam, svaku priliku da pored pet dnevnih namaza klanja i dobrovoljne, nafila-namaze.

Kada bi ga nešto obradovalo, klanjao bi namaz. Također, kada bi ga zadesila kakva briga ili tuga, okretao bi se namazu.

Pripovjeda se da je klanjao noću sve dok njegove blagoslovljene noge ne bi oticale. Naša majka, Aiša, radijallahu anha, bi govorila: „*Allahov Poslaniče, zar ti Allah nije oprostio tvoje prethodne i kasnije grijehe!?*“ On joj je odgovarao: „*Aiša, zar ne trebam biti zahvalan rob.*“ (Buharija i Muslim)

Allahov Poslanik, alejhis-salatu ves-selam, nije izostavljao namaz čak ni u bolesti od koje je umro. Odlazio je na namaz uz pomoć ashaba koji su ga dovodili do mihraba u kojem je predvodio namaz.

Neposredno prije smrti ponavljao je Pejgamber, alejhis-salatu ves-selam: „*Namaz, namaz… Bojte se Allaha u pogledu onih su vam podređeni!*“ (Ebu Davud)

To su bile njegove riječi koje je izgovarao pred samu smrt.

Uzvišeni Allah kaže:

„Porodici svojoj naređuj da namaz obavljaju i u tome budi ustrajan, za opskrbu te nećemo pitati, mi ti opskrbu dajemo, a završetak pripada bogobojaznima.“

(Taha, 132)

Naš dragi Pejgamber, alejhis-selam, kaže:

„ Došao je neki čovjek Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, rekavši mu: ‘Allahov Poslaniče, poduči me ukratko!?“ On mu je odgovorio: „Kada pristupiš namazu,klanjaj ga kao da ti je posljednji, ne govori ono zbog čega ćeš se morati pravdati i nemoj žuditi za onim što ljudi posjeduju.“

(Ibn Madže, Zuhd, 15)

Allahov Poslanik, alejhis-salatu ves-selam, predstavlja najljepši uzor u pogledu izvršavanja ibadeta. On je u tom duhu odgajao i svoje ashabe. Oporučio je muslimanima da klanjaju namaz na najpotpuniji i najljepši način, kako bi im njihov namaz bio vodič na ovome svijetu i na putu do vječnog Ahireta.

Abdullah ibn Revaha, kao zapovjednik muslimanske vojske u bitki na Mu'ti, rekao je Allahovim Poslanikom, alejhis-salatu ves-selam, na rastanku:

- O Allahov Poslaniče, oporuči mi nešto što neću nikada zaboraviti!

Plemeniti Pejgamber, sallallahu alejhi ve sellem, mu je rekao:

- Ti ideš u zemlju u kojoj se malo čini sedžda Allahu Uzvišenom, pa mnogo čini sedždu i mnogo klanjaj namaz!

DŽAMIJE I MESDŽIDI

Šta je mesdžid, a šta džamija?

Riječ mesdžid doslovno znači „mjesto na kojem se čini sedžda", odnosno, to je mjesto na kojem se čini ibadet Uzvišenom Allahu. Razlika između džamije i mesdžida je u tome što je džamija dosta prostranija od mesdžida i posjeduje sadržaje drugih namjena, za razliku od mesdžida. Međutim, danas se izrazi „mesdžid i džamija" kod velikog broja muslimana u svijetu koriste u svojstvu istog značenja.

Muslimanima nije uslov da klanjaju samo u džamiji ili mesdžidu, već mogu klanjati na bilo kojem mjestu, uz uslov da je to mjesto čisto. Džamije i mesdžidi koji imaju munaru putokaz su i svjedok prisustva muslimanske zajednice na određenom prostoru.

Uzvišeni Allah obećava veliku nagradu onome ko učestvuje u gradnji džamija ili mesdžida.

Mesdžid je sveto mjesto u kojem muslimani čine ibadet, uče, podučavaju, upoznaju se i međusobno pomažu.

Koji je hram prvi sagrađen na Zemlji radi ibadeta Uzvišenom Allahu?

Kur'an nas obavještava da je časna Kaba prvi hram koji je sagrađen na Zemlji radi ibadeta Allahu, dž.š. Još Adem, alejhis-selam, je činio ibadet u časnoj Kabi. Kur'an nas, također, obavještava da su Ibrahim i njegov sin, Ismail, alejhimes-selam, podigli Kabu na temeljima na kojima se ona nalazila od ranije.

Što se tiče drugog hrama koji je, poput Kabe, podignut radi ibadeta, to je **El-Mesdžidu-l-Aksā** u Kudsu, tj. u Jerusalemu, koji je sagradio Sulejman, alejhis-selam.

Da li je posljednji Božji Poslanik, alejhis-selam, podigao mesdžid?

Dok je boravio u Meki, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, činio je ibadet u Mesdžidu-l-Haramu, okrenut prema Kabi. Zbog neprijateljstva i uznemiravanja mušrika klanjao je namaze Erkamovoj kući (Daru-l-Erkam) zajedno sa ostalim muslimanima. U toj kući je dostavljao Objavu i podučavao propisima islama prve muslimane. Ashabi su u to vrijeme, kao što je bio slučaj sa Ebu Bekrom, određivali mjesto za namaz u svojim kućama.

Prilikom hidžre, na putu ka Medini Allahov Poslanik, alejhis-salatu ves-selam, izgradio je prvi mesdžid u islamu - Mesdžidu Kubā. Kada je stigao u Medinu, prvo što je uradio bila je izgradnja novog mesdžida, koji će dobiti ime **El-Mesdžidu-n-Nebevī,** tj. Vjerovjesnikov mesdžid ili Poslanikova džamija. U izgradnji tog mesdžida lično je učestvovao i Allahov Poslanik, alejhis-selam. Ovaj mesdžid je nekoliko puta obnovljen i proširen tako da je njegov prvobitni izgled u velikoj mjeri izmijenjen.

Važnost i značaj džamije

Džamije ukazuju na postojanje muslimanske zajednice u mjestima u kojima se one nalaze. Džamija se gradi radi obavljanja namaza u džematu. Pored toga, u džamiji se muslimani međusobno susreću, upoznaju i potpomažu. Također, muslimani u džamiji imaju priliku da kroz vazove i hutbe uče o propisima islama. Džamija je mjesto manifestacije Allahove jedinosti i jedinstva zajednice muslimana.

Džamije imaju mihrab koji je okrenut u pravcu kible. Sve džamije i mesdžidi okrenuti su prema Kabi i smatraju se njenim ograncima.

Još od vremena Allahovog Poslanika, alejhis-salatu ves-selam, pa sve do našega vremena muslimani su podizali džamije u svim mjestima u kojima su živjeli. Danas ne postoji mjesto, niti na Istoku niti na Zapadu, a da u njemu nema džamije u kojoj se čini ibadet Allahu Uzvišenom.

Služi li džamija samo za obavljanje namaza?

Iako se džamija gradi prvenstveno radi obavljanja namaza, ipak namaz nije jedini ibadet koji se obavlja u džamiji. Kroz historiju islama vidimo da je džamija predstavljala kulturni centar zajednice muslimana. Džamija koju je podigao Allahov Poslanik, alejhis-salatu ves-selam, u Medini bila je prva škola u islamu, a on, alejhis-selam, bio je prvi učitelj islama. U njoj je podučavao ashabe, razgovarao s njima i rješavao njihove probleme. Goste i delegacije koje su dolazile primao je u džamiji, iz nje je slao vojske u ratne pohode i u njoj je obavljao državničke poslove. Razvijanjem islamske države podizane su velike džamije, a odmah uz njih su osnivani univerziteti, škole, biblioteke, bolnice, kupatila i brojne druge ustanove za kojima je muslimanska zajednica imala potrebu. Na taj način džamije su postajale kulturni, odgojni i obrazovni centri koji su dali ogroman doprinos u napretku i razvitku velike islamske države.

Osobe koje se brinu o potrebama džamije

Imam: znači „predvodnik“, tj. osoba koja predvodi muslimane prilikom obavljanja namaza u džematu. Imam podučava i pojašnjava propise islama. Svojim znanjem i moralom imam je uzor muslimanima.

Mujezin: osoba koja uči ezan kada nastupi namasko vrijeme, a kada je imam odsutan, predvodi namaz u džematu.

Vaiz i muderris: osobe koje podučavaju muslimane propisima islama. Kroz predavanja, koja bivaju upriličena u različitim prilikama (petkom, bajramima, u toku ramazana, mubarek noćima…), oni podučavaju muslimane propisima islama, daju odgovore na njihova pitanja, opominju ih i podsjećaju na ono što je ispravno, čime pružaju vjerski odgoj muslimanskoj zajednici.

Hizmećar: osoba koja se brine o urednosti i čistoći džamije.

Šta se nalazi u svakoj džamiji?

Mihrab: prostor koji se nalazi u pročelju džamije, u pravcu kible, u kojem imam predvodi namaz.

Minber: podijum sa kojeg imam izgovara hutbu petkom i bajramima. Obično se izrađuje u obliku stepenica, a nalazi se desno od mihraba.

Ćurs ili kjurs: katedra na kojoj sjedi imam, vaiz ili muderris prilikom obraćanja džematu. Nalazi se pretežno u većim džamijama.

Mahfil za žene: prostor u kojem žene obavljaju namaz, uglavnom balkon ili na gornjoj etaži džamije.

Mahfil za mujezina: Uzdignuto mjesto (podijum) sa kojeg mujezin uči ikamet. Mahfili za mujezina nalaze se samo u velikim džamijama.

Mihrab

Minber

Ćurs ili kursij

Mahfil za mujezina

PITANJA IZ PRIČE:

Provjeri svoje znanje-1

Stavi znak √ ispred tačne, a znak X ispred netačne rečenice!

1. Dnevni namazi su propisani na Mi'radžu. ☐ TAČNO ☐ NETAČNO
2. Sabah-namaz ima 8 rekata. (4 sunneta i 4 farza) ☐ TAČNO ☐ NETAČNO
3. Podne-namaz ima 10 rekata. (4 sunneta, 2 farza i 4 sun-sunneta). ☐ TAČNO ☐ NETAČNO
4. Jacija-namaz ima 10 rekata.(4 sunneta, 4 farza i 2 sun-sunneta). ☐ TAČNO ☐ NETAČNO
5. Vitr-namaz je farz. ☐ TAČNO ☐ NETAČNO
6. Bajram-namaz je vadžib. ☐ TAČNO ☐ NETAČNO
7. Musliman je dužan da prije namaza očisti svoju odjeću i tijelo od nečistoća. ☐ TAČNO ☐ NETAČNO
8. Vitr-namaz se klanja nakon akšam-namaza. ☐ TAČNO ☐ NETAČNO
9. Kada osoba slijedi imama u namazu, to mora spomenuti u svom nijetu. ☐ TAČNO ☐ NETAČNO
10. Namaz se započinje iftitahi-tekbirom. ☐ TAČNO ☐ NETAČNO

Provjeri svoje znanje-2

Stavi znak √ ispred tačne, a znak X ispred netačne rečenice!

1. Proglas o nastupanju namaskog vremena naziva se ikamet. ☐ TAČNO ☐ NETAČNO
2. Kunut-dova se uči na trećem rekatu podne-namaza. ☐ TAČNO ☐ NETAČNO
3. Nijet za namaz ubraja se u namaske sunnete. ☐ TAČNO ☐ NETAČNO
4. Iftitahi-tekbir se ubraja u namaske farzove. ☐ TAČNO ☐ NETAČNO

5. Nakon početnog tekbira proučiti Subhaneke ubraja se u namske farzove ☐ TAČNO ☐ NETAČNO

6. Sedžda se ubraja u namaske sunnete. ☐ TAČNO ☐ NETAČNO

7. Kada je potrebno, vadžib je učiniti samo jednu sehvi-sedždu u namazu. ☐ TAČNO ☐ NETAČNO

8. Klanjati trpeći veliku ili malu nuždu je haram ☐ TAČNO ☐ NETAČNO

9. Jesti ili piti u namazu je mekruh. ☐ TAČNO ☐ NETAČNO

10. Okretanje prsa od kible u drugom pravcu kvari namaz. ☐ TAČNO ☐ NETAČNO

Provjeri svoje znanje-3

Stavi znak √ ispred tačne, a znak X ispred netačne rečenice!

1. Petkom se hutba uči prije namaza. ☐ TAČNO ☐ NETAČNO

2. Muslimani imaju dva bajrama: ramazanski i kurbanski. ☐ TAČNO ☐ NETAČNO

3. Tekbir koji se uče u danima bajrama nakon farz-namaza naziva se tekbiri-tešrik. ☐ TAČNO ☐ NETAČNO

4. Putniku je dozvoljeno da skrati akšamski farz na dva rekata. ☐ TAČNO ☐ NETAČNO

5. Namaz je zabranjeno klanjati kada sunca izlazi, kada je u zenitu i kada zalazi. ☐ TAČNO ☐ NETAČNO

Zaokruži tačan odgovor-1

1. **Koje od spomenutih stvari ostvarujemo obavljanjem namaza?**
   a) Zikr - spominjanje Allaha, dž.š.
   b) Velika nagrada
   c) Čišćenje od grijeha
   d) Sve spomenuto

2. **Kada je propisano obavljanje pet dnevnih namaza?**
   a) U noći Mi'radža
   b) U noći Kader
   c) U noći Hidžre
   d) U noći oslobođenja Mekke

3. **Koji od spomenutih uvjeta se ne ubraja u obaveznost namaza?**
   a) Razum
   b) Zaposlenje
   c) Punoljetstvo
   d) Islam

4. **Koji od spomenutih namaza je vadžib?**
   a) Podne-namaz
   b) Vitr-namaz
   c) Akšam-namaz
   d) Džuma-namaz

5. **Koji od spomenutih namaza je sunnet?**
   a) Bajram-namaz
   b) Vitr-namaz.
   c) Teravih-namaz.
   d) Dženaza-namaz

6. **Koji od spomenutih namaza je farz?**
   a) Bajram-namaz
   b) Dženaza-namaz
   c) Vitr-namaz
   d) Tehedžud-namaz

7. **Kod kojeg namaza se prvo klanja farz?**
   a) Podne-namaza
   b) Sabah-namaza
   c) Akšam-namaza
   d) Jacija-namaza

8. **Koji od spomenutih uvjeta se ne ubraja u namaske šartove prije namaza?**
   a) Biti propisno odjeven
   b) Klanjati namaz u njegovom vremenu
   c) Nijet učiniti
   d) Kijam

9. **Koji se od spomenutih ne ubraja u namaske ruknove?**
   a) Kijam
   b) Na vrijeme klanjati
   c) Kiraet
   d) Ruku'

10. **Koji se od spomenutih ne ubraja u namaske ruknove?**
   a) Čistoća tijela
   b) Čistoća odijela
   c) Biti propisno odijeven
   d) Sedžda

11. Kako se naziva poziv kojim se označava početak namaskog vremena?

a) Ezan

b) Ikamet

c) Salla

d) Tekbir

12. Koji od nabrojanih sunnet-namaza nema četiri rekata?

a) Podnevski sunnet

b) Ikindijski sunnet

c) Akšamski sunnet

d) Jacijski sunnet

13. Koji od nabrojanih sunnet-namaza nema dva rekata?

a) Podnevski sunnet

b) Podnevski sun-sunnet

c) Akšamski sunnet

d) Jacijcki sun-sunnet

14. Koji od nabrojanih farz-namaza nema četiri rekata?

a) Farz podne-namaza

b) Farz ikindije-namaza

c) Farz akšam-namaza

d) Farz jacije-namaza

15. Koji od nabrojanih se ubraja namaske vadžibe?

a) Proučiti Subhāneke

b) Proučiti Subhāne Rabbije-l-E'alā

c) Proučiti Fatihu

d) Proučiti Semiallāhu limen hamideh

Zaokruži tačan odgovor-2

1. Koje od nabrojanog se ne uči na zadnjem sjedenju?

a) Et-tehijjatu

b) Rabbenā ātina

c) Salavati

d) Kunut-dova

2. Koje od nabrojanog ne spade u namaske mekruhe?

a) Igrati se odjećom u namazu

b) Proučiti više od tri puta ono što se uči na ruku'u i sedždi

c) Trpjeti malu ili veliku nuždu u namazu

d) Klanjati licem okrenut prema drugom čovjeku

3. Koji od nabrojanih namaza je dužnost klanjati u džematu?

a) Džuma-namaz
b) Podne-namaz
c) Ikindija-namaz
d) Akšam-namaz

4. Namaz koji se ne klanja na vrijeme, nego se naklanjava kasnije, naziva se:

a) Duha-namaz
b) Naklanjavanje namaza
c) Namaz bolesnika
d) Namaz putnika
e) Tehijetu-l-mesdžid

5. U kojem mjesecu se klanja teravih-namaz?

a) Redžebu
b) Šabanu
c) Ramazanu
d) Muharremu

6. Koji od spomenutih namaza ne sadrži ruku' i sedždu?

a) Dženaza-namaz
b) Teravih-namaz
c) Džuma-namaz
d) Bajram-namaz

7. Koje od spomenutih je kibla za muslimane?

a) Kaba
b) Mekka i Medina.
c) Mesdžidu-l-Aksa
d) Revda u Poslanikovoj džamiji

8. Prije kojeg od spomenutih namaza se uči ikamet?

a) Dnevnih farz-namaza
b) Bajram-namaza
c) Dženaza-namaza
d) Vitr-namaza

9. Koje od spomenutog se ne ubraja u radnje koje kvare namaz?

a) Govoriti
b) Zijevati
c) Jesti i piti u namazu
d) Smijati se u namazu

10. Koliko rekata ima podne-namaz?

a) 10 rekata: 2 sunneta, 4 farza, 4 sun-sunneta
b) 10 rekata: 4 sunneta, 4 farza, 2 sun-sunneta
c) 10 rekata: 4 sunneta, 2 farza, 4 sun-sunneta
d) 8 rekata: 4 sunneta, 4 farza

Zaokruži tačan odgovor-3

1. Namaz od dva rekata kojima prethodi hutba i koji obavljaju samo muškarci u džematu naziva se:

a) Bajram-namaz
b) Sabah-namaz
c) Dženaza-namaz
d) Džuma-namaz

2. Koje od navedenog kvari i abdest i namaz?

a) Okrenuti se od kible
b) Pojesti nešto u namazu
c) Govoriti u namazu
d) Glasno se smijati u namazu

3. Najmanje što muškarac mora pokriti od svoga tijela u namazu je:

a) Od ramena do stopala.
b) Od pupka do koljena
c) Od pupka do stopala
d) Od ramena do koljena

4. Ono što žena mora pokriti od svoga tijela u namazu je:?

a) Cijelo tijelo izuzev lica, šaka i stopala
b) Cijelo tijelo izuzev glave
c) Od ramena do stopala
d) Od ramena do koljena

5. Kunut dova se uči na:

a) Džuma-namazu
b) Teravih-namazu.
c) Vitr-namazu
d) Dženaza-namazu

6. Klanjanje džuma-namaza je:

a) Vadžib b) Farzi-ajn
c) Farzi-kifaje d) Sunnet

7. Broj rekata teravih-namaz je:

a) 18 b) 10
c) 20 d) 13

8. Koje od spomenutog ne odgovara propisima vezanim za bajram-namaz?

a) Klanja se u džematu i ne nadoknađuje se
b) Obavlja se dva puta godišnje
c) Ne sadrži ruku' i sedždu
d) Sadrži hutbu

9. Mjesto sa kojeg se uči džumanska i bajramska hutba naziva se?

a) Minber b) Mihrab
c) Mahfil d) Ćurs

10. Najkraća udaljenost na kojoj putnik može skraćivati namaz je:

a) 9 km b) 89 km.
c) 190 km. d) 900 km.

Popuni praznine!-1

Popuni praznine u datim rečenicama, koristeći slijedeče riječi: **učenje, tehedžud-namaz, sedždi, okretanje prema kibli, pokrivanje stidnog mjesta**

1. Dobrovoljni namaz koji se obavlja kasno u noći naziva se …………….
2. Pokrivanje određenih dijelova tijela prilikom obavljanja namaza naziva se …………….
3. Okretanje muslimana u pravcu Mekke prilikom obavljanja namaza naziva se …………….
4. ……………. Kur'ana u namazu je jedan od glavnih dijelova namaza.
5. Dijelovi tijela na koje se musliman oslanja na ……………. su čelo, nos, dlanovi, koljena i stopala.

Popuni praznine!-2

Popuni praznine u datim rečenicama koristeći slijedeće riječi: **danima tešrika, desnom nogom, sedždei-tilavet, veliki grijeh, hutba, zaborav, išaret, farzi-kifaje**

1. U džamiju ulazimo …………….
2. Petkom se prije džuma-namaza uči …………….
3. Učenje tekbira u danima bajrama i …………….
4. Propis dženaza-namaza je …………….
5. Bolesniku koji nije u stanju klanjati namaz stojeći niti sjedeći dozvoljeno je klanjati …………….
6. Musliman koji bez razloga izostavlja namaz čini …………….
7. Kada prilikom učenja Kur'ana naiđemo na mjesto na kojem se nalazi znak sedžde dužni smo učiniti …………….
8. Sehv-i sedždu činimo kada u ……………. ispustimo neki namaski vadžib.

RJEŠENJA TESTOVA

IBADET

Provjeri svoje znanje (strana 15)

1- tačno 2- netačno 3- netačno 4- tačno 5- tačno

Zaokruži tačan odgovor (strana 15)

1- d 2-b 3-c 4-d 5-sva tri

ŠERIJATSKE OBAVEZE I ODGOVORNOSTI

Provjeri svoje znanje (strana 25)

1- tačno 2- netačno 3- tačno 4- tačno 5- tačno

Zaokruži tačan odgovor (strana 25)

1- b 2- d 3- a 4- c 5- a

Ispuni prazan prostor (strana 26)

1- Mukellef 2- Farz 3- Farzi-ajn 4- Farzi-kifaje 5- Vacib 6- Sunneti-muekkede
7- Mustehab 8- Mubah 9- Haram 10- Mekruh

POGLAVLJE O ČISTOĆI

Provjeri svoje znanje (strana 39)

1- tačno 2- netačno 3- tačno 4- netačno 5- tačno

Zaokruži tačan odgovor (strana 39)

1- c 2- d 3- c 4- d 5- a

Ispuni prazan prostor (strana 40)

1- Dio 2- Čista 3- Koji se mnogo čiste 4- Nečistoću 5- Fiziološke potrebe

ABDEST, GUSUL, TEJEMUM

Provjeri svoje znanje (strana 64)

1- Tačno 2- Netačno 3- Netačno 4- Netačno 5- Tačno

Zaokruži tačan odgovor (strana 64)

1- d 2- d 3- c 4- a 5- d

Ispuni prazan prostor (strana 65)

1- Tri puta 2- Sunet 3- Misvakom 4- Mekruh 5- Farz

Provjeri svoje znanje (strana 65)

1- Netačno 2- Tačno 3- Netačno 4- Netačno 5- Netačno

Zaokruži tačan odgovor (strana 66)

1- b 2- d 3- d 4- c 5- b

Ispuni prazan prostor (strana 66)

1- usta I nosa 2- Farz 3- Sunnet 4- Mekruh 5- Tejemum

NAMAZ

Provjeri svoje znanje-1 (strana 120)

1- Tačno 2- Netačno 3- Netačno 4- Tačno 5- Netačno 6- Tačno 7- Tačno 8- Netačno
9- Tačno 10- Tačno

Provjeri svoje znanje-2 (strana 120)

1- Netačno 2- Netačno 3- Netačno 4- Tačno 5- Netačno 6- Netačno 7- Tačno 8- Netačno
9- Netačno 10- Tačno

Provjeri svoje znanje-3 (strana 121)

1- Tačno 2- Tačno 3- Tačno 4- Netačno 5- Tačno

Zaokruži tačan odgovor-1 (strana 122)

1- d 2- a 3- b 4- b 5- c 6- b 7- c 8- d 9- b 10- d 11- a
12- c 13- a 14- c 15- c

Zaokruži tačan odgovor-2 (strana 123)

1- d 2- b 3- a 4- b 5- c 6- a 7- a 8- a 9- b 10- b

Zaokruži tačan odgovor-3 (strana 125)

1- d 2- d 3- b 4- a 5- c 6- b 7- c 8- c 9- a 10- b

Ispuni prazan prostor-1 (strana 126)

1-Tehedžud-namaz 2-Pokrivanje stidnog mjesta 3-Okretanje prema Kibli 4-Učenje 5-Sedžda

Ispuni prazan prostor-2 (strana 126)

1- Desnom nogom 2- Hutba 3- Danima teširika 4- Farzi-kifaje 5- Išaretom 6- Grijeh
7- Sedždei-tilavet 8 -Zaboravu